1889 HUSZONHARMADIK ÉVFOLYAM. 93. SZÁM. BUDAPEST, CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 4.

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, IV. KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postánv. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . . 5 frt.
Egy félévre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Francziа-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyol-országokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába valamint amaz országokba, melyek a posta-egyezséghez tartoznak, negyedévre 9 frt 30 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6 SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVAT
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John, F. Jones & Cie, 31 bis, Faub. Montmar
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Mosse Rudolf, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10,
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Daube G. L. és Társa, I., Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12
Danneberg J., Riemergasse 13.
Stern Móritz, I., Wollzeile Nr. 22.
és valamennyi hirdetésiiroda.

Boulanger szökése.

Igy még nem játszta senki a nemzeti hős és a korszakos megváltó szerepét! Boulanger tábornok csakugyan éjnek idején álöltözetben megszökött Párisból és belgiumi biztos menhelyéből akarja előkésziteni hazája megmentését. A tingl-tangl-tábornok változatos repertoirjával Francziaország legnevezetesebb történelmi jelenetei csakugyan bohócz mutatványok szinvonalára sülyednek alá és a czirkusok legjobb bajazzói megirigyelhetik a tábornokot remek átváltozásaiért. Boulangernek határozott talentuma van az alczás jelmezekhez és ugy, mint előbb kék szemüvege és biczegő járása, ugy most széles gallléra történelmi hirnévre fognak emelkedni. Odább állott igy Bonnemain asszonynyal, nehogy az üldöző hatalom reá tegye kezét és még arra kényszeritse, hogy börtönfalak magányában nélkülözze ezt a szivderitő női társaságot is.

Ott hagyta a jó párisiakat, kik oly rajongó lelkesedéssel választották meg néhány héttel ezelőtt és utczahosszat üdvözölték minden nyilvános megjelenésénél benne az ellenállhatlan hóditót, ki előtt foszló árnyékká válik az ország minden uralkodó egyénisége. Szó nélkül bucsuzott el a fényes és hatalmas pretoriánus gárdától, mely minden nap uj esküt tett, hogy a halálba kész menni érette. Még higgadt elfogulatlan szemlélők is hihették, hogy Boulangernek csak jelt kell adnia és százezernyi tömegek indulnak meg, hogy az Elyséet megostromolják és a kamarákat szétszórják.

És íme, a kormány csak szándékát árulta el, hogy szemébe akar nezni a rémitő veszedelemnek — Boulanger ur már nem fedezhető fel a láthatáron. A cezarizmus jelöltje, kire a legközelebbi jövőben nemcsak az ország főhatalma várna, de ki egyenesen azt a hivatást tulajdonitotta magának, hogy a hadak dicsőségével nemzetének régi jelentőségét helyreállitsa, csak bőrének biztosságára gondolva, megugrik hivei közül, kik a győzelmek legvakmerőbb hitével sorakoztak körüle. Párisnak lakossága meg van most fosztva attól az alkalomtól is, hogy jövendő csaták hősén elégitse ki bámész kedvét. Csalódás ennél nagyobb nem [illegible]

A boulangizmus kultuszának fejlődése megtanitott ugyan bennünket, hogy Francziaország közhangulatának hányódásai között még a legnevetségesebb felsülések kijózanitó hatásába sem kell nagyon megbiznunk. Boulangernek brüsszeli menhelyéből kibocsátott manifesztuma bizonyságot tesz, hogy a nagy kalandort még gyáva meghátrálása között sem hagyta el öntelt képzelgése, és hivei is számitani látszanak arra, hogy a tömegek nem szabadulnak meg egyszerre a reájuk nehezedett hipnotikus varázslat alól. De a mennyire Francziaország mai helyzetét megitélnünk lehet, a Boulanger ellen megindított erélyes harcznak szerencsésebb fordulatát a köztársaságra nézve nem is képzelhettük volna. Akármi sikeres eredményeket vártak is a kormány erélyes fellépésétől, a legnagyobb optimizmus sem tagadhatta, hogy a legutóbbi erőszakos rendszabályok, Boulangernek birói üldözése a bekövetkező letartóztatások rendkivüli koczkevetést jelentettek és óriási veszedelmet rejtettek magukban. Ha Boulanger pöre a szenátus elé kerül, a tárgyalások folyama ebben a diszes parlamenti testületben, hol a monarchisták okvetlenül Boulanger pártjára keltek volna, az országot hosszantartó lázas izgatottságba dönti és Boulanger hiveinek módot ad arra, hogy a félrevezetett tömegeket a fennálló rend ostromára vezessék. Boulanger népszerüségét végtelenül felfokozhatta volna az a részvét, melyet a tömegek az üldözött iránt mindig éreznek, a kamarák ellen létező ellenszenvnek vissza nem fojtható gyülölség kitöréseivé kellett volna fajulnia. Általában el kell fogadni, hogy a megindult harczban a kedvező végkimenetelnek esélyei inkább Boulanger részén állottak.

Ma azonban a megvetett franczia parlamentárizmus fényes diadalt aratott örökös becsmérlője felett. Azok a kigunyolt ügyvédek és legyalázott nyárspolgárok még római vitézeknek tünnek fel az utczák kifestett hőséhez képest. A tehetetlen parlamentáris kormánynak csak szemöldökét kellett összeránczolnia és a czézári karrikatura elpárolgott a levegőben. Francziaország és a világ meglepő példában látják kitüntetve, hogy hol van még az erő és hol van a gyöngeség. Boulanger futása sokkal nagyobb mértékben szolgálja ellenfeleinek tekintélyét, mint a leghatékonyabb birói és katonai intézkedések tehették volna. Ha a köztársaság parlamentáris uralmának még sem lehetne fenmaradnia, Boulanger ur csakugyan ártatlan volna benne.

Budapest, április 3.

A függetlenségi és 48-as párt ma este tartott értekezletében tárgyalás alá vette a *Vaskapunál* s az ottani zuhatagoknál levő hajózási akadályok elháritására szükséges költségek fedezéséről szóló törvényjavaslatot, melyet Helfy Ignácz, Mudrony Soma, Törs Kálmán, Szentkirályi Albert, Irányi Dániel és Thaly Kálmán beható fejtegetései után elfogadott, megbizván Mudrony Somát, hogy e tárgygyal kapcsolatban a duna-oderai összeköttetés tárgyában is fölszólaljon. — *A szuezi-csatorna egyezmény* beczikkelyezését a párt szintén elfogadja, ellenben helyteleniti, hogy a ratifikált szerződések előbb cseréltettek ki, mintsem azokat a törvényhozás jóvá hagyta volna. — *A kassa-oderbergi vasut adósságainak konverziójához* az értekezlet is hozzá járul. Ugy szintén helyesli a m. k. *államvasutak* és *a budapest-soroksár-harasztii* helyi érdekü vasutakat összekötő vasutvonalnak, mint viczinális vonalnak engedélyezését s erre a miniszternek a fölhatalmazást megadni javasolja. — Tudomásul veszi továbbá a szlavóniai *belistye-kopelnai* helyi érdekü vasutnak engedélyezését s végül, hosszabb vita után, melyben Törs Kálmán előadása u[tán] Mudrony Soma, Eötvös Károly, Irányi Dániel Ma[r]tász József és Dobay Antal vettek részt, hozzájárul a *Deéstől Zilahig* vezetendő helyi érdekü vasut engedélyezéséhez is. — A közoktatásügyi bizottságba az értekezlet Lits Gyula lemondása folytán tagul Szentkirályi Albertet jelöli ki.

A Tisza kormány rekonstukcziója, mint a félhivatalos *Pol. Corr.* budapesti levelezője jelenti, még e héten bevégzett ténynyé válik. Egyelőre nincs eldöntve, hogy a belügyminiszteri tárcza végleges betöltésére történik-e ezuttal intézkedés, vagy pedig tovább is *Baross* Gábor közmunka- és közlekedésügyi miniszter vezeti a tárcza ügyeit. Az igazságügyi tárczát, a mint ezt még általában reménylik, *Szilágyi* Dezső veszi át s a levelező értesülése szerint valószinü, hogy *Teleszky* István igazságügyi államtitkári állásán megmarad.

Az országgyülési *szabadelvü párt* mai értekezletén a napirend előtt *Hock János ügyével* foglalkoztak. Hock Jánosnak, mint a szili kerület képviselőjének, legelőször az *Egyetértés*-ben közölt ama levele, melyben a véderő-törvény 14. és 25. §§-aira vonatkozólag tett nyilatkozatot, nagy feltünést keltett. A képviselőház mai ülésében is szóba került az ügy és heves felszólalásokra adott alkalmat. A kormánypárt közlönye, a *N—t.* mai esti lapjában már jelentette, hogy Hock János alkalmasint kilép a kormánypártból. A párt mai értekezletén Hock János is megjelent és a napirend előtt maga hozta szóba az ügyet. Hivatkozva a mai ülés folyamán tett interpellácczióra, előadta, hogy a véderő-javaslat 14. és 25. szakaszai ellen neki is voltak annak idején aggályai és akkor e tárgyban érintkezésbe lépett kerületének községeivel; miután azonban utóbb a 14. szakasz módosittatott, miután továbbá a kormány a 25. szakaszra nézve kielégitő biztositékokat nyujtott, megszavazta azokat. A mi pedig a képviselőházban őt illetőleg tett gyanusitásokat illeti, azok ellen tiltakozik, megjegyezvén, hogy nem igaz és nem is halotta tőle senki, hogy a kormánytól választási költségekre pénzt kapott volna, és hogy ő erről reverzálist állitott volna ki, ezek után eljárását a párt itélete alá bocsátja. — Hock távozván, az értekez[let rövid] tanácskozás után kimondta, hogy Hock eljárá[sát], melyszerint követendő magatartására nézve választókerületében pressziót kezdeményezett, rosszalja és elvárja, hogy Hock a rosszalás következményeit a maga számára le fogja vonni. A párt e határozata következtében, mint halljuk, Hock János bejelentette a kormánypártból való kilépését.

Tavaszi áradások.

Ismét fenyeget a magyar gazda tavaszi ellensége. Az ország minden részében a folyamok és folyók rohamosan áradnak és a parti lakosság aggodalma felébredt. Pedig az idén a folyamok alapos ismerői nem vártak árvizveszélyt. A tartós esők azonban hirtelen olvadást okoznak. A téli és tavaszi csapadék együttes árja már több helyen kitört a mederből. A Dráva már elöntött nagyobb területet, megakadályozta némely helyen a vasuti közlekedést. A Tisza és Duna, valamint mellékfolyóik vizszine is rohamosan emelkedik.

Remélhető azonban mégis, hogy általános kalamitás nem éri az országot, mert szerencsére az idei hómennyiségek nem oly nagyok, mint a tavalyiak. De ha nem is lesznek általános árvizek, maga az árvédelem is már érezhető csapás.

A magyar alföldi gazda sulyos teher alatt görnyed. Ő viseli a nehéz földadót, melynek terhét fokozza a behajtási rendszer. Kétszer egy esztendőben van termése, de azért adót követelnek rajta, a mikor nincs semmi jövedelme, sőt a mikor legjobban kellene neki a pénz befektetésre, a tavaszi munka elvégeztetésére. A közadók kérlelhetlen kezelése nyakára küldi a végrehajtást, s legjobb esetben kamatokat tartozik fizetni saját adója után.

A földadón kivül sok mindent kell még fizetni a gazdának. A közvetett adók sulya is vállára nehezedik, a mennyiben nem birja maga elvégezni földecskéje körül az egész munkát saját családtagjai, a mint ő mondja, saját cselédei segitségével. A bérmunkás fizetésének egyik részét természetben teljesitendő szolgáltatásokban kapja; ezek nem csekély része fogyasztási adó alá esik.

Mindezeknél nehezebb teher azonban az ármentesitési költség oly vidékeken, melyekre e kétes értékü áldás kiterjesztetett. Igaz, hogy annak a földbirtokosnak, a ki az ármentesités folytán biztositott rétbirtokhoz jutott, melyet jól hasznosithat, előnyös volt az ármentesités. De azóta hányszor történt már ártérfejlesztés! Azóta már kiterjesztetett az ármentesitési költségekhez leendő hozzájárulási kötelezettség oly fekvésü birtokokra, melyek a vizszabályozások nagyobb mérvü foganatositása előtt az árvizet csak hiréből ismerték. Ármentesitési költségeket viselnek ma már oly földtulajdonosok, kiket e teher alá igazságosan vonni nem lehetett volna. Mert az ártérfejlesztésnél már azok a vizszinek fogadtattak el alapul, melyek a szabályozás által felhajtott legmagasabb vizállások után elborittattak volna árviz esetén.

A földbirtokos árvizvédelmi bajainak nincs se szere, se száma. Vannak vidékek, hol egy és ugyanazon darab föld tulajdonosa két, sőt három társulatba tartozik, s hol több felé fizet ármentesitésért. Képzelhetni mi jövedelme marad ilyen helyzetben a birtokosnak. E kedvezőtlen helyzetet még nyomasztóbbá teszi az a rossz adminisztráczió, mely a legtöbb ármentesitési társulatok átka. Ezek aztán legjobban megérzik már a fenyegető veszély terhét is. Sok százezer forintot elnyel az országban az árvedelmi anyagok beszerzése, melyek a legszerencsésebb esetben, ha tudniillik a veszély elmulik, ott pusztulnak el a folyampartok mentén. E rossz gazdálkodás által okozott károkat okszerü intézkedésekkel mellőzni lehetne. Vannak oly szabályozási társulatok is, melyeknél az okszerü berendezkedés folytán az ilyen a rendszertelenség és kapkodás által előidézett károk nem fordulnak elő. S talán ez irányban javitani fog a helyzeten az uj szabályozási és árvédelmi javaslat, mely persze a folyó évben alig emelkedik törvényerőre.

Bármily terhes is azonban az árvédelmi költség, ha komolyan fenyeget az alföldi vizek rohamos áradása, jobb idején megtenni a védelmi intézkedéseket, mint a veszély által meglepni engedni a népet és a földbirtokot. Szomoru tapasztalatokat tehettünk a tavalyi nagy árviznél. Igaz, hogy a veszély beálltával hősies erőfeszitések történtek. Azonban sok helyen annál kevesebb történt az előrelátható vész elháritására, annál kevesebb a védelmi eszközök idején való beszerzésére.

Az árviz által okozott óriási károk maguk fölül haladták a védelmi terheket. Az anyagi káron tul pedig ott van még az elemi csapás deprimáló hatása, ott van még az állami óvintézkedés hatályosságába vetett bizalom gyökeres megingatása.

A kormány reméljük teljesiteni fogja szigoruan felügyeleti jogát. Intézkedni fog a védelem előkészitéséről, a hol az szükséges. Senki sem kivánja, hogy erőfeszitéssel és anyagpazarlással gondoskodjanak költséges védelemről, a hol s a mig nem szükséges. De viszont a mulasztásért is felelősség terheli a társulati közegek mellett a kormányt; azért adatott meg neki a felügyeleti és ellenőrzési jog.

Budapest, április 3.

Az országgyülési mérsékelt ellenzék ma este *Királyi* Pál elnöklete alatt tartott értekezletén *Fenyvessy* Ferencz jelenti, hogy bold. báró *Bánffy* György

A közoktatás Massachusettsben.

Az «Egyetértés» egyik legutóbbi számának vezérczikke a közoktatásügynek hazánkban tapasztalható szomoru állásával foglalkozott, hangsulyozva, hogy ama tanköteleseк száma, kik a jelen perczben tényleg semmiféle oktatásban nem részesülnek, fél millióra rug. A czikk irója megjegyzi ugyan, hogy a képviselőház közoktatásügyi bizottsága tanácskozik a módok felett, melyek által a bajon segiteni lehetne, de a maga részéről nem köt nagy reményeket a tanácskozás eredményéhez, mert a baj legfőbb forrását az állam, ugy mint az egyesek szegénységében latja.

Ebben a nézetében, fájdalom, véleményünk szerint is annyi igazság rejlik, hogy midőn pár szóval ismertetni óhajtjuk a massachusetti közoktatásügy állását, nem tesszük ezt azzal a szándékkal, hogy közte és hazánk között, az utóbbi rovására összehasonlitást tegyünk, sem abban a reményben, hogy mi annak eljárásaiban mindjárt követendő, vagy jobban mondva követhető példára találunk; hanem teszszük kizárólag azért, mert hiszszük, hogy nem lesz érdektelen megismertetni egynémely a közoktatásügy eredetére és fejlődésére vonatkozó adatot abból az országból, a melyben annak eszméje megszülemlett és az állam és egyesek buzgó támogatása folytán rövid idön oly óriási kifejlődést ért el.

Massachusetts államban, illetőleg annak fővárosában, Bostonban, mely méltán megérdemli az amerikai Athen elnevezést, már 1635-ben, midőn a jelenleg hatalmas Egyesült-Allamok még csak mint angol gyarmatok sinlődtek, megpenditették a közoktatás áldásos eszméjét, és az állam már 1636-ban 400 font sterlinget szavazott meg egy állami iskola vagy kollégium alapitására. Ezen iskolát Cambrigeben inditották meg, Boston közelében, s ebből fejlődött azóta a virágzó Harward-Collegium. Ez azonban magasabb iskola lévén, az elemi oktatásra nézve egyelőre csak egy rendeletet bocsátottak ki, mely szerint minden város vagy község elöljárói szemmel tartsák felebarátaikat és szomszédaikat, és ne szíveljék, hogy azok családjaiban a barbarizmusnak oly foka honoljon, miszerint ők ne törekednének gyermekeiket, illetőleg inasaikat, legalább annyi oktatásban részesiteni, hogy angolul tökéletesen tudjanak olvasni és az állam főbb törvényeit megismerhessék.»

A kiknek családjaiban azonban ennek daczára is «oly foku a barbarizmus», azok 20 shilling birsággal lakoltak.

Ezt a teljesen primitiv utasitást követte 1642-ben egy másik rendelet, mely szerint a municzipális hatóságoknak kötelességévé tétetett az oktatás általánositása, de egyelőre nem szükségképen ingyen. 1647-ben azonban már törvényt hoztak, mely mindenhol kötelezővé tette nyilvános iskolák alapitását és az ingyenes oktatást kiterjesztette általában mindenkire. E szerint a törvény szerint minden oly község, melyben legalább száz család lakott, tartozott megfelelő elemi iskolákon kivül egy magasabb iskolát is fenntartani, melynek feladata volt a tanitványokat a cambridgei kollegiumba leendő felvételre előkésziteni.

Igy vettetett meg az alapja a nyilvános oktatásnak Amerikában és ezzel az egész világon. Ez azonban még csak egy kis fejletlen mag volt, melynek nagy átalakulásokon kellett keresztül mennie, hogy ama terebélyes fává nőjje ki magát, melynek éltető gyümölcséből most az emberiség milliói táplálkoznak. Nagyon érdekes lenne e fejlődést lépésről lépésre követnünk, a mit azonban helyszüke miatt nem tehetünk. Mielőtt azonban áttérnénk az ügy jelen állására, melynek rövid ismertetése főczélunk, legyen szabad szóról szóra közölnünk egy szakaszt abból az iskola-törvényből, melyet Massachusetts, már mint szabad állam, 1780-ban bevett az alkotmányába. E szakasz képezi erkölcsi alapját az egész törvénynek és mutatja, mily magasztos az az irány, melyet az amerikaiak a közoktatás terén kezdettől fogva követtek. A szakasz igy szól:

«Miután a bölcsességnek és tudománynak ugy, mint az erénynek a nép zöme között való terjesztése szükséges ahoz, hogy szabadságát és jogait megóvni képes legyen és miután ez csak az által érhető el, ha nevelési előnyök alakjában minél több alkalom nyujtatik reá, ugy az állam különböző részeiben, mint a nép különböző osztályaiban örök időkre kötelességévé tétetik az állam kebelében minden törvényhozásnak és közigazgatási hatóságnak, hogy az irodalmat és tudományt és minden tudományos intézetet támogasson, — kivált a Cambridgei kollégiumot és városi és községi nyilvános iskolákat, hogy minden magán-társulatot, nyilvános intézetet, pályázatot és szabadalmat, melynek czélja a földmüvelés, művészet, tudomány, kereskedelem, kézi- és gyár-ipar emelése és az állam természettudományi tanulmányozása, pártoljon; hogy törekedjék a nép lelkébe emberséges és jótékony elveket csepegtetni s az embereket nyilvános és magán-adakozásra, szorgalomra, mértékletességre becsületességre és kötelességei teljesitésében pontosságra buzditani és bennük az őszinteséget, jó kedvet, mindennemü társadalmi erényeket és általában fönnkelt hangulatot fejleszteni.»

E szakasz tartalmából látjuk, mily sulyt fektettek Massachusettsben arra, hogy a nyilvános iskolák és mindennemü tanintézetek ne csupán a tudományok, hanem az erkölcsök fejlesztésének is forrásai legyenek. De hogy ez minél sikeresebben elérhető legyen, két dologra volt szükség. Az egyik elegendő pénz az ügy felvirágoztatására, a másik pedig kellőleg képzett néptanitók és tanitónők. Az elsőről eleinte csupán ugy gondoskodtak, hogy az állam felhatalmazta a városok és községek hatóságait, hogy a szükséges iskolákat felállitsák és a költségek fedezésére kivánt összegeket adó alakjában vessék ki a lakosságra. S mig ez igy volt, addig az iskolák kizárólag az illető községek iskolaszékének felügyelete és igazgatása alatt álltak. De később, mint ez Amerikában már régóta divatozott, egyesek óriási összegeket áldoztak ez ügynek; és az állam is szükségesnek látta az iskolák támogatására egy állandó segélyösszeget állapitani meg, melynek «Massachusetts School Fund» név alatt 1834-ben le is tették alapját. E segély-összeget, mely egyelőre egy millió dollárra rugott, állambirtokok eladásából és az uniótól Massachusettsnek járó, katonai czélokra szánt, de béke idejében másra fordítható összegből állitották össze; később pedig nagyban szaporitották, az által, hogy bizonyos, az állam birtokában lévő vasuti részvényeket is a «School Fund»-hoz csatoltak. Ekkor már szükségessé vált egy közoktatásügyi bizottság felállitása (melynek nők is tagjai lehettek), mely a különböző segélyösszegeket kezelje és a jövedelemnek az állam különböző iskolái között, statisztikai adatok alapján megállapitandó igazságos felosztásáról gondoskodjék. E bizottság állt: nyolcz, az állam kormányzója által kinevezett tagból, élükön a kormányzóval és alkormányzóval. Igy már most az ügy pénzügyi kérdései teljesen tisztába voltak hozva.

Ugyanaz a közoktatásügyi bizottság, mely az ügy anyagi érdekeinek rendezése körül fáradozott, a tanitók és tanitónők minősitvényét illetőleg, a következő szakasznak törvénybe igtatását eszközölte ki.

«Kötelességévé tétetik a cambridgei és egyéb kollegiumok elnökeinek, tanárainak és tanitóinak, ugy mint mindennemü iskolák tanárainak, és mindazoknak, kik bárhol az ifjuság oktatásával foglalkoznak, hogy tőlük telhetőleg törekedjenek a gondviselésükre, illetőleg oktatásukra bizott gyermekek és ifjak lelkeibe belecsepegtetni a vallásosságot, igazságosságot, s az igazmondáshoz való szent ragaszkodást, a honszeretetet, humanitást és általános felebaráti szeretetet; józanságot, szorgalmat és takarékosságot; erkölcsi tisztaságot (chastity) önuralmat, és mértékletességet; és mindamaz erényeket, melyek az emberi társadalomnak diszét és a köztársaság alkotmányának alapját képezik. Mindezek a tanitók tartoznak növendékeikkel koruk és tehetségeikhez képest megértetni, hogy a fennebb emlitett erények a köztársaság alkotmányának megóvására és tökéletesitésére, és a szabadság áldásainak megtartására ugy mint jövendő boldogságuk biztositására szolgálnak, mig az ezekkel ellentétes bünök romlásukra vezetnek.»

Hogy az alkalmazandó néptanitók és tanitónők erkölcsileg ugy mint tudományos képzettség tekintetében a törvény és a közvélemény kivánalmainak megfelelő magaslaton álljanak, már 1840 körül javaslatba hozták tanitóképző intézetek felállitását. Eleinte akadt egy magán-ember, a ki a saját költségén állitott fel négy ily intézetet, próbaképen hogy az elérhető eredményt tanulmányozhassák és értékéről fogalmat szerezhessenek. Az eredmény az lett, hogy 1845-ben már állami képezdéket állitottak fel, melyekben a rendes növendékeken kivül kész tanitók és tanitónők is gyarapithatták ismereteiket, összehasonlithatták tanitási rendszereiket és ujabb és jobb rendszerek tanulmányozása által javithattak rajtuk. Továbbá a kölcsönös érintkezés és eszmecsere utján általában is bővitették eszmekörüket és mindjobban átérezték hivatásuk magasztos voltát, ugy hogy midőn a tanfolyam befejeztével ismét visszatértek a munkásság mezejére, tették azt nemcsak fokozott képzettséggel, hanem többnyire fokozott lelkesedéssel és vágygyal az oktatás terén a kor szellemével versenyt haladni.

A tantervet minden város vagy község számára az illetékes iskolaszék állapitotta meg; életbeléptetéséhez azonban szükséges volt a közoktatásügyi bizottság jóváhagyása.

Ez volt fővonásaiban a közoktatásügy állása Massachusettsban már több mint negyven év előtt; és nagyjából ugyanez ma is, habár részleteiben a tett tapasztalatok nyomán még folyvást történnek javitások.

Már most lássuk azokat a módokat, melyek által az állam biztositani törekszik azt, hogy a nép az általa nyujtott előnyöket minél nagyobb számmal használja fel.

A tankötelesség Massachusettsban a gyermekek nyolczadik életévétől a tizennegyedikig terjed. Ha valamely tanköteles gyermek akár magánember, akár valamely gyár, vagy kereskedelmi ház szolgálatában áll, (a mi egyébiránt csak tiz éven felüli gyermekeknél történhetik), az illető gazda, gyártulajdonos vagy kereskedő, tartozik őt vagy husz egymásután következő héten, vagy kétszer tiz-tiz héten át iskolába járatni, a szerint, a mint szolgálatát legjobban nélkülözheti. Ha ezt tenni elmulasztja, 20-tól 50 dollárig terjedő birsággal büntettetik, mely összeg a helybeli nyilvános iskolák javára fordittatik. Ugyanily büntetésnek, vagy szegénység esetében megfelelő fogságnak vannak alávetve a szülők, kik saját gyermekeik iránt hasonló mulasztást követnek el. A tanköteles gyermekek nyilvántartása czéljából tartozik minden város vagy község két vagy több alkalmas embert kiszemelni, kiknek «Truant Officer» név alatt, megfelelő fizetés mellett, kötelességük a tanköteles gyermekek lajstromát megszerezni és meggyőződni arról, vajon a tankötelesek látogatják-e rendesen az iskolát? Ha nem — és pedig a szülők vagy gazdák vétke vagy hanyagsága folytán nem — akkor előbb megintik őket s ha ez nem használ, bevádolják és beszedik tőlük a kiszabott büntetést. Ha azonban a gyermekek a hibásak, akkor azokat előbb ismételten megintik, és ha reájuk bizonyul, hogy javithatlan iskolakerülők, akkor róluk mint ilyenekről jelentést tesznek az iskolaszéknél, és kieszközlik felvételüket az ugynevezett «Truant Schoolba» (csavargók vagy tévelygők iskolájában.) Ily «Truant-Schoolok» vannak minden városban, vagy ha valamely megye (county) összes községei ugy egyeznek meg, akkor közösen az illető megyében: ezek természetükre nézve kényszer nevelő-intézeteknek mondhatók, melyek nem birnak ugyan a javitóintézetek jellegével, melyekbe már csak vétkesebb gyermekeket vesznek fel, hanem melyekben a gyermekeket mégis zár alatt tartják, és kényszer-oktatásban részesitik. Ugyanitt helyezik el az olyan szegény gyermekeket is, kiknek szülői teljesen képtelenek nekik oly táplálékot és ruházatot adni, mely mellett iskolába járhatnának, valamint azokat is, kiknek szülői részegesek vagy erkölcstelen életet folytatnak, a mi által gyermekeik erkölcseit is veszélyeztetik. Oly esetekben, hol tanköteles gyermekek annyira távol laknak az iskolától, hogy kivált rosz időben, gyalog nem látogathatják, a község, melynek határába tartoznak, köteles ide-oda szállitásukról gondoskodni. Hogy mi módon teszi azt, az a saját belátásától és a lehetőségektől függ. Ha egyesek, kik netalán szekeret tartanak, hajlandók segitségükre lenni, akkor minden egyéb intézkedés feleslegessé válik. De ha nem, jogában áll a hatóságnak adó utján gondoskodni egy közös járműről, mely a környék távol eső lakóinak gyermekeire nézve lehetővé tegye az iskoláztatást.

A gyermekeknek tankönyvekkel való ellátása, ott nem a könyvkereskedők utján történik, hanem a könyveket maga a város szerzi be és szétküldi a tanitóknak, kik a gyermekek közt a kiállitási áron szétosztják.

A szegény gyermekek, kik még ennek a csekély árnak lefizetésére is képtelenek, kölcsön kapnak könyveket, melyeket büntetés terhe alatt tartoznak jó karban megőrizni, és a tanév végével visszaadni.

Igy gondoskodik gyermekei oktatásáról az az állam, mely a kulturális haladás terén mindig vezérszerepet vitt. Igaz, hogy tehette, először óriási gazdagságánál fogva, másodszor népének határtalan áldozatkészsége segélyével.

Gazdagság tekintetében hazánk, fájdalom, sokkal kedvezőtlenebb helyzetben van; és a magyar országgyülés közoktatásügyi bizottsága kétségtelenül sokkal nehezebb feladattal áll szemben, mikor a közoktatás áldásainak hővebb kiterjesztéséről akar gondoskodni. De a második tényezőnek, az áldozatkészségnek rendelkezésre bocsátása, a nemzet lelkes fiaitól és leányaitól függ, mert végtelen sok az, mit egyesek tehetnek egy jó ügy előmozditására. Tehetnek a birtokos osztály tagjai az által, ha birtokaikon egy-egy tanitó csekély fizetésének fedezését magukra vállalják. Tehetnek továbbá intelligens családok tagjai, kik oly vidéken laknak hol még nincs iskola, az által ha egyelőre magukra vállalják naponta egy órára a gyermekek, vagy akár teljesen tudatlan megnőttek oktatását. Ezt nemcsak Amerikában, hanem más országokban is (pl. Svédországban) nagyon sokan teszik és kimondhatlan kedves életczélt találnak benne, mely életüket derültebbé és boldogabbá teszi. És az ily önkéntes oktatás többnyire szebb eredményeket mutat fel mint más, mert már maga a szivjóság is, mely az illetőket arra birja, hogy e téren önként fáradozzanak, nemesitőleg hat tanitványaikra, szeretetet és hálát ébresztve sziveikben, és mind nagyobb és nagyobb igyekezetre buzditva őket. Némely vidéken pedig, a hol van ugyan iskola, de a nép oly szegény, hogy gyermekeit nem képes kellőleg ruházni, arra, hogy iskolába járassa, nagy jótétemény lenne, ha a környék jobbsorsu osztályának hölgytagjai oly egyleteket alapitanának, milyen a pesti Tabitha-egylet, melynek tagjai sajátkezüleg készitenek a szegények számára meleg öltönyöket, ily módon, aránylag csekély anyagi áldozattal, nagy jótékonyságot gyakorolva. Szóval, ha mindenki, a ki teheti, csak egyetlen téglával járulna a közjó templomának emeléséhez, hány szegény ál-

felett tartott gyászszertartásnál Bécsben megjelent *Károlyi* László gróf képviselőtársával együtt és a párt nevében és megbizásából koszorut helyezett a boldogult ravatalára. Az értekezlet *Fenyvessy* Ferencznek e szomoru megbizatás teljesitéseért köszönetet szavazott. Ezután *Horánszky* Nándor tett jelentést a vaskapu szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyában, továbbá a *kassa-oderbergi* vasut elsőbbségi kölcsöneinek konvertálásáról, a Szuez-csatorna iránt kötött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről, a m. kir. államvasutakat és a budapest-soroksár-harasztii vasut soroksári állomását összekötő vonalról szóló törvényjavaslatokról, ismerteti továbbá a közlekedési bizottságnak belistye-kapelnai helyi érdekü vasut engedélyezéséről, — a Deéstől Zilahig vezetendő helyi érdekü vasut engedélyezéséről és a szamosvölgyi vasut függő adósságainak rendezéséről szóló törvényjavaslatokra vonatkozó jelentését. Végül tárgyaltatott az 1887. és 1888-ik évi közösügyi költségekre a magyar korona országai által pótlólag fizetendő összegekről szóló törvényjavaslat. Mindezen törvényjavaslathoz hozzászólottak: Hollaky Imre, Tholnay Gábor, Melczer Géza, Wittmann János és többen. Ezzel az értekezlet véget ért.

Az országgyülési szabadelvü párt ma d. u. 6 órakor tartott értekezletén *Podmaniczky* Frigyes b. elnök bejelenti, hogy *Horváth* Gyula és *Miklós* Gyula képviselők beléptek a szabadelvü-pártba. Ezután elfogadtattak *Darányi* Ignácz előadó indokolására a következő törvényjavaslatok: az aldunai vaskapunál létező akadályok elháritásáról, a kassa-oderbergi, a magyar-éjszakkeleti és az első gácsországi vasuttársaságok részére további külön állami biztositás nyujtásáról. Ezután felvétettek a közösügyi költségekről szóló törvényjavaslatok, névszerint az 1885 és 1886. évi közös zárszámadásokra alapitott leszámolások szerint, — és az 1887. és 1888. évi közösügyi költségekre a magyar korona országai által pótlólag fizetendő összegekről szóló törvényjavaslatok, melyek *Hegedüs* Sándor előadó indokolására elfogadtattak. Végül tárgyaltatván *Neményi* Ambrus előadó indokolására elfogadtattak a következő törvényjavaslatok: a *Szuez-csatorna* iránt kötött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről, — a *belistye-kapelnai* helyi érdekü vasut engedélyezéséről, — a *magyar államvasutakat* és a *budapest-soroksár-harasztii* vasut soroksári állomását összekötő vonalról, valamint a *Deéstől Zilahig* vezetendő helyi érdekü vasut engedélyezéséről szólók. Ezzel az értekezlet véget ért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése április 3-án.

I.

Végleg megszavazta ma a képviselőház a véderőtörvényt s a Gajáry-féle határozati javaslatot. Az ülés végén két alkalomszerü interpelláczió történt, az egyik, a Rohonczy ezredesre vonatkozó, fényt vet arra a hadseregre, a melynek további fentartását tartalmazza a most megszavazott véderőtörvény, a másik interpelláczió pedig fényt vet arra a többségre, a mely e törvényt megszavazta. *Kaas* Ivornak interpellácziója ez. Kaas Ivor tudniillik az uj somogyi levél irójának *Hock* János szili képviselőnek ügyében interpellált. Kitünt ebből az interpelláczióból Hock János eljárásának a magyarázata. Hock azért szavazta meg meggyőződése ellenére is a 25-dik szakaszt, mert a választási költségekre kapott 3000 frtról reverzálist kellett adnia. Kaas interpellácziója közben *Visi* Imre, a ki valahogyan az utóbbi időkben a Tisza kormányt közelről érintő dologról van szó, szerfelett ideges, helyéről felugorva kiáltá, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak is van pártkasszája. Visi ezt *Tisza* válasza után beszédben is előadta, a mire *Irányi* Dánieltől kapta meg a méltó választ, a ki az ellenzék élénk helyeslése közt, a kormánypárt ellenmondása nélkül másitotta vissza a *Visi* Imre gyanusitását, erélyesen tiltakozva az ellen, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak kiadásai 80—90 frt egy egész általános választási harcz alatt, vagy pedig mint legtöbb 1400 frt levelezési, taviratí nyomtatvány kiadás mintegy másfélszáz kerületre) párhuzamba hozassanak a Hock János-féle 3000 frttal. — Az ülés meglehetős izgatott hangulatban végződött. Hock ellen a kormánypártban általános volt a méltatlankodás, azért, hogy bepillantást engedett a Tiszapártot összetartó titkokba. — A *Nemzet* esti lapja már arra sarkalja Hockot, hogy lépjen ki a kormánypártból, azt azonban nem emliti, hogy a 3000 frt visszafizetésével-e, vagy a nélkül. — A véderő törvényjavaslat végmegszavazása napján konstatálnunk kell, hogy *Tisza* Kálmán miniszterelnök ma is rendőri fedezet alatt hajtatott fel a várba. Az országháztól fel a miniszterelnöki palotáig a rendőrörsök szaporitva vannak s ezen kivül lovas rendőrök kisérik.

II.

Elnök: Péchy Tamás; *jegyzők*: Josipovich Géza, Szathmáry György, Nagy István.

Elnök: Br. Bánffy György Szilágymegye, szilágysomlyói választó kerület országgyülési képviselőjének elhalálozása folytán uj választás szüksége forog fenn, kérem a t. házat, méltóztassék az elnökséget felhatalmazni, hogy az uj választás iránt a kellő törvényes intézkedéseket megtegye. (Helyeslés.) Bemutatja a vágujhelyi kir. járásbiróság biráinak, az egri kir. törvényszék, kir. ügyészség és kir. járásbiróság kezelő személyzetének kérvényét, melyben fizetés emelésért, 10 illetve 5 éves pótléknak a kezelő személyzetre való kiterjesztéseért s a szolgálati pragmatika megalkotásáért kérvényeznek. Kiadatnak a ház kérvényi bizottságának.

Emich Gusztáv benyujtja a közgazdasági bizottság jelentését a liechtensteini fejedelemséggel 1886. évi deczember hó 3-án kötött adó- és vámegyesülési szerződés módositása iránt létrejött pótegyezmény beczikkelyezéséről és ugyancsak a közgazdasági bizottság jelentését a Fiume és Trieszt szabad kikötők területének az osztrák-magyar általános vámterületbe való beolvasztására nézve az 1887. évi XIV. t.-cz. 2. §ában kitüzött határidőnek elhalasztásáról szóló törvényjavaslat tárgyában. (*Tisza* Kálmán miniszterelnök a terembe lép. Zajos felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Hoch*! Éljen a *Hock*-párt! Zajos éljenzés jobbfelől.)

Elnök: A közgazdasági bizottság jelentései annak idején napirendre fognak tüzetni.

Következik a napirend **a véderőről** szóló törvényjavaslat harmadszori felolvasása.

Elnök: Kérdem a t. házat méltóztatik-e a most felolvasott törvényjavaslatot harmadszori felolvasásában elfogadni és megszavazni, igen vagy nem? (Felkiáltások a jobboldalon: Igen! A szélső baloldalon: Soha!) Kérem azon képvselő urakat, a kik megszavazzák, méltóztassanak felállani. (Megtörténik. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hoch! Hoch!) A ház többsége megszavazta és igy az alkotmányos tárgyalás és szives hozzájárulás végett a főrendiházhoz átküldetni határoztatik.

Ezen törvényjavaslat tárgyalása alkalmával méltóztatott a t. ház a 24. és 25. §§-nál egy határozati javaslatot elfogadni. Azt hiszem, hogy a határozati javaslat is átküldendő volna a főrendiházhoz. (Helyeslés.) Ha a t. ház ebbe beleegyezni méltóztatik, kijelentem, hogy a ház többsége a határozati javaslat átküldését a főrendiházhoz szives hozzájárulás végett elhatározta.

Elnök: Ha nincs észrevétel, ugy a jegyzőkönyvnek ezen pontját hitelesitettnek jelentem ki.

T. ház! Ezzel a mai ülés napirendje ki van meritve. Méltóztatik a t. ház megállapodni abban, hogy a holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülés napirendjére az aldunai vaskapun át és az ottani zuhatagoknál létező hajózási akadályoknak az 1880. XXVI. t.-czikket elhatározott elháritására szükséges költségeknek fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása tüzessék ki.

Következnek az **interpellácziók**.

Hertelendy Béla a következő interpellácziót intézte a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez:

1. Van-e tudomása az igen t földmüvelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter urnak arról, hogy Bécsben már a mult év ez időszakában az ugynevezett ragályos száj- és köröm-betegség a vásárra hajtott marhák közt kiütött és hogy ezen ragályos baj a Lengyelországból beeresztett már fertőzött ökröktől terjedt Bécsben a többi marhákra tova?

2. Hogy ugyanezen ragályos baj most a jelenlegi bécsi vásáron ismétlődött és e miatt Bécs főváros hatósága a marháknak kihajtását a vásárról megtiltotta és ezeket zár alá vette?

3. Hajlandó-e a miniszter ur ezen a magyar földbirtokos gazdák és a magyar kereskedelemre káros állapotról magának a bécsi cs. kir. kormány utján sürgős meggyőződést szerezni, a mulasztást és ennek okait kideriteni és különösen meggyőződést szerezni arról, hogy a mostani ragály ismét Lengyelországból beeresztett marhaktól terjedt tova?

4. Szándékozik-e az igen t. földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi miniszter ur sürgős intézkedést tenni arra nézve, hogy az ily állapotok Bécsben ne ismétlődjenek, — hogy jövőre idejében meggátoltassanak, hogy a jelenleg alkalmazott kiviteli tilalom mielőbb megszüntettessék?

5. Végre hajlandó-e a földmivelés-, ipar és kereskedelemügyi miniszter ur az érdekelt földbirtokos gazdát és kereskedő közönséget teendő sürgős és erélyes intézkedéseinek az ország szine előtti kijelentéseivel és mielőbb e tárgyban megnyugtatni?

Elnök: Az interpelláczió közöltetni fog a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter urral.

Kaas Ivor b.: T. Ház! A véderőtörvényjavaslat feleti szavazások alkalmából a következő interpellácziót vagyok bátor a miniszterelnök urhoz intézni. (Egy hang balfelől: sans phrase! Olvassa.)

Interpelláczió a m. kir. miniszterelnök urhoz.

Hock János képviselő ur egyik képviselőtársa előtt felemlitette ama lelki küzdelmét, melyet a véderőjavaslat 25. §ának megszavazása neki okoz s ezzel kapcsolatosan megemlékezett arról, hogy vele 3000 frtról szóló reverzálist irattak alá, mely összeget ő választási czélokra kapta.

Minthogy az országot érdeklő nagyfontosságu törvények hozatalánál feltétlenül szükséges, hogy a képviselők pénzbeli kötelezettségek által lelkiismeretes meggyőződésük szabad nyilvánitásában akadályozva ne legyenek;

s mivel sem a költségvetésben választási czélokra költség előirányozva nincs, sem a zárszámadásokban e czimen kiadásokat és bevételeket elszámolva nem találunk;

kérdem a miniszterelnök urat:

1. vajon a rendelkezési alapnak, mint az állam közérdekében elszámolási kötelezettség nélkül reá bizott összegnek választási czélokra forditását az alkotmányos szabadsággal, a képviselői függetlenséggel és a tiszta erkölcscsel összeférőnek tekinti-e vagy sem?

2. a képviselők által kapott pénzbeli segélyösszegekért kiállitott kötelezők u. n. reverzálisok nem tartják-e a népképviselőket politikai függésben?

3. az ilyen reverzálisok után befolyt összegek hol szerepelnek az állam jövedelmei között?

Tisza Kálmán miniszterelnök: (Halljuk! Halljuk!) Én Hock János képviselő urnak reverzálisát nem birom. (Mozgás bal- és szélső baloldalon. Zaj.) En azt, ha ő lelkiismereti küzdelemmel szavazott a véderőtörvényjavaslatra, sajnálom; sokkal jobban szerettem volna, ha ellene szavazott volna. (Élénk helyeslés jobbfelől. Zaj, mozgás a bal és szélsőbalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Arról pedig jót állok, hogy Hock képviselő ur tőlem sem választási, sem más czélra egy garast sem kapott (Helyeslés jobbfelől. Zaj. Mozgás a bal és szélső balon.) és nekem ennélfogva reverzálist nem is adhatott.

Azt tudja mindenki, hogy az országgyülés minden pártjának vannak arra szánt összegei, hogy a választási törvényes költségek fedeztessenek. (Zajos felkiáltások a szélsőbalon: Nincs! Nem igaz! Jobbfelől: De van! Hosszantartó nagy zaj.) Engedelmet kérek, hogy a 48-as és függetlenségi pártnak van, azt nem mondtam, én csak azt mondtam, hogy széles e világon mindenütt van. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Pártunknak nincs!)

Visi Imre: Annak is van! (Zajos ellenmondás a szélső baloldalon. Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Zajos felkiáltások a szélső baloldalon: Nem igaz! Hazudik!) Olvashatta mindenki az «Egyetértés»-ben az elszámolást! (Nagy zaj.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: Ez különben a kérdésre nézve mindegy. Mindenki tudja, hogy minden országban szabad, jogosult minden pártnak a törvényes választási költségre költeni. (Zajos felkiáltások a szélsőbalon: Mik azok a költségek?! Nagy zaj. Halljuk! jobbfelől.) Hogy ezekből adatott-e a szóban levő képviselő urnak vagy nem, azt nem tudom, mert a dolgokra befolyást egyáltalán nem gyakorlok. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Kaas Ivor báró: A miniszterelnök ur válaszát tudomásul veszem, megjegyezvén szavaira, hogy nem tudom — mert soha pártok kasszáit nem kezeltem — más pártoknak vannak-e ily pénzek rendelkezésükre vagy sem, de annyit tudok, hogy ha az ellenzéki pártoknak van kasszájuk — feltéve, hogy van — az kizárólag egyes hazafiak szabad adakozásából gyült össze, (Zajos felkiáltások jobbfelől: Itt is ugy van!) és kizárólag törvényes czélokra fordittatott és másra nem fordittathatott, (Ugy van! bal és a szélsőbaloldalon), lévén a kormány kezében minden hatalom. Ellenben nem tudom, hogy a kormánypártnak ime bevallott választási pénztára, csak a temesi főispán levelében jelzett magánadakozásokból (Élénk tetszés a bal és szélsőbaloldalon) vagy egyszersmind, kérdésemnek megfelelőleg, a rendelkezési alapból is dotáltatik-e vagy sem? Azt konstatálom, mert konstatálható, hogy reverzálisok vétettek kormánypárti képviselőktől — mondjuk egyes számban, képviselőtől, mert a többire tanu nincsen. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Erre van!) Erre vannak!

Polónyi Géza: Itt vannak a képviselőházban! Nyilatkozhatnak! (Nagy zaj.)

Kaas Ivor báró: E reverzálisok vétettek s az én kérdésemnek lényege az, hogy képviselők, kik pénzbeli, kötelező függésben állanak, képviselői szabad jogaik gyakorlatában nincsenek-e erkölcsi kényszernek alávetve? (Igaz! Ugy van! a bal és szélső baloldalon.) Kérdésemnek második részére azt felelte a miniszterelnök ur, hogy neki arról tudomása nincs.

Eötvös Károly: Hol a vizsgálat? (Zaj.)

Kaas Ivor báró: Hogy ő nem adott pénzt senkinek. (Zaj a bal és szélsőbaloldalon.) Ezt ő tudja. Pilatus mossa kezeit. (Zajos tetszés a bal és szélső baloldalon)

Polónyi Géza: Hoch! Hoch Pilátus! (Zajos felkiáltások jobbfelől: Rendre! Rendre!)

Kaas Ivor br.: Isten bocsássa meg büneit, mert tudja, mit cselekszik. (Zajos helyeslés és tetszés a bal- és szélső baloldalon. Zaj jobbfelől.)

Visi Imre: (szólni kiván.) T. ház! (Nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélső balon: Mi jogon kiván szólani?! Eláll! Eláll!)

Elnök: Kérdem a képviselő urat, mily czimen kiván szólani?

Visi Imre: Épen kérni akarom a t. házat, hogy pár szót elmondhassak. (Halljuk! jobbfelől. Nagy zaj és felkiáltások a szélső balon: Nincs joga! Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Én a miniszterelnök ur beszéde alatt a tuloldalról történt azon közbeszólás alkalmával, hogy a függetlenségi pártnak pártkasszája nincs. . .

Polónyi Géza: Nem azt mondtuk! (Igaz! Ugy van! bal és szélsőbalon. Derültség jobbfelől.) Mi azt mondtuk, kogy képviselői költségek fedezésére nincs kasszánk. (Zaj.)

Visi Imre: Közbeszólásomban azt mondtam, hogy az én tudomásom szerint igen is volt a képviselőválasztások alkalmával felmerült költségek fedezésére is kasszája azon pártnak (Zaj a bal és szélsőbaloldalon.) Erről az elszámolás meg is jelent (Ugy van! jobbfelől), sőt a fenmaradt összegeket jótékony czélra forditották. (Folytonos zaj a bal és szélsőbaloldalon. Halljuk! jobbfelől) Erre a közbeszólásomra azt kiáltották válaszul, hogy «nem igaz!» Én ezért saját reputáczióm érdekében vagyok kénytelen felszólalni. Mert én nem igazat soha semminemü politikai ellenfélről, semminemü gyülöletből mondani nem szoktam és soha nem is mondottam. (Tetszés jobbfelől. Zaj a szélsőbaloldalon.)

Polónyi Géza: Nem vigyázott arra, a mit a miniszterelnök ur mondott!

Visi Imre: Ezen inszinuácziót illetőleg, azt a velem szemben emelt vádat, mintha arra a közbeszólásra nem igazat mondtam volna, kénytelen vagyok tisztelettel visszautasitani (Élénk helyeslés jobb felől) és kérni t. képviselőtársaimat, kikkel szemben sohasem kivánok arra a térre lépni, hogy közbeszólásokkal felesleges sértéseket tegyek, hogy a velem szemben használt kemény kifejezések alaptalanságát belátni sziveskedjenek, (Nagy zaj) mert részemről nem igazat senkivel szemben nem mondtam soha. (Élénk helyeslés és tetszés jobbfelől. Zaj balfelől.)

Irányi Dániel: (Halljuk! Halljuk!) Talán méltóztatik megengedni, hogy mint az országgyülési függetlenségi és 48-as párt elnöke ezen kérdéshez néhány szót szólhassak. (Zaj. Halljuk! Halljuk!)

Hogy a függetlenségi és 48-as pártnak pénztára van, az igen természetes, hiszen körhelyiséget tartunk fenn s az sem titok, hogy annak fentartására a tagtársak a maguk lakbérükből hozzájárulnak. (Felkiáltások jobbfelől: Mi is teszszük! Halljuk! Halljuk a szélső baloldalon.) Ezen pénztárból a választások előtt a szükséges nyomtatványokra, levelezésekre és táviratokra szintén költöttünk, a mit mindenki igen természetesnek fog találni, (Általános helyeslés) nem vehetvén azt magára akár az elnök, akár a végrehajtó bizottság egyes tagjai, hogy a maguk erszényéből fedezzék ezen költségeket. (Ugy van!) De hogy ezen költségeket azzal a 3000 frttal kapcsolatba merte hozni valaki, csak gondolatban is, az minket méltán megbotránkoztat. (Zajos helyeslés a szélső baloldalon.)

Én t. képviselőház, 1869. óta vagyok ezen háznak tagja, ugyanazon idő óta talán 1878-ig viseltem a 48-as pártnak elnökségét és mint ilyen voltam a választási végrehajtó bizottságnak az elnöke; s mondhatom, szavamban még eddig soha senki sem kételkedett, hogy az 1869-iki választásokra — biztosan az összegre nem emlékszem — körülbelül 80 egy néhány forintot költöttem a magam erszényéből.

Az 1872-iki választások előestéjén, elvtársaim nem akarván megengedni, hogy akkor is saját erszényemből költsek, összeadtak — ha emlékezetem nem csal — 340 frtot, ebből az emlitett költségekre forditottam 220 és egynéhány forintot. A fenmaradt összeget a pártértekezletnek visszaadván, azt az akkori «Magyar Ujság»-nak felsegitésére határozta adatni. A következő választásoknál, miután a pártban szakadás állott be, a választási költségeket, a melyek igen csekélyek voltak, ismét saját erszényemből viseltem, a melyek azonban a 80—90 frtot meg nem haladták. Az 1884-iki választások után a függetlenségi és 48-as párt ujra egyesült s ujra engem tisztelt meg bizalmával, engem választva meg elnökének. A mi már a most legközelebb lefolyt választásokat illeti, a melyek már az én elnökségem alatt történtek, a végrehajtó bizottságnak is én lévén elnöke, biztosithatom a t. házat és kész vagyok, ha valaki merne kételkedni szavaimban, — a mit nem hiszek — előterjeszteni a zárszámadásokat, a melyekből ki fog tünni, hogy azon költségek, melyeket emlitettem, 1400 frtnál többre nem mentek. (Felkiáltások a szélsőbalról: Összesen! 80 kerületre!) és pedig a levelezésekre, a táviratokra, képviselők kiküldésére a kerületekbe a végett, hogy jelöltjeinket erkölcsileg támogassák.

Ismétlem, hogy engem méltán felháboritott (Felkiáltások a szélsőbalról: Mindnyájunkat!) az a gondolat, hogy a mi törvényes eljárásunkat csak egy pillanatra is szóba hozhatták azzal, hogy egy képviselő 3000 forint erejéig adott magáról téritvényt, hogy a választásra forditott költségeket megtériti. (Zajos helyeslés és felkiáltások a szélsőbalfelől.)

Elnök: Méltóztatik a t. ház a miniszterelnök ur válaszát tudomásul venni? (Tudomásul veszszük!) A válasz tudomásul vétetik.

Csatár Zsigmond: Interpellácziót intéz a miniszterelnökhöz.

Tekintve, hogy a «Budapesti Hirlap» folyó évi márczius 30-án megjelent számában azon, a magyar állameszmét sértő nyilatkozat lett közzétéve, miszerint Rohonczy huszárezredes ur Szombathelyen a laktanyaépitési-bizottságban, azon nemzet és alkotmányunk elleni kifejezést használta, hogy «egy mindenható urat ismer — ez a közös hadügyminiszter, hogy ő a magyar törvényt és alkotmányt semminek sem tartja, egy ura van, s ez a közös hadügyminiszter».

Polónyi Géza: Itt is ugy van! (Felkiáltások a szélső baloldalon: Ugy van!)

Csatár Zsigmond: Ezen, azt hiszem, minden hazafira egyenlő mértékben kell, hogy kinos hatást okozó hirlapi közlemény miatt tisztelettel kérdezem:

1. hajlandó-e a t. miniszterelnök ur ezen az állameszme és alkotmányunk elleni sértő kifejezésekért a hivatalos lépéseket megtenni, hogy ha valók a hirlapi közlemények, Rohonczy ur e sértő kijelentésért megtoroltassék?

2. ha nem lenne való, ugy adassék mód Rohonczy ezredes urnak, miszerint ily lesujtó váddal szemben magát tisztázhassa?

Elnök: Az interpelláczió közöltetni fog a miniszterelnök urral. A mai ülést bezárom. (Felkiáltások a bal- és szélsőbalon: Hoch! Hoch! Jobbfelől: Éljen!)

Az ülés végződik d. u. 12 óra 5 perczkor.

VIDÉK.

* **Pestmegye** ápril 8-án tartandó **közgyülésén** tárgyalja a már felsoroltakon kivül Galgóczy Károlynak a millennium megünneplésére vonatkozó inditványát, továbbá a tiszti ügyész véleményes jelentését a kunfélegyházai sikkasztás ügyében.

* **Zemplénmegye** mai közgyülése elhatározta, hogy a *főrendiházhoz feliratot* intéz a véderő törvényjavaslat 25-ik szakaszának elvetését kérve.

* **A fóthi** körorvosi állásra e hó 3-án egyhangulag dr. *Udvarhelyi* Károly fővárosi jeles orvos választatott meg.

KÜLFÖLD.

— április 3.

Boulanger szökése képezi Párisban a nap eseményét. Tegnap még palástolni tudták párthivei s pártjának lapjai a tábornok eltünését. Ma már mindenki arról beszél Párisban, hogy Boulanger április elsején *Bonnemain* asszonyt látogatta meg s az ő kiséretében az északi pályaudvarba hajtatott, hogy az első futárvonattal Brüsszelbe meneküljön. *Vergoin* a képviselőház [illegible] nek már tegnap bevallott ugyan annyit, hogy Boulanger elutazott s azt is hozzá tette, hogy «jól tette, mert szabadságától akarták megfosztani.» Ma a titok fátyla lehullt. *Laguerre* képviselő a *Presse*-ben czikket közöl, mely kifejti, hogy Boulanger csak *barátai sürgető unszolására* utazott el, kik tudomással birnak róla, hogy a *banda*, mely a hatalmat kezében tartja, el van tökélve Boulangert kivételes

---

dozna ott a hála és a szeretet oltárán! Vajha senki sem vetné meg a tőle telhető jótéteményeket azért, mert csekélyek: hiszen cseppekből áll a hatalmas tenger és porszemekből a szárazföld, mely ezer milliókat táplál — piczíny porszemekből!

Abrozovicsné Meszlényi Ilona.

KLEOPÁTRA

ÉGYIPTOM ASSZONYA.

23

Irta: H. RIDER HAGGARD.

Forditotta: FÁI J. BÉLA.

MÁSODIK RÉSZ.

Azelőtt való este volt, hogy a csapásnak le kellett zugnia. A palotában folyt a dőzsölés. Napközben beszéltem volt Szépával és egy ötszáz főből álló csapat hadnagyaival, a kik holnap éjfélkor betörendők lesznek a palotába, mikor én Kleopátrát, a királyasszonyt, leszurtam, s kardra hányják a római és gallus katonákat.

Ugyancsak ez nap vásároltam meg Paulus századost, ki mióta varázslattal bevonszoltam a kapun, rabszolgája volt kényemnek. Részben megfélemlitéssel, részben nagy jutalom igérésével rávettem, hogy holnap éjjel, a mint a jel meg lesz adva, nyissa ki a keletre szolgáló kis kaput, melynek ő volt az őrzője.

El volt készitve minden; csak ki kellett nyujtanom kezemet a diadal után, mint érett gyümölcs után a kertésznek.

És mégis, a mint ott ültem a királyi dáridón, nehéz volt a szivem s a bekövetkezendő borzalmak árnya fagyasztóan járta át lelkemet. Előkelő helyen ültem ott, közelében Kleopátra felséges személyének, és letekintettem a vendégeknek drágakövektől csillogó, virágkoszorus soraira, egyenkint nézve meg azokat, a kiket halálra szántam.

Ott hevert előttem Kleopátra maga, teljes szépségében, mely át meg át reszkettetė a szemlélőt, mint megreszketteti az éji szél rohama vagy a viharzó hullámok látása.

Néztem, hogy mint nedvesité meg az ajkát borral és mint játszadozott a homlokát övező rózsafüzérrel és eszembe jutott a ruhám alá rejtett tőr, a melyet — megesküvém — a keblébe fogok mártani. Ujra meg ujra függesztém rá szememet és iparkodtam azon, hogy meggyülöljem, iparkodtam örülni azon, hogy meg kell halnia — és nem birtam.

És ott volt mögötte — rám függesztve hosszu pilláju szemeit, mint mindig — a kecses Khármion. Az ő ártatlan arczára pillantva, ki hitte volna, hogy ő volt annak a hálónak a kivetője, a melyben nyomorultul kelle elpusztulnia a királynőnek, a ki őt szerette? Ki álmodta volna, hogy abban a szüzi kebelben annyi halálnak a titka van elrejtve?

Néztem és szivem sajogni kezdett, hogy vérben gázolva kell trónusomra fellépnem és az ország sanyaruságát uj sanyarusággal enyésztetnem el...

És ez órában valóban azt óhajtám, hogy bár ne volnék semmi más, mint közönséges szegény földmüvelő, ki a maga idejében vet és a maga idejében aratja le az arany-kalászt! Ah, az a mag, a mit nekem kellett vetnem, a halál magva volt, és most piros aratást kell tartanom?

— Ugyan, Harmakhisz, mi bánt? szólalt meg Kleopátra az ő lassu mosolyával. — Vajjon a csillagok arany-pászmája összebonyolodott-e, csillagvizsgáló uram? Vagy valami uj varázslaton tünődöl-e?... Szólj, miért becsülöd meg oly kevéssé a mi vigalmunkat? Lám, lám, ha nem tudnám, ha meg nem tudakoltam volna, hogy az oly kicsinységek, mint mi szegény asszonyok, nem eléggé méltók a te megtekintésekre, bizony mondom, megesküdném, hogy Érosz a gyöngédre tapintott, Harmakhisz.

— Nem, oh királynő, attól én mentve vagyok, felelém. — A csillagok szolgája nem látja meg a kisebb ragyogást, mely az asszonyok szemeiben vagyon. És ép ezért boldog!

Kleopátra felém hajolt, hosszasan és állhatatosan függesztve reám szemet ugy, hogy a vér akaratom ellenére is megpezsdült szivemben.

— Ne dicsekedjél; te büszke égyiptomi, szólt halk hangon, melyet csak Khármion és én hallhattunk, — mert kisértetbe találnál ejteni, hogy versenyre szálljak az én varázslatommal a tied ellen! Melyik asszony bocsáthatná meg azt, hogy a férfi csak ugy toljon bennünket félre, mint semmibe veendő holmikat? Ez nemünknek oly megsértése, melytől maga a természet is irtózik...

És ismét hátradőlt és dallamosan nevetett. De én, a mint fölpillantottam, láttam, hogy Khármion az ajkára szoritja a fogát, mialatt homlokán haragos boru mutatkozik.

— Bocsáss meg, Égyiptom asszonya, felelém hidegen, de olyan elmésséggel, a milyenre csak képes voltam, — az ég királynője előtt még a csillagok is elhalványodnak!

Ezzel a holdra czéloztam, mely Izisz anyánknak a jelképe, a kivel Kleopátra versenyezni merészelt, földre szállt Izisznek nevezvén magát.

— Szépen mondád, viszonzá Kleopátra, fehér kezeivel tapsolva. — Ime egy csillagvizsgálo, a ki elmés ember és csinos bókot tud mondani. No már ily csodát nem szabad szó nélkül hagyni, mert az istenek megneheztelnének érte . . . Khármion, vedd le a fejemről ezt a rózsafüzért s tedd föl a mi Harmakhiszünk tudós homlokára. *Szerelem királyává* lészen koronázva, akarja bár, vagy sem.

Khármion levette a koszorut a Kleopátra homlokáról, s odahozván, a hol én ültem, mosolyogva tevé fejemre, még azon melegen és illatosan a királynő hajától. De olyan durván nyomta fejemre, hogy némi sajgást okozott.

Tette pedig ezt azért, mert haragudott, jóllehet mosolygott az ajka és ezt suttogá:

— Baljóslatu jel, felséges Harmakhisz.

Mert Khármion, ámbár kész asszony volt, haragjában vagy féltékenységében gyermekes tudott lenni.

Miután a koszorut megerősitette, mélyen meghajtá magát előttem, s a leglágyabb gunyolódó hangon görögül «Harmakhisznak, Szerelem királyának» nevezett.

Erre Kleopátra elnevette magát és megerősitett engem, mint Szerelem királyát, és ugy tőn az egész társaság is, melynek igen tetszett a tréfa,

Mert Alekszandriában nem szeretik azokat, a kik tisztességben élnek és elfordulnak az asszonyoktól.

De nekem, a mint ott ültem, mosolygás volt az ajkamon és sötét harag a szivemben. Mert tudván, hogy ki és mi vagyok, bántott az, hogy tréfát üznek velem Kleopátra udvarának léha urai és könynyelmü asszonyai.

Leginkább haragudtam pedig Khármionra, mert ő kaczagott leghangosabban — és én akkor még nem tudtam, hogy a kaczaj és keserüség gyakorta csak elpalástolója a sajgó szivnek, mely ekként takarja el gyöngeségét a világ szeme elől.

Baljóslatu jelnek mondotta ő azt a koszorut és annak is bizonyult. Mert végzetem vala, hogy Alsó- és Felső-Egyiptomnak kettős koronáját odaadjam egy koszoruért, melynek rózsái elhervadnak, mielőtt még teljesen kifeslettek volna és a Fáraók elefántcsont-nyoszolyáját fölcseréljem egy hütelen asszonyi kebel vánkosával.

«*Szerelem királya!*» igen, ezzé koronáztak gunyolódásukban és Gyalázat királyává is! És én, fejemen az illatos rózsákkal, én, — származásomnál és rendeltetésemnél fogva Egyiptom Fáraója — én visszagondoltam Abuthisz örök templomára és arra a másik koronázásra, a melynek harmadnapra kellett végbemenni.

De mosolyogva zárám magamba e gondolatokat és én is tréfával felelék. Mert fölállván, meghajtám magamat Kleopátra előtt és engedelemért könyörögtem, hogy távozhassam.

— Vénusz, mondám, arról a csillagról szólva, melyet mi reggel Donaunak, este pedig Bonaunak nevezünk, — kelőfélben vagyon. Mint a szerelemnek ujonnan koronázott királya, hódolatomat kell hát bemutatnom a «Szerelem királynőjének».

Mert igy nevezik e barbárok a Vénuszt.

Igy vonultam vissza általános hahota közepett vigyázó-tornyomba és ledobván müszereim közé a szégyenletes koszorut, ugy tevék, mintha figyelemmel kisérném a csillagok járását.

És igy várakoztam, sok mindenre gondolva, a mi megtörténendő leszen, várván, hogy Khármion eljöjjön a halálra szántak utolsó névsorával és Szépa bátyám üzenetével, a kivel alkonyat után beszélt.

Végre az ajtó halkan megnyilt, s ő belépett, drágakövekkel ékesen, fehér ruhazatában, ugy, a mint a vigalmon volt.

XII. FEJEZET.

Kleopátra eljő Harmakhiszhoz. — Khármion kendőjének eldobása. — A csillagok. — Kleopátra baráti ajándékot ad az ő szolgájának, Harmakhisznak.

— Végre eljöttél, Khármion! szólék. — Már nagyon késő van!

— Ugy van, felség. De semmikép sem szabadulhattam el Kleopátrától. Különös kedvében van ma este. Nem tudom, mit jelenthet ez a dolog. Különös ötletek és képzeletek czikáznak rajta keresztül, mint a fény villanása és szelek csapása a nyári tó tükrén; és nem tudom érteni, hogy mit akar.

— Jó jó, elég volt Kleopátráról. Beszéltél nagybátyánkkal?

— Beszéltem, felséges Harmakhisz.

— És elhoztad az utolsó névsorokat?

— El; itt vannak (s kivonta a kebeléből). — Ime a névsora azoknak, a kiket a királynő után okvetlenül kardra kell hányni. Mint láthatod, köztök van a gall Brennus is. Sajnálom őt, mert jó barátom; de meg kell lenni. Hosszu névsor.

— Ugy van, felelém. — Mikor leszámolásra kerül a dolog, semmiről sem szabad megfeledkezni és a mi számodásunk hosszu. A minek meg kell lenni, annak meg kell lenni. Lássuk most a másikat.

— Ime a névsora azoknak, a kiket kimélni kell, mint hozzánk barátságos vagy bizonytalan érzelmüeket. És ime azoknak a városoknak a névsora, s melyek biztosan fel fognak zendülni, mihelyt kapujok elé érkezik a követ azzal a hirrel, hogy Kleopátra meghalt.

— Jó. És most...

Megálltam.

— És most.... hogyan kell Kleopátrának meghalnia? Hogyan végezted el? Az én kezem által kell meghalnia?

— Igen, felség, felelt Khármion, és hangjából ismét kiéreztem azt a keserüséget. — Felséged bizonyára örülni fog annak, hogy tulajdon keze szabaditandja meg az országot ettől az álnok, ledér asszonytól és egy csapásra töri szét a rablánczot, mely Khemnek nyakát sebzi.

— Ne beszélj igy, leány, mondám. — Jól tudod, hogy én nem örülök ennek s hogy csak a szükség és fogadalmam kényszerit erre a cselekedetre. Nem lehet-e hát inkább megmérgezni? Vagy nem lehet-e megvesztegetni valakit az eunuchok közül, hogy az ölje meg? Lelkem iszonyodik ettől a véres munkától! És én valóban csodálom, hogy bármilyen sulyosak is az ő bünei, te ilyen könnyen tudsz beszélni annak az alattomos meggyilkolásáról, a ki téged szeret.

(Folytatása következik.)

KAIN ÖRÖKSÉGE.

49

REGENY.

Irta: WILKIE COLLINS.

MASODIK KÖTET.

Harmadik időszak: 1876.

Heléna naplójának folytatása.

Vajon mi czélja lehet, kérdem ujra, mind ezzel a fáradozással? Mi oka van elősegiteni egy szerelmi viszonyt, a melyet Miss Jillgall bizonyosan ugy festett le neki, mint Eunicén elkövetett aláváló bántalmat? Pénz (még ha volna is a mi esetünkben ilyesmiről kilátás) nem lehet a czélja; mert tökéletesen igaz, hogy foglalkozása minden anyagi gondot kizár. Arról sem lehet szó, hogy bosszut forral Eunice ellen. Mindössze csak egyszer találkoztak és Mrs. Tenbruggen szembetünő őszinteséggel fejezte ki előttem a véleményét: «Az ön testvére csinos leány, de csöppet sem érdekelt.» Ime Eunicének a jelleme tökéletesen kifejezve nehány szóban.

Milyen boszantó helyzet is ez az enyém! Soha sem érdekelt még ennyire az, hogy bele pillantsak valakinek a lelkébe; és soha sem vallottam még ilyen teljes kudarczot.

Idáig irtam s már éppen el akartam tenni naplómat, midőn harmadik levélke érkezett Mrs. Tenbruggentől.

Azt irta, hogy a nap folyamán igen sokszor gondolt rám; és bármilyen szivesen fogadtam is őt, érezte, hogy vannak még bizonyos kételyeim, melyeket látogatásával nem sikerült eloszlatnia. Szabad-e még egyszer eljönnie, s remélnie, hogy becsülésemben jobb helyet vivhat ki magának? S egyuttal kitüzte az órát, a melyben holnap meglátogat.

Vajon mi mondani valója lehet, a mit még nem mondott el? Szeretném tudni, hogy Fülöpről van-e szó.

LIV. FEJEZET.

Másnapi találkozásunkkor a Mrs Tenbruggen modor-változtató képessége uj világitásban tünt föl. Elejtett minden bizalmaskodást, és látogatása czélját minden fölösleges magyarázó szó vagy bocsánatkérés nélkül adta elő.

Én ezt nagy dolognak tekintettem egy asszony részéről és érdeme iránt való elismerésemet azzal nyilvánitottam, hogy a társalgás oroszlán részét neki engedtem át. Látogatóm e szavakkal kezdte a beszélgetést:

Megmondta önnek Dumboyne ur, hogy miért ment Londonba?

— Közönséges kifogással élt, felelém. — Azt mondta, hogy dolga van Londonban. Többet nem tudok.

— Szép kilátása van a boldogságra, Miss Helena, ha férjnél lesz — a jövendőbelije nyilván fél öntől. Én nem félek öntől, s ezért bizalmasan megsugok valamit, a mit érdekében van tudnia. «Az a dolog,» a mely Dumboyne urat Londonba vitte, az volt, hogy a saját ügyében tanácsot kérjen egy illetékes egyéniségtől. Az illetékes egyéniség pedig az az elmés (hogy ne mondjam ravasz) öreg ur, a kit magunk közt igazgató urnak szoktunk nevezni. Ugy hiszem ismeri?

— Ismerem. De nem tudom elképzelni, hogy Fülöp miért kért volna tanácsot.

— Hallott, vagy olvasott ön valaha, Miss Helena olyasmiről, a mit «vén ember hóbortjá»-nak szoktak nevezni?

— Ugy hiszem, igen.

— Nos, az igazgatónak ilyen hóbortja támadt az ön testvérével. Ugy láttam, mikor a tanyai házban voltam, hogy ők ketten igen jól megértik egymást.

— Bocsánat Mrs. Tenbruggen, ezt már ugy is tudom. Miért ment Fülöp az igazgatóhoz?

biróság elé állitani, és őt élve kezeikből ki nem adni. A czikk azzal végződik, hogy hivei a tábornok távollétében is folytatni fogják a küzdelmet a revizióért és a nemzeti köztársaságért. A *Cocarde* pedig a következőkép adja okát Boulanger szökésének: Tegnap arról értesitették a tábornokot, hogy a miniszterium csinyt tervez ellene, minélfogva szükségesnek látta megtenni a *kellő óvintézkedéseket,* nehogy belejusson a kivetett tőrbe, de Párist nem hagyja el és *ismét helyen fogják majd látni, mihelyt a kötelesség hivja.* Mind e közleményeket fölülmulja azonban *Boulanger kiáltványa,* melyet tegnap Brüsszelből keltezve bocsátott világgá, s melynek szövegét a párisi lapok mai száma közli. E kiáltványban Boulanger a franczia néphez szól s első sorban arra utal, hogy a hatalom mostani birtokosai, kik a közvélemény ellenére kapaszkodnak a hatalomba, elhatározták, hogy *egy államügyészt kényszeritenek,* hogy vádat emeljen ellene, melyet csak kivételes törvények által konstituált kivételes biróság emelhet. Sohasem fogok beleegyezni abba, — mondja tovább — hogy a szenátus biráskodásának alávessem magam, mely oly férfiakból áll, kik a személyes szenvedélyek botor bosszuérzet és népszerütlenségök tudata által el vannak vakitva. A *kötelességek,* melyeket a szabályszerüen megkérdezett *francziák szavazata reám ró, megtiltják nekem,* hogy felhasználtassam magam az önkény oly tényéhez, mely szabadságaink elnyomását czélozza törvényeink megsértésével és a mely a nemzet akaratát feláldozza. Azon a napon, a melyen felhivnak, hogy rendes biráink, a törvényszék vagy az esküdtek előtt megjelenjek, válaszolni fogok a vádra, melyet a józan ész és a közméltányosság amugy is már visszautasitott. Megtiszteltetésnek fogom tekinteni e törvényszék tagjai meghivásának engedni, kik igazságos birák lesznek az ország és azok között, kik már is tulhosszu ideje az országot korrumpálják, kizsákmányolják és megrontják. Addig is, *folyton munkálkodva polgártársaim felszabaditására, a szabadság ez országában fogom bevárni* az alkalmas időpontot, a mikor az általános választások végre megalakitják a megfelelő, becsületes és szabad köztársaságot.

A hazafias liga pörét, mint emlitettük is már, tegnap kezdte tárgyalni a párisi fenyitő rendőrség nyolczadik tanácsa. Vádlottként a liga következő tagjai vannak előállitva: *Deroulède, Richard, Naquet, Turquet, Laguerre, Laisant* és *Gallian.* A tárgyalás első napjáról pótlólag a következő részleteket közöljük:

A tárgyalás délben kezdődött *Gillet* elnöklete alatt. Az elnök felhivja a hallgatóságot, hogy minden nyilatkozattól tartózkodjék, különben szigoru eljáráshoz kénytelen nyulni s azután néven szólittatja a vádlottakat, a kik mind megjelentek. *Deroulède* kijelenti, hogy ő a hazafias liga elnöke, a mit a biróság elnöke azon megjegyzéssel utasit vissza, hogy a liga fel van oszlatva. Ugyanez ismétlődik, midőn felszólitják *Richardot,* a ki alelnöknek nevezi magát. *Gillet* elnök ezután felszólitja a tanukat, kik közül azonban senki sem jelent meg. Az elnök ezután felfüggeszti a tárgyalást, hogy az ügyvédeknek lehetővé tegye a hallgatósággal egészen megtelt termen áthaladni és helyeiket elfoglalni.

A tárgyalás ismét megkezdetvén, az elnök a vádlottakhoz fordulva, igy szólt: «Önök mindannyian egy nem engedélyezett és titkos társaságban való részvétel miatt idéztettek a biróság elé.» Először is *Deroulède*-re került a sor. *Elnök:* Ön tagja volt egy, a hatóság által nem engedélyezett társaságnak? *Deroulède:* A társaság hallgatólag eltüretett. Mi hét éven át e jó hiszemben voltunk és fényes nappal fejtettük ki tevékenységünket. *Elnök:* Ez 1887 óta nem volt többé az eset, mert amaz időben az önök egylete megváltoztatta jellegét. *Deroulède:* Mi már 1885-ben politikai ügyekkel foglalkoztunk, midőn Anatole de la Forge ur választása ügyében eljártunk. Az *elnök* erre felolvassa a vádiratot. *Deroulède:* Erre háromszoros választ kell adnom. A ligának czélja senki előtt sem volt titok. Az a haza ujra fölemelésében állott benn ugy, mint kifelé. Mi már január 27-ike előtt katonai módon léptünk fel. «Mozgósitásról» szólanak, ez katonai kifejezés. Ön maga, elnök ur, azonban hasonló kifejezést használt, midőn a tanuk felhivásáról (appel) szólt. (Derültség.) Ez épenséggel nem jelenti azt, hogy mi összeesküdtünk. A mi mozgósitási tervünk február utóljáról mindenesetre megengedi azt a következtetést, hogy valamilyen czélt erőszakos módon akartunk elérni. Ez a czél azonban teljességgel nem forgott fenn. E szervezetnek csak a választási agitáczió és a kamara feloszlatása képezte a czélját. Itt a politikai czélt összetévesztik a jogi kérdéssel. A szervezetnek az a czélja is volt, hogy a póstai tisztviselőknek indiskréczióját megakadályozza és a liga tagjainak összehivatását siettesse. *Elnök:* Önök azt állitják utasitásaikban, hogy két óra elegendő lett volna a mozgósitásra. *Deroulède:* Ez tulzás. *Elnök:* Az utasitások titkosak voltak? *Deroulède:* Épen nem. A liga összes tagjai jelen lehettek a tárgyalásokon. Tevékenységünk fényes nappal folyt le. Egyébiránt én mindenért elvállalom a felelősséget, mert egyedül én szerkesztettem az utasitásokat. Az összes vádlottak erre kijelentik, hogy együttesen felelőseknek tartják magukat. *Elnök:* Megjegyzem, hogy minden vádlott külön adja elő megjegyzéseit. *Déroulède:* Én Tirard urat, miután kibékülésről szólt, nagy miniszternek neveztem és azt mondtam, hogy Carnot elnök méltó fia az ő nagy atyjának, aki bizonyára Francziaország üdvére áll az állam élén. Tirard ur azonban hadat üzent nekünk és megnyitotta a harczot. *Elnök:* Ön az utasitásokat az elyséei-palota és a kamara elleni nyilatkozmányok czéljából bocsájtotta ki? *Deroulède:* Ismétlem, hogy az igazgató bizottság nem birt erről tudomással. *Elnök:* Volt önnek értekezlete Aptéval? *Déroulède:* Nem volt.

Erre következett *Richard* kihallgatása. A vádlott hivatkozott a Deroulède által tett nyilatkozatokra. Ő továbbitá a levelezéseket. «Én köztársasági vagyok — ugymond Richard — és Boulangerhez csatlakoztam, mert arról biztositott, hogy ő köztársasági és nem hagyja el soha a törvényesség utját. A liga soha sem alkalmazott titkos eszközöket.»

Következik *Laguerre* kihallgatása. A következőt jelenti ki: «Én az egylethez tartoztam épen ugy, a mint a politika és igazságügy számos férfia tartozott ide. Francziaországban hemzseg a sok nem engedélyezett társulat.» *Elnök:* De önök titkos társulatot képeztek. *Laguerre:* Határozottan tagadom, hogy a liga titkos lett volna. Ha a január 27-diki választás titkos cselekedet, ugy állitson ön 244,000 választót a biróság elé. A mi szemünk előtt mindig békés, soha sem titkos czél lebegett és a liga elnökségét Carnot senatornak ajánlták fel, ki azt nem fogadta el, ugy vélekedvén, hogy ez részéről köszönetnek tünnék fel a liga közremüködéseért, fiának a köztársaság elnökévé való megválasztatásában. Tiltakozom a gondolat ellen, mintha a liga forradalmi szellemben járna el.

Következik *Turquet* kihallgattatása, a ki kijelenti, hogy alelnöke a ligának, a melyhez alapitása óta tartozik.

Elnök: Vett ön tényleges részt a ligában? — *Turquet:* Az iratok szerkesztésében nem, de ennek daczára magamra veszem a felelősséget. Én vezettem a liga tagjait az Aisne- és Somme-departamentokban történt választásoknál. Mi győztünk és fogunk is győzni. A liga nem titkos, én mint volt birósági személy megerősitem, hogy az 1881-iki törvény megenged ily társulatokat. Mi nem rejtőzünk el, ellenkezőleg tán a kellőnél nagyobb zajt csapunk.

Következik *Naquet* senator vallatása. Nyilatkozata igen szabatos. «Én — ugymond — a liga igazgató bizottságához tartozom. Az soha sem birt forradalmi czéllal. Magamra veszek minden felelősséget.»

Laisant, ki ezután hallgattatik ki, azt mondja, hogy a ligát hallgatólag megengedettnek vélte. «Én — ugymond — a szabadkőmüvességhez tartozom, mely hasonló jellegű. Politikai vitám volt az egyesülethez tartozó birósági egyénnel s az nem talált abban semmi nyugtalanitót, hogy politikai kérdést vetettem fel. Az *elnök* megjegyzésére, a ki a titkos társulatok ellen szóló fennálló törvénykezésekre utalt, ezt viszonzá Laisant: «Tudtam, hogy e törvényes rendelkezések még léteznek, de az ország becsületére azt tételeztem fel, hogy többé nem alkalmaztatnak.»

Gallian vádlott azt vallja, hogy miután a társulat elnöke azt hitte, hogy a hatóságok a ligát hallgatólag eltürik, ő ezt elegendőnek tartotta. Ő vezette a liga igazgatását s az alapszabályokból 250,000 példányt elterjesztett. «Mi gyorsan akartunk összegyülni hogy barátaink kezünk ügyében legyenek.» A vádlottak végül kijelentik, hogy Apté kapitányt nem ismerik. A kihallgatás végével 2 órakor a tárgyalást félbeszakitják. A közvádló nem hivott meg tanukat, ellenben a védelem 40 tanut hivott annak bebizonyitására, hogy a liga összejövetelei Boulanger tábornoknak párisi megválasztása után is nyilvánosak voltak. E tanukkal akarják bebizonyitani azt is, hogy a liga uj szervezete törvényes volt s csak választási czélból alkottatott és hogy az uj utasitások épenséggel nem tartattak titokban. *Apté* nyugalmazott kapitány, a liga egyik sekcziójának elnöke, a ki a vád szerint felette heves felszólalásaiban a liga forradalmi jellegét elárulta, a vádirat erre vonatkozó részletét tanuvallomásával megerősitette s a liga szervezetéről nyiltan oly kijelentéseket tett, a melyeket az államügyészség büntetendőnek vall.

A tárgyalást 3 órakor fejezték be. Midőn a vádlottak a törvényszék épületét elhagyták, 3—400 ember fogadta őket, főleg azt hangoztatván «Éljen Laguerre!» A tüntetőket a rendőrség szétkergette.

Bismarck Herbert gróf, mint tudva van, tegnapelőtt haza, Berlinbe érkezett londoni utjából. Ez utazásról azt irja most a *Daily Telegraph,* hogy Bismarck gróf ajánlatot tett az angol kormánynak, hogy tárgyalást kezd a Damara-föld átengedésének ügyében. A *Vossische Ztg.* a jelentést, legalább a formájában tévesnek mondja, azt állitván, hogy korábban épen az angol kormány tett lépéseket Bismarck herczegnél a Damara-ügy szabályozására. A *Nouvelle Revue* legközelebbi száma hasonlókép Bismarck gróf londoni utjával foglalkozik s azt mondja, a látogatás czélja az volt, hogy Angliát közvetitőnek nyerje meg a Szamoa-ügyben Németország és Észak-Amerika közt.

Bukarestből arról adnak hirt, hogy a román kormányban nézeteltérések állottak elő, melyek esetleg *kormányválságra* is vezethetnek. Maga a tényállás következő: A birói karban Vernesco által legujabban ajánlatba hozott kinevezések miatt nézeteltérések merültek fel a kormány kebelében és Jonesco (szabadelvü párti) bejelentette, hogy interpellácziót kiván intézni ez ügyben az igazságügyi miniszterhez. Ez ügy, mely esetleg miniszterválságot idézhet elő, mindenütt élénk megbeszélés tárgyát képezi.

Egy, Romániából keltezett távirat azt adja tudtul, hogy az éjjel érkezett hirek szerint az *abessziniai negus meghalt* sebeiben, melyeket a dervisek ellen vivott ütközetben Metesonnak közelén kapott.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, a kiknek előfizetésük mult hó végével lejárt, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra ..	5 frt — kr.		

Lapunk *mindennap,* tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

T. előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az «Ország-Világ» czimü, legdiszesebb képes hetilapot 10 frt helyett 8 frtért, félévre 4 frtért, negyedévre 2 frtért kapják.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk. Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az esetre, ha t. előfizetőink az előfizetési határidő lejárta előtt lakást változtatnak, az uj czim mellett a régit is kérjük velünk pontosan tudatni, mi által minden zavar vagy félreértés sokkal könnyebben elkerülhető.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (kecskeméti-utcza 6. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— ápr. 3.

— *Személyi hirek.* A *király* tegnap délben látogatást tett az alençoni herczegi párnál. — *Henriette* belga királyné, Lipót belga király gyengélkedése miatt elhalasztotta Stefánia özvegy trónörökösnénél tervezett látogatását. — *Frigyes* császárné leányaival holnap Berlinből Hamburgba utazik. — *Jelentsik* Vincze altábornagy Pécsett szemlét tartott a honvédség felett. — *Papp* Gábor ref. püspök tegnap Székesfehérvárott időzött. — *Kamermayer* Károly polgármester gyengélkedése miatt pár napig kénytelen a szobát őrizni. — *Gamayatta* Aritoma japáni miniszter, ki tanulmányutat tesz Európában, meglátogatja Máramaros megyét is és ott különösen az erdőgazdaságot tanulmányozza. — *Rimely* apátkanonok hajlott kora miatt nem hajlandó elvállalni a pozsonyi plébániára való kijelölést.

— **A szerb követ a királynál.** A király, mint Bécsből távirják, ma délelőtt 11 órakor külön kihallgatáson fogadta *Petronjevics* szerb követet. Petronjevics, a kit január 16-án neveztek ki Bogisevics helyébe bécsi szerb követté, ma nyujtotta át a királynak a szerb regensség és Sándor király megbizó levelét. A király rendkivül szivesen fogadta a szerb követet. Az uralkodó tábornoki egyenruhát viselt, melyet a szerb fehér sasrend és a Takova-rend diszitettek. A követ a megbizólevél átadásakor rövid beszédet mondott, mire a király megjegyezte, hogy nagy sajnálkozással értesült Milán király lemondási elhatározásáról; megjegyezte továbbá, hogy Milán királylyal mindig a legjobb viszonyban volt s most rokonszenvét az ifju királyra fogja átruházni; a regensségtől reméli a király, hogy helyesen fogja megoldani a rábizott feladatokat. A király ezután még elmondatta a szerb trónváltozás részleteit és végül kifejezte abbeli reményét, hogy Petronjevics követ tőle telhetőleg hozzájárul, hogy Ausztria-Magyarország és Szerbia között a jó viszony megszilárduljon. A külön kihallgatás mintegy tiz perczig tartott és az uralkodó és Szerbia követe a rendes szokástól eltérően nem franczia nyelven, hanem németül beszélgettek.

— **Natália exkirálynéról** érdekes dolgokat mondott el a Yaltából visszatért *Vassiljevic* államtanácsos a «Fremdenblatt» belgrádi levelezőjének, a ki őt meginterviewolta. Vassiljevic az exkirályné magatartásáról s jövő terveiről a következőket közölte a levelezővel: A királyné élénk sajnálatát fejezte ki a Milán király elhatározása felett s ismételten a legmelegebb érdeklődéssel kérdezősködött a politikai helyzetről. Felvilágosittatván ama jogokról, melyeket Milannak az uj alkotmány 72 czikkelye a fia nevelése tekintetében biztosit, Natália igy nyilatkozott: «Leghőbb kivánságom lenne Szerbiába visszatérni, hogy a fiam közelében legyek, de semmit sem akarok tenni, a mi a regensség müködése elé akadályokat, vagy nehézségeket gördithetne.» Azután örömét fejezte ki a felett, hogy a regensek olyan kitünő férfiak, a kik iránt teljes bizalommal van, majd igy folytatta: «Ha Szerbiába visszatérek, teljesen tartózkodni fogok a politikától. Nem is fogok a királyi konakban lakni, hanem Topsider közelében egy e czélra általam építendő kastélyban.» A királyné ezután a beszédet anyagi viszonyaira terelte, a melyekről a sajtóban annyi hamis hir jelent meg s megjegyezte, hogy semmi szüksége nincs apanage-ra, sem a király, sem az ország részéről; elég vagyona van, hogy tisztességesen s állásához mérten megélhessen. Natália királyné határozottan kijelentette azt is, hogy Szerbiába való visszatérének idejére nézve mindenben aláveti magát a regensek határozatainak; addig Oroszországban szándékozik maradni. Végül a királyné az elválás ügyét is szóba hozta s azt mondá, hogy épenséggel nem akarja megujitani a válópört.

— **A m. kir. honvédség és a magyar polgárság** közt fennálló jó viszony tudvalevőleg ép oly régi, mint maga a m. kir. honvédség intézménye. Hogy ez igy van, azt jó részben annak lehet tulajdonitani, hogy a honvédtisztek legnagyobb része maga is magyar származásu vagy legalább teljesen magyar érzelmü lévén, szivesen közeledik a polgársághoz s felhasználja az alkalmat, hogy a jó viszonyt minél szilárdabbá tegye. Most Szegeden adták jelét a honvédtisztek ennek az elösmerésre méltó hajlandóságnak azzal, hogy *Pacor* tábornokkal az élükön, *negyvenheten* léptek be a belvárosi kaszinó tagjai közé.

— **Katonatisztek a városmajorban.** Az I. ker. elöljáróság panaszt emelt a tanácsnál, hogy a katonatisztek a városmajori gyalogjárókon keresztül-kasul lovagolnak, s ezáltal nemcsak a gyalogjárókat rongálják, hanem a sétáló közönség biztonságát is nagy mérvben veszélyeztetik. A tanács, mint értesülünk, e miatt átirt a katonai térparancsnoksághoz, a honnan ma a városhoz az az értesités érkezett, hogy a kivánt intézkedés megtörtént s igy jövőben a tiszt urak a városmajori sétálókat nem fogják veszélyeztetni.

— **A czár ellen tervezett merénylet.** Az orosz czár élete ellen, mint már megirtuk, ismét összeesküdtek hüséges alattvalói. Mint Londonból táviratozzák, a «Daily news» Pétervárról oly értelmü táviratot kapott, hogy az orosz rendőrség Vilnában több embert letartóztatott, a kikre az a gyanu esett, hogy részök van a zürichi összeesküvésben. Az ott gyártott bombák állitólag arra a czélra készültek, hogy velök a czárt, berlini utja alkalmával, meggyilkolják.

— **Rászedett püspök.** Nyitrán, mint a «P. Lld»-nak irják, dr. *Krajcsik* János czimzetes püspök és prépost a napokban rut csalásnak lett áldozata. *Szöllősy* Károly dijnok összebeszélt a Krajcsik szolgájával, a kivel az öreg püspök a leveleit is felszokta olvastatni magának, és rábirta arra, hogy iparkodjék elhitetni gazdájával, hogy a nyitrai választókerület mandátuma, a jelenlegi képviselőnek főispánná leendő kineveztetése által nemsokára megürül, s hogy a kerület több befolyásos embere őt, a püspököt szeretné megválasztani. A ravasz szolga csakugyan több ilyen tartalmu levelet és hirt olvasott fel ura előtt, a ki nemcsak hogy irásban bejelentette a megyénél, hogy a mondatokat kész elfogadni, hanem jókora összeg pénzt is adott szolgájának korteczélokra. Szöllősy azonban nem érte be az igy kapott összegekkel, hanem egy 1400 forintról szóló váltót is terjesztett a püspök elé, a ki azt, mint «a választókhoz intézett felhivást» aláirta. A rászedett püspök szerencséjére Szöllősyt nem olyan embernek ösmerték, a kinek a kezén efféle értékpapirok szoktak megfordulni s igy mikor a váltót értékesiteni akarta, letartóztatták és vallatóra fogták. A furfangos csaló hosszas faggatás után töredelmesen bevallotta bünét s részletesen elmondta, hogy miképen akarta a szolga segélyével megcsalni a püspököt.

— **Az osztrák Landwehr reformja.** Az osztrák Landwehr, mint Bécsből irják, még a tavasz lefolyása alatt mélyre ható reformon megy keresztül. Az eddigi Landwehr csapatok ezredekbe fognak osztatni és a «Personal-Verordnungsblatt für die k. k. Landwehr» májusi száma már hozni fogja a Landwehr-ezred-parancsnokokká kiszemelt tényleges szolgálatban levő ezredesek és alezredesek kinevezését. A Landwehr-csapatok eddig harczászatilag csak zászlóaljakba voltak osztva, administrative voltak ugyan «ezred-törzs-állomások», melyekhez háboru esetére ezred-törzs is volt kijelölve, de béke időben a Landwehr-zászlóaljak ezredekké való átalakitása csak föltételesen történt meg a hadgyakorlatok alkalmával. A május hónapban ezredparancsnokokká kinevezendő ezredeseket és alezredeseket nemcsak a Landwehr törzstisztek állományából választják, hanem a hadügyminiszter és az osztrák honvédelmi miniszter megegyezése szerint a közös hadsereg gyalog- és vadász-ezredeinek törzskarából is. Eddigi intézkedések szerint 22 ezredet alakitanak, melyek 22 különböző Landwer-állomáson fogják törzskaraikat elhelyezni. Minden egyes ezredet három, vagy négy eddigi önálló Landwehr-zászlóaljból alakitják meg. A zárai 79., a spalatoi 80., a raguzai 81. és a cattarói 82. számu Landwehr-vadász zászlóaljakat azonban nem osztják ezredekbe, hanem továbbra is a zárai katonai parancsnokság hatáskörébe tartozó önálló zászlóaljak maradnak. A 22 törzstisztnek e reformból folyó ezredesi és alezredesi rangba való előléptetése természetesen kedvezően fog hatni a többi Landwehr és gyalogsági törzstisztek előléptetési viszonyaira is.

— **Az árvizveszély** legujabban a *Dráva* környékén is nagyobb mértékben jelentkezik. Mint Légrádról irják, a Dráva rohamosan árad s Csáktornyánál már tullépte a medrét. Az eddigi kár nagy, de kivált az teszi a bajt jelentékenynyé, hogy már a vasuti töltés is alá van mosva. A vasuti közlekedés fennakadt. — A *Dunán* is tartós az áradás. Tegnap óta Budapestnél 3·94 czentiméterről 4·07-re emelkedett a viz. Az áradás az egész vonalon egyre tart. A Tiszán folytonos az áradás. Tegnap óta V.-Naménynél 50, Szegednél 14, Török-Becsén 30 czentiméterrel áradt. A Szamos, Bodrog, Kőrös és Maros is tartós áradásban vannak. — Lembergből azt táviratozzák, hogy Orosz-Lengyelországban az árvizveszély egyre növekszik. A Visztula hullámai számos hidat elsodortak s a partok mentén fekvő helységekben nagy károkat okoztak. Sok ház összeomlott, s a lakókat ki kellett költöztetni. — *Kalischnál* a Prosna kilépett medréből. A tegnapelőtti szinielőadás idejében egyszerre oly rohamosan tolult be a viz a városba, hogy rövid idő mulva nemcsak a főutcza, de

---

Mrs. Tenbruggen mosolygott:

— Ha valaki, ugy bizonyára az igazgató van tisztában az ön testvére igazi érzelmeivel. Én küldtem el hozzá Fülöpöt — ez az egész.

Ez a nyilt vallomás engem teljesen zavarba ejtett és sértett. Vajon Mrs. Tenbruggen, miután kijelentette, hogy az én házasságom iránt érdeklődik, megmásitotta e szándékát s arra határozta el magát, hogy elősegiti Fülöpnek Eunicéhez való visszatérését? Mi joga van Fülöpnek ahhoz, hogy bárkit is megkérdezzen annak a leánynak az érzelmeire vonatkozólag? Neki egyedül csak az én érzelmeimmel szabad és kell törődnie.

Mondtam volna valamit, a mit utóbb megbántam volna, ha Mrs. Tenbruggen időt engedett volna reá. Mindkettőnk szerencséjére azonban ő megszakitás nélkül folytatta:

— Dunboyne Fülöp derék fiu; igazán szeretem, — de megvannak neki a maga hibái. Sajnosan hiján van az akaraterőnek, s mint a gyönge emberek egyváltalában, ő is csak akkor van tisztában a szándékával, ha egy erős elhatározásu barátja a kezébe veszi és vezeti. Én vagyok az ő erős elhatározásu barátja. Láttam, hogy mint ingadozik ön és Eunice között, és elhatároztam az ő érdekében, — szabad-e azt mondanom, hogy az ön érdekében is — hogy végét vetek ennek a káros határozatlanságnak. Önnek van ő hozzá joga; ön lesz a neki való asszony, és — mint a látottakból megitélhettem — az igazgató volt az az ember, a ki ezt meg is értetheti vele. Senkinek sem ismerem a titkait, puszta sejtelem volt az részemről, és sikerült. Most már semmi kétség sincs a Miss Eunice érzelmei felől. A kérdés el van döntve.

— Az én javamra?

— Mindenesetre az ön javára — mert különben szóba sem hoztam volna.

— Nyájas fogadásban részesült Fülöp? vagy Kinevette az a vén nyomorult?

— Kedves Miss Gracedieu, az a vén nyomorult — világfi és soha sem követ el ilyen otrombaságot. Mielőtt szóra nyitotta volna az ajkát, előbb meggyőződést kellett szereznie arról, vajon az ön imádója érdemes e arra, hogy szóba álljon vele az Eunice érzelmei felől. A kérdés kedvező megoldást nyert. Pontosan ugy mondhatom el a Fülöp kérdéseit és az igazgató feleleteit, a mint egymásután következtek — apróra kivallatta a fiatal embert:

«Szabad-e kérdeznem uram, hogy szólt-e ő önnek valamit felőlem?»

«Gyakran szólt ön felől.»

«Haragudott rám?»

«Ó sokkal jobb és szelidebb lelkü, semhogy haragudnék önre.»

«Gondolja-e, hogy meg fog nekem bocsátani?»

«Megbocsátott.»

«Maga mondta?»

«Maga és magától.»

«Miért nem akart elfogadni, mikor a tanyán voltam?»

«Okai voltak rá — alapos okai.»

«Megbánta azóta?»

«Semmi esetre.»

«Valószinü-e, hogy beleegyeznék, ha kibékülést ajánlanék?»

«Ezt a kérdést én is intéztem hozzá.»

«És hogyan fogadta?»

«Sehogy.»

«Vagyis vissza utasitotta a kibékülést?»

«Vissza.»

«Bizonyos ön abban, hogy komolyan mondta ezt?»

«Tökéletesen bizonyos vagyok benne.»

Ez az utolsó válasz Dunboyne urnak, mint a saját vallomásából is kitetszik tökéletesen elég, sőt az elégnél is több volt. Föl állt, hogy távozzék, és ekkor egy különös dolog történt. Az igazgató, miután eddigelé a legkedvezőtlenebb feleleteket adta neki, atyaiasan megveregette a vállát és biztatta, hogy csak reméljen.

«Mielőtt elbucsuzunk egymástól, még egy szót Fülöp ur. Ha én olyan fiatal ember volnék, mint ön, nem esném kétségbe.»

Ime egy hirtelen fordulat! Ki tudná megmagyarázni?

Az igazgató rossz akaratu elhatározása, hogy Fülöpöt és Eunicét össze békiti, természetes magyarázata volt ennek. Mrs. Tenbruggen talán a legjobb szándékkal elősegitette ezt az által, hogy a két embert össze hozta.

— Tolytassa mondám. — El vagyok rá készülve, hogy most azt fogom hallani, hogy Fülöp másodszor is meglátogatta testvéremet és hogy Eunice ezuttal elfogadta.

Meg kell adnom Mrs. Tenbruggennek: tökéletesen megőrizte önuralmát.

— Nem volt a tanyán, mondá, — de majdnem ugyanolyan bolondságot követett el. Levelet irt az ön testvérének.

— És természetesen kedvező választ kapott?

Mrs. Tenbruggen a ruhája zsebébe nyult

— Itt a válasz, mondá. A ki valaha váratlanul és pillanat alatt szabadult meg egy sulyos tehertől, a mely majdnem összezuzta, az fogja tudni, hogy én mit éreztem, mikor a választ olvastam. Eunice a leghatározottabb hangon vonakodott levelezésbe bocsátkozni Fülöppel, vagy csak beszélni is vele. Befejező szavai bizonyiták, hogy komolyan beszél: «Ön jegyese Helenának. Tekintsen engem idegenül, a mig egybe nem keltek. Akkor azután sógorom lesz s én talán megbocsátok, hogy nekem levelet irt.»

Senki, a ki Eunicét ismeri, nem sejtette volna, hogy megvan benne ez a két becses tulajdonság: a józan megfontolás és a kellő büszkeség. Kellemes tudat, hogy most már küldhetek a testvéremnek meghivókat ha Dunboyné Fülöpné leszek.

Vissza adtam Mrs Tenbruggennek a levelet, legőszintébb sajnálatomat fejezve ki, hogy kétkedtem volt benne.

— Méltatlan voltam az ön nagylelkü érdeklődésére, mondám. Szinte röstellek kezet nyujtani önnek.

Megfogta kezemet s derekasan megszoritotta.

— Jó barátok vagyunk? kérdé a legegyszerübb és legkedvesebb modorban. — Akkor hát csevegjünk ismét könnyedén és kellemesen... Akar-e engem Erzsébetnek szólitani és szólitsam-e én önt Helenának? Jó. Most pedig még más mondani valóm is van, egy másik titok, melyet Fülöpnek (a mint látja, már őt is a keresztnevén emlegetem) még nehány napig nem szabad megtudnia. Az ön boldogságának, édesem, nem szabad az ő fösvény vén apjától függenie. Neki saját kis jövedelmének kell lennie, a mire megházasodhassék. Ama száz meg száz szerencsétlen nyomorék közt, a kiket lelki és testi kinoktól szabaditottam meg, van egy hálás kisebbség is. Kevesen, vajmi kevesen vannak, de vannak. S nekem hatalmas emberek közt van befolyásom, és most azon iparkodom, hogy Fülöpöt beszerezzem egy képviselőhöz titkárnak. Ha majd sikerült a dolgom, ön fogja neki megmondani a jó hirt.

Milyen csuf kedvemben lehettem annak idején, hogy nem méltányoltam ennek a jó teremtésnek az ő kedves vidámságát. Most a másik szélsőségbe csaptam át s ugy viseltem magamat, mint egy ömledező kis leányka, a ki most került ki az iskolából. Megcsókoltam Mrs. Tenbruggent. Ő elnevette magát.

— Mily áldozat! kialtott fel. — Egy csók nekem, melyet a Fülöp számára kellett volna tartogatnia... De ni, tudja-e Heléna, hogy én mit csinálnék, ha önnek volnék? Kivenném azt a mi csinos fiatal emberünket a fogadóból!

— Mindent megteszek, a mit ön tanácsol, mondám.

— És jól is teszi, gyermekem. Először is a fogadó Fülöpnek tulságosan költséges mulatság. Másodszor van ott két szobalány, a ki elég vakmerő ahoz, hogy takarós legyen; és a férfiak, édesem... na!... a többit magára bizom, hogy kitalálja. Harmadszor magának Fülöpöt a saját szárnyai alá kell vonni; a családi bizalmasságban jobban megfogja őt szeretni, mint valaha. Tartsa távol az aféle társaságtól, a milyennel a billiárdteremben meg a pipázószobában találkozik. Önöknek van itt egy fölösleges szobájuk jól tudom, s az édes atyja nincs abban a helyzetben, hogy a tekintélyével élhessen. Tegye Fülöpöt a család tagjává.

Ez a tanács megdöbbentett. Fehoztam a tisztességet. Mrs. Tenbruggen nevetett a tisztességen.

— Használja föl Szelinát valamire, mondá. — A mig ő a házban van, buján tenyészik itt a tisztesség. Miért kárhoztatná szegény gyámoltalan Fülöpöt bérelt lakásra. Elég idő lesz kidobni őt az idegenbe az esküvő előtt való napon is. Különben magam is ki s be fogok járni a házba, mert gyógyitani szándékozom az édesatyját. A botrány nyelve néma az én jelenlétemben; Tenbruggen mamát az erény atmoszférája lengi körül. Hát csak fontolja meg.

LV. FEJEZET.

Megfontoltam. Fülöp eljött hozzánk s a házunkban lakik.

Sietek hozzá tenni, hogy a tisztesség nevében kellőleg megtörtént a tiltakozás egy nappal azelőtt, hogy jövendőbeli férjem ide jött. Miss Jillgall az ajtóban állva — semmi sem birhatta volna rá, hogy leüljön vagy csak be is lépjen a szobába — nyilvánitá véleményét Fülöp idejövetele felől. Mrs. Tenbruggen följegyezte a könyvecskéjébe, mintha valami hirlapnak a képviselője volna egy nyilvános ülésen. Ime a beszéd az ő följegyzése nyomán:

— Gracedieu Helena kisasszony, első indulatom a fennforgó bántó körülmények közt az volt, hogy itt hagyom ezt a házat és száraz kenyérhajon élek a legolcsóbb padlás-zugolyban, melyet a városban találhatok. De hálás szivem megemlékezik Mr. Gracedieuról. Az én szegény szenvedő unokabátyám jó volt hozzám gyámoltalanságomban. Én sem hagyhatom el őt az *ő* gyámoltalanságában. Bármi áldozatába kerül is önbecsülésemnek, itt maradok e födél alatt, mely ő végette nekem olyan kedves. Látom, kisasszony, hogy ön mosolyog. Látom, hogy az én egykor kedves Erzsébetem, barátnőm, a ki oly keserves kiábrándulást hozott reám...

(Folytatása következik.)

APÁTLAN, ANYÁTLAN.

63

Regény, szabadon franczia után.

HARMADIK RÉSZ.

Egyedül a világon.

— Valószinüleg még az árvaházban, a honnan azt hiszem, csak nagykorusága napján fog kikerülni. Lureauné, Martine, Romillyné, valamennyien meghaltak és miután ugy sem láttam be czélját, nem is tudakozódtam többé felőle.

— Talán mégis jó lenne, ha tudakozódnék. Ki tudja, vajon az apa az utóbbi időben nem akart-e hirt hallani a gyermek felől?

— Romillyné leányától talán megtudhatok valamit. A fődolog azonban, hogy hugom előtt titokban maradjon a dolog.

— Számithat rám, viszonza az ügyvéd.

— Szegény hugom! kezdé Pierre nehány pillanat mulva, nem szabad egyelőre megtudnia, hogy Gages még él. Amugy is elég bánata van.

Levalt nagyon meghatották ezek a szavak.

— Bánata? . . . az ön hugának? ismétlé. Igen, értem. Férjének tragikus vége minduntalan feltünik emlékezetében.

— Nem csupán ez. Adél végtelenül szomorkodott a férje halála miatt; ha nem lett volna gyermeke, bizonynyal meghalt volna kétségbeesésében. De hisz már tiz esztendeje annak! . . . és a hugom még nincsen harmincz éves. Hol van most az a fájdalom, mely ebben a korban és annyi év után meg ne enyhült volna?

— Tehát mi az ő bánata?

Sauves mélyen felsóhajtott.

— A lánya! mondá igen halkan.

Majd hangosabban hozzá tette:

— Nem szólnék önnek róla, ha ma este nem lett volna egy kinos jelenetnek tanuja.

— Eh, egy elkényeztetett gyermek szeszélye! Semmi egyéb.

— Ha csak ez volna! . . . Azonban szerencsétlenségre szivtelen gyermek.

— Lehetséges-e? Az ön hugának gyermeke! Az ön sógorát nem ismertem, de hisz ő az ön barátja volt és a neje imádta őt, ez mindent megmond.

— Georges a legjobb, a legbecsületesebb, a legnyiltabb ember volt a világon. Nem volt benne egyetlen hátsó gondolat. Az élete, a gondolkodása minden cselekedete nyitott könyv volt.

A mérnök szemeibe könyek szálltak.

Néhány pillanat mulva igy folytatta:

— A lánya épen az ellenkezője neki. Alamuszi, hazug, akaratos, hamis és ravasz. Ezen felül nem szeret senkit és semmit. Zsuzsannát, ki egész életét neki szentelte, ki őt bálványozza, gyülöli; hugomat, ki minden gondolatát, minden idejét neki szenteli, nem szereti; soha egy gyengéd, édes szava, egy csókja nincs számára. Én vagyok az egyetlen ember, a kitől fél és a kinek engedelmeskedik, de engem még jobban gyülöl mint amazokat. Attól félek, hogy miatta szakitanom kell majd hugommal.

— Ez lehetetlen.

— Magam is hiszem, de a hugom oly gyenge gyermekével szemben, pedig hát máskülönben mily erős és erélyes! Ah, nagyon szeretem Georgesnak és Adélnak ezt a gyermekét, de végtelenül rosszul esik, hogy ilyennek kell őt látnom.

Leval megkisérté barátját vigasztalni.

Már régóta ismerte Georgette természetét, mert igen sok, még az az estinél is kellemetlenebb jelenetnek volt már tanuja.

— Robert mindent rendbe fog hozni néhány év mulva, mondá végül.

— Ah igen, viszonzá Pierre, hisz tudom, hogy ez Adélnak ábrándja. Az az óhajtása, hogy gyermekeink szeressék egymást és hogy ily módon családi életünkben semmi változás se következzék be. Robert, kiben máris kifejlődött minden jó tulajdonság, mintaszerü férj lesz; de hát Georgette? Ah, barátom, nem képzelheti, mennyire boldogtalanná tesz e gyermeknek rosz természete!

Leval biztatta barátját, hogy talán idővel meg fog változni a természete.

Már késő volt, a két férfiu elbucsuzott egymástól és mindegyikük hazatért lakására.

Mihelyt Pierre és barátja távoztak, Adél belépett abba a szobába, mely az övével határos volt s melyben Georgette aludt; mellette virasztott Zsuzsánna.

A gyermek álma nyugodt és csendes volt.

— Könnyen elaludt? kérdé Chaniersné aggódva.

— Mintha semmi se történt volna, viszonzá Zsuzsánna.

— Nem bánkódott a miatt, hogy oly csunyán válaszolt nekem?

— Meglehet, sőt bizonyos, hogy bánkódott a miatt, de hisz ön jól tudja, hogy nem a természete ilyesmit megmondani.

— Te mindig védelmezed! Ha tudnád, mily gyalázatosan viselte magát ma este velem szemben! . . .

Zsuzsánna rosszul leplezte türelmetlenségét, mely e szavakra majd kitört belőle.

— Ön mindennek fontosságot tulajdonit, mondá

maga a szinház épülete is teljesen vizben volt. A szinházi közönség alig tudott elmenekülni.

— **A herczegovinai metropolita** Perovics Bécsben ma délelőtt tette le a király kezeibe az esküt. Az eskütételnél jelen voltak Kállay Béni közös pénzügyminiszter, Trautmansdorff főkamarás és Gerotte közös pénzügyminiszteri osztálytanácsos.

— **Torda város monografiája.** *Orbán* Balázs országgyülési képviselő a következő sorok közlésére kéri fel lapunkat: «Torda város czimü monografiám nyomtatása annyira előhaladott, hogy jelen évi május 1-ére a sajtó alól ki fog kerülni. Ezen 50 nyomott ivet tulhaladó, 550 diszes képpel illusztrált művem ugy a kiállitás szépségeért, mint beltartalmánál fogva méltán kelthetné fel az olvasó közönség és a tudományos körök figyelmét. Ohajtásom az lévén, hogy — a magas bolti árak bekövetkezte előtt — olcsó előfizetési árban (fűzött példány 3 frt, kötött példány 4 frt) megrendelhetővé tegyem: előfizetéseket (Budapest, országház) jelen április hó végéig mindig elfogadok. *Orbán* Balázs.»

— **Adakozás.** A *mezőturi* ev. ref. egyház elnöksége épités alatt álló gimnáziumának belső felszerelési költségeihez való járulás végett felhivást intézett 1887 nyarán a szomszédos városok és községek egyházi s világi elöljáróságaihoz, valamint a tanintézetnek már önállóságra jutott volt növendékeihez. A felhivást, illetve kérelmet, szép siker koronázta, ugy hogy — bár még számos gyüjtőiv nem érkezett vissza — az ez uton befolyt adományok összege mai napig, időközi kamataival együtt 1475 frt 79 krra rug.

— **A diák-kalpag** lassankint az egész országban ismeretes lesz. A tanuló ifjuság nagy mértékben felkarolta azt az alapjában véve életre való eszmét, hogy egy ilyen praktikus jelvénynyel demonstrálja hová tartozandóságát a pályája tekintetében Budapest sok tanuló intézetében meghonositották már a diák-kalpag viselését s a vidékről is csaknem naponta kapunk efféle hirt. Legujabban a sárospataki jogászok határozták el, hogy kalpagot viselnek. Tervben volt, hogy a Rákóczyak szineiből állitsák össze a vitézkötést, de ezt a tervet elejtették. — *Székesfehérváron* a főreáliskola és kereskedelmi akadémiai ifjuság szintén megindította már a mozgalmat a kalpag-viselet behozatala végett.

— **Drágul a kávé.** Ez a szomoru hir kelt szárnyra Bécsben néhány nap óta. A bécsi kereskedő-világ abban a nézetben van, hogy a kicsinyben való eladásnál rövid idő mulva 20—30 krajczárral többe fog kerülni egy kilogramm kávé mint eddig. Az áremelkedés oka az, hogy a jobb időkből való készletek már fogytán vannak, meg hogy a nagykereskedésekben is növekszik a kávé ára. Ha ez a hir megvalósul az bizonyára sok szegény embernek fogja ismét megneheziteni amugy is gondterhes életét, mert köztudomás szerint akárhány család van a nagy városokban, a melynek legfőbb tápláléka eddig a kávé volt.

— A **hajógyári munkások strájkja** Triesztben ugy látszik elkerülhetetlen. A Lloyd-társulat igazgatótanácsa, egy trieszti távirat szerint, a legszigorubban ragaszkodik a munkaidőre vonatkozólag kiadott rendeletéhez, a mit azonban a munkások semmiképen sem akarnak tudomásul venni s tegnap is a rendes időben hagyták abban a munkát. Eddig ugyan még a nyugalom nincs megzavarva, de minthogy az igazgatótanács el van határozva, hogy intézkedését minden körülmények közt keresztül viszi: alig képzelhető, hogy zavarok ne támadjanak. Az igazgatótanács ma megintette a munkásokat s annak kijelentésével, hogy ha a társulat viszonyai javulnak, tekintettel lesz érdekeire, kijelentette, hogy a ki nem engedelmeskedik az uj rendeletnek, azt azonnal elbocsátja s ha az engedetlenség nagyobb mérveket öltene, kész a hajógyár egész üzemét ideiglenesen beszüntetni.

— **Nagy riadalom** támadt tegnapelőtt a sopronmegyei pulyai járásban fekvő *Derecske* községben, a minek emberhalál lett a következménye. Épen mise volt a templomban, mikor egyszerre tüzlárma hallatszott s a nép a félrevert harangok kongásának hallatára fejevesztetten rohant kifelé. A szük kijáratnál ugy összetorlódott a tömeg, hogy többen erős zuzódásokat szenvedtek. A nagyobb bajnak csak egy pár nyugodtabb ember közbelépése vette elejét. Mikor azonban a nép kitódult az utczára, a községi kisbirón annyira vett az ijedtség, hogy egyszerre összerogyott és meghalt. Szivszelhüdés érte. Mint Sopronból irják, a tüz tizenegy házat pusztitott el a melléképületekkel együtt.

— A **legutóbbi tengeri katasztrófák.** A Szamoában dühöngött rettenetes orkánról ismét érkeztek ujabb adatok Európába. Egy Aucklandból érkezett távirat a következőket jelenti: Mikor a vihar kitört, az *Eber* nevü német ágyunaszád elsőnek szedte föl a horgonyait s reggel 6 órakor menthetetlenül zátonyra jutott. Széles oldalával egy hullám tetejére bukott, aztán egyszerre a mélységbe zuhant. A legénység majdnem egytől-egyig a födélzet alatt volt s aligha menekült közülök valaki. Utána az *Adler* pusztult el az iszonyu viharban. Egy óriási hullám ezt is elkapta és oldalt a zátonyokra sodorta. A hajósok borzasztó élethalál küzdelmet vivtak a viharral. Sok matróz a háborgó hullámok közé vetette magát és uszva menekült a part felé. Nehányan meg is menekültek ily módon. E közben az egyesült államok *Nipsic* nevü hajója is fölszedte a horgonyt s ekkor a vihar a part felé kergette. Szerencsére a kapitány nem vesztette el hidegvérét és a hajót egy homok-zátonyra vezette. A csónakokat lebocsátották és a hajó személyzet szerencsésen a partra jutott, hat matróz kivételével, a kikkel a csónak felborult. Rosszabb sors érte a *Vandalia* nevü amerikai korvettet. A vihar ezt is a zátonyokra kergette. A kapitányt egy hirtelen rázkodtatás az ágyuhoz csapta, a mitől eszméletlenül a födélzetre esett. Nemsokára egy hatalmas hullám csapott át a hajón és a boldogtalant lesodorta a fedélzetről. A hajó 50 yardnyira a *Nipsic* romjaitól elsülyedt. Több tisztet és matrózt elsodortak a hullámok s ezek mindnyájan a vizbe fultak. Mások a part felé igyekeztek, de a habok elnyelték őket. Többen órák hosszant csüngtek a kötélzeten s a mint gyengültek, a hullámok egymás után elsodorták őket. Lassankint besötétedett. A parton sok európai és benszülött szamoabeli állt segitségre készen, de az elemekkel és a sötétséggel szemben tehetetlenségre voltak kárhoztatva. Kevéssel ezután a *Vandalia* is elmerült. A *Trenton* nevü amerikai korvett fölszedte horgonyait, de a vihar a *Vandalia* romjaira sodorta. A hajó teljesen elpusztult, hanem az összes legénység megmenekült. Az *Olga* nevü német korvettnek, mely legkésőbb jutott zátonyra Mataafa király egy csapatot küldött a megmentésére. Nem lehetetlen, hogy a *Nipsicet* is megmentik. Az *Eber* elvesztette kapitányát, egy kivételével összes tisztjeit és 76 matrózát. A *Nipsic* 6 embert veszitett. A *Vandaliának* elpusztult a kapitánya, négy tisztje és 40 katonája; az *Adler* mindössze 15 katonáját vesztette el A partok közelében volt kereskedelmi hajók is ép olyan sokat szenvedtek, mint a hadi hajók. A *Peter Godeffroy* nevü bárka és két parti hajó zátonyra került, négy emberük vizbe fult. A *Vossische Zeitungnak* irják Kielből, hogy az elpusztult hajók veszedelmét szakférfiak véleménye szerint talán nem annyira a vihar, mint egy ugynevezett viztölcsér idézte elő. A nevezett vélemény szerint a hajósok legalább hat órával előbb megérzik a vihart és védekezhetnek ellene. Ezt a véleményt a fent emlitett tények már megczáfolták. A Szamoa körül elveszett tisztek közül az egyik, Ernsthausen hadnagy, Mohr kieli osztrák-magyar alkonzul jövendőbeli veje volt. A *Hamb. Börsenb.* illetékes helyről arról értesül, hogy az ápiai kikötőben zátonyra került *Peter Goddefroy* és *Agur* nevü német vitorlás hajók legénysége megmenekült. A legutóbbi nagy vihar, mint egy auckland távirat jelenti, *Polynesia más szigetein is dühöngött*, nevezetesen a Hervey szigeteken, hol *két amerikai kereskedelmi hajó pusztult el*, de legénységüket megmentették. Attól tartanak, hogy az elpusztult angol hajóknak legénységük is elveszett. A szomszédos szigeteken a vihar nagy pusztitásokat tett, igy különösen *Tahi szigetén* sok emberélet esett a viharnak áldozatul. A főváros árviz alatt van. *Tonga szigetén harmincz ember vesztette életét.* Az elpusztult hajók pótlásáról részben már gondoskodva van. Egy newyorki távirat jelentése szerint az *Iroquoist* és *Pensacola* nevü hadihajók parancsot kaptak, hogy legyenek készen a Szamoa-szigetekhez való indulásra. Az Iroquois ez idő szerint Mare-Island előtt, a Pensacola pedig Norfolkban állomásozik.

— A **baleset és a szerencsétlenség** nagyon egyivásu fogalmak ugyan, de a fokozat tekintetében mégis jókora különbség van a kettő közt. Most, hogy Napoleon Jeromos herczeg olyan nagy veszedelemből menekült meg az északi tengeren történt hajó-katasztrófa alkalmával: Páris egy régi adoma, a mely fölött valamikor sokat nevettek a Tuilleriákban s a mely a körül forgott, hogy mi különbség van az *«accident»* (baleset) és a *«malheur»* (szerencsétlenség) szavak értelme között. A kis Lulu herczeg volt az a nevezetes egyéniség, a ki ezzel a fontos kérdéssel tisztában szeretett volna lenni s kérdésére Napoleon papa a következő választ adta neki: «Kedves fiacskám, a dolog nagyon egyszerü. Ha teszem azt, a mi Jeromos bácsikánk a vizbe esnék, az csak *baleset* volna, de ha azután még sikerülne neki, hogy kijusson belőle, az már szerencsétlenség lenne.»

— **Szédelgő parasztok.** A verseczi takarékpénztárt nagy mértékben megkárositotta egy pár szédelgő parasztember, olyképen, hogy hamisitott telekkönyvi kivonatokra és utánzott aláirásokkal ellátott kötelezvényekre pénzt vett fel az intézettől. *Dobroi* Vikontie kustélyi volt pénztárnok volt a visszaélések értelmi szerzője, a kit a megyei hatóság sikkasztás és okmányhamisitás miatt elmozditott volt állásától. Dobroinak *Ploje* Pál, szintén kustélyi lakos volt a jobb keze ebben az épületes működésében. A kötelezvényeken kustélyi, jabukai, vojvodinczi, reltisovai és kiszsámi lakosok neveit hamisitották, a kiknek a birtokairól kivették a telekkönyvi kivonatokat és szintén meghamisitották, még pedig oly ügyesen, hogy a verseczi takarékpénztár hivatalnokai nem vették észre. Ez a siker felbátoritotta a hamisitókat és hasonló csalást kisérlettek meg a dettai takarékpénztárnál is, hol giládi embereknek adták ki magukat. Szerencsétlenségökre a dettai takarékpénztár vezérférfiai ismerték a giládiakat és igy rájövén a rossz szándékra, letartóztatták a kölcsönvevőket. Ez körülbelől 10 nap előtt történt. Időközben esedékessé vált a *Laya* Meila kustélyi lakos nevére felvett kölcsön után esedékes részlet és a verseczi takarékpénztár felhivta Layat, hogy a 800 frt után fizesse meg a kamatot. Laya a felszólitásra bement Versecze és kijelentette, hogy nem fizet, mert nem tartozik. Ekkor kitünt, hogy a kötelezvényen a Laya Meila név hamisitva van, söt még a telekkönyvi kivonat és a bekeblezési végzés is. Ezen felfedezés után a verseczi takarékpénztár vizsgálatot tartott, mely már eddig is 5000 forintnál nagyobb károsítást mutat fel.

— **Valláshábőritó ráczok.** Irtunk már arról az esetről, hogy Ercsi község rácz lakossága milyen ellenséges indulattal viseltetik a magyarság s a magyar nyelv ellen, s vak gyülöletében még attól sem riad vissza, hogy az isten házában torzsalkodjék magyar hitsorsosaival. Most ujabb botrányról értesülünk, melynek szinhelye megint a szentegyház volt. Mult vasárnap a ráczok beleorditottak a magyar hivők vallási énekébe, ugy hogy ezek a szent éneket nem folytathatták. Az isteni tiszteleten jelen volt Ritter István főszolgabiró is. Mikor ez a botrányos eset történt, azonnal kiment a templomból, a mit a ráczok észrevettek s azon hitben, hogy a főszolgabiró csendőrökért megy, hamarosan kivonultak a templomból. E nap délutánján több jobb érzésü, félrevezetett rácz, belátva, hogy tettük nem egyébb, mint beszenynyezése az isten házának és pártütés a magyar nemzet ellen, elment a községházához és bevallotta a főszolgabirónak, hogy *őket lelketlen izgatók felbujtották.* E vallomásokat a főszolgabiró azonnal jegyzőkönyvbe vétette és intézkedett, hogy a *még eddig ismeretlen izgatók kinyoztassanak.*

— **Aldásos intézetet** készül alapitani a belvárosban néhány jónevü fiatal orvos, a kik valamennyien részint egyetemi magántanárok, részint tanársegédek. A saját költségükön rendelő intézetet létesitenek szegénysorsu betegek számára. Az vitte őket e dicséretes elhatározásra, hogy mióta az egyetemi poliklinikák kiköltöztek a József-városba, azóta a belvárosba nincs nyilvános orvosi rendelő intézet, pedig köztudomás szerint a belvárosban is sok a szegénysorsu munkás, a ki nagyon rá van szorulva az ilyféle jótékony intézetre. A kezdeményező orvosok hatan vannak és pedig név szerint: *Bársony* János *Benczur* Dénes, *Csapodi* István, *Csatáry* Ágoston. *Haberern* J. Pál és *Onodi* Adolf. A belügyminiszter a kihez az engedélyért folyamodtak, kedvező értelemben intézte el kérvényöket.

— **Stanley levele.** Londonból táviratozzák, hogy a ma reggeli londoni lapok Stanleynek egy rendkivül érdekes levelét közlik, melyben a nagyhirü Afrika-utazó elmondja, hogy mily fáradalmakkal és veszélyekkel járt az utazása *Jambujától* az *Albert-Nyanza* tóig. Stanley itt találkozott a mult évi április hó 29-én Emin basával, a kinek május 25-ig vendége volt. Emin basa akkor nyolcz ezer emberrel rendelkezett s nem akarta Vadelait elhagyni. Hogy mi a Stanley további terve, arról a levél nem szól.

— **A Szt-Iván és Zabró közt történt postarablás** részleteiről ujabban a következőket irják: A megtámadott postakocsis, a kiről azt hitték, hogy meghalt, az orvosi segély után ismét magához tért, de azért vallani mindez ideig nem volt képes. A szegény fiut a rablók korbácscsal félholtra verték; feje [illegible] helyen a bőr is levált róla. Ha sikerül életben tartani, vallomásai nagyon meg fogják könnyiteni a tettesek kinyomozását. Azt hiszik, hogy a rablásban olyasvalaki is résztvett, a ki ismerte a postakocsik kezelésének módozatait, mert a postaszekrényből épen csak a pénzküldeményeket vitték el, a többi leveleket pedig érintetlenül hagyták. A tettes a pénzeszsákokat kiüritette s az üres zsákokat rátette a kocsi fedelére, azután alkalmasint maga hajtott be a kirabolt kocsival a faluba. Ezt abból következtetik, hogy a kocsit a kocsissal a bakon látták bemozogni a faluba. A rablás gyanuja miatt már több embert letartóztattak.

— **Dinamit a mezőn.** Fejértemplomból irják, hogy a kucsicai csőszök nemrég egy nehéz ládát találtak a mezőn s bevitték a községházához, a hol kiderült, hogy a láda tele volt dinamittal. A dinamitot az osztrák-magyar államvasuttársaság aninai gyárműhelyéből lopták el. Aninán rövid idővel ezelőtt tudvalevőleg nagyobb dinamitlopás történt. A községi elöljáróság már intézkedett, hogy a veszedelmes jószágtól mielőbb megszabaduljon.

— **Öngyilkosságok Temesváron.** A temesvári gyárvárosban tegnapelőtt Weiss Sámuel ligeti kereskedőt, ki nemrég tönkrement, haldokolva találták az utczán. Beszállitották a kórházba, a hol nemsokára meghalt. Kiderült, hogy foszforoldatot ivott. Ugyancsak a temesvári gyárvárosban Bertók Gizella fiatal cseléd szerencsétlen szerelemből foszforoldattal megmérgezte magát. A József külvárosban H. Ferencz háztulajdonos és kádármester elmezavarában beugrott az udvaron levő kutba. Még sikerült élve kihuzni, a mikor is kórházba szállitották.

— **Megszökött postasikkasztó** czimü ujdonságunkban azt irtuk, hogy Török, buziási postahivatalnok több rendbeli sikkasztás elkövetése után onnan megszökött. Most arról értesülünk, hogy Török nem Buziáson, hanem Török-Szakoson volt jegyzőségi irnok. A jegyző távollétében, a ki egyszersmind postamester is, elsikkasztott egy nagyobb összeget, s azután megszökött. A kárt nem a posta, hanem a sikkasztó lesz köteles megtériteni.

— **Vakmerő rablás.** Deuver északamerikai városban nem rég egy ismeretlen ember állitott be a First National-Bank igazgatójához és valami ürügy alatt kicsalt tőle egy üres cheket. Erre azután revolvert rántott és kényszeritette a megrémült embert, hogy állitsa ki 21,000 dollárról az utalványt. Ez megtörténvén, szörnyü fenyegetések közt lement a pénztárhoz s ott az összeget felvévén, eltávozott. Most bottal ütik a nyomát.

— **A nemzeti muzeum** uj látogatási szabályzata, mint már emlitettünk, április 1-én lépett életbe. A szabályzatnak a könyvtárra vonatkozó része, melyet már ismertettünk, több uj határozatot tartalmaz, melyek a vallás és közoktatásügyi miniszter intézkedése következtében a holnapi naptól kezdve lesznek a látogatókra nézve kötelezők.

— **Vidéki bünkrónika.** *Magyar-Szent-Pál* erdélyi községben tegnapelőtt Hersch Salamon odavaló lakost agyonlőve találták a házában. A tettest eddig még nem sikerült kézrekeriteni, de hogy ki a gyilkos, azt már tudják. A gyilkosság szinhelyén találtak ugyanis egy órát, mely a gyanut Pintér János nemrég kiszabadult fegyenczre irányitotta, a ki már régóta haragosa volt Herschnek. Pintér János egyik fővezetője volt a zalaegerszegi antiszemita zavargásoknak, a miért négy évi fegyházbüntetést állott ki. Kiszabadulása után Erdélybe jött és Hidalmás községben Hersch Salamontól pénzt és órát lopott, a miért a károsult feljelentette. Pintért ekkor tiz havi börtönre itélték. Mikor most nemrég kiszabadult, igy szólt a börtönőrökhöz: «Ne féljenek, mert visszakerülök én ide nemsokára. A hogy kiszabadulok innen, majd megtanitom én azt az embert, a kiért én ide jutottam!» Ezt a fenyegetést a börtönőrök tréfára vették, de Pintér csakugyan beváltotta a fenyegetését. Zsebóráját ott felejtette a gyilkosság szinhelyén, s ez lett árulója. Pintér jó családból származott s mikor a lopás miatt elitélték, jegyben járt. Azt gyanitják, hogy tettét nem egyedül követte el s igy most czinkostársait nyomozzák. — *Tótbánhegyes* községben Szeged közelében Szlálik János odavaló lakos a napokban ittas állapotban rátört fiának a feleségére Balázs Erzsébetre s el akarta csábitani. Mikor az asszony részeg apósát ki akarta lökni, a vén ember előrántotta a bicskáját és felhasitotta a szerencsétlen fiatal asszony hasát. A férj csak reggel tudta meg, hogy tulajdon édes apja követte el a gyilkosságot s baltával a kezében rohant az apja házához, hogy felesége haláláért boszut álljon, de a csendőrség akkorra már elfogta a gyilkost. — *Hidas-Németi* felsőmagyarországi községben Kundi András biró, Nyiga Pál kisbiró és Veres Pál esküdt a napokban együtt iddogáltak a korcsmában. Itt valami pénzbeli kérdés felett ugy hajba kapták, hogy Kundi felugrott és ugy hasbaszurta Nyigut, hogy holtan rogyott össze. A gyilkos hazaszökött és felakasztotta magát, de még jókor észrevették és élve levágták. — *Sredska* horvátországi községben a mult hó 20-ikán Vuksics Steno odavaló lakos, fivére segélyével féltékenységből meggyilkolta a feleségét s a holttestet elhurczolta Ploscsics község határába, a hol bedobta a vizbe. A csendőrség a két gyilkost már elfogta és átadta a belovári törvényszéknek. A gyilkosok tettüket bevallották. — *Sedlaric* horvátországi községben Marenics Márton és Joza Lepus oda való lakosok a mult hó 17-dikén a korcsmában összepöröltek, de azután látszólag kibékültek. Később Marenics két fiával együtt meg akarta támadni Lepust, a ki óvatosságból bezárkózott elölök a szobájába. A dühöngők ezt látva, felgyujtották a házat, de a megtámadott segélykiáltásaira elősietett lakosok csakhamar eloltották a tüzet s a csendőrök elfogták a gyujtogatókat. — *Steyerlakon* Krassó-Szörénymegyében Tischler Lujza cseléd mult hó 17-én ujszülött gyermekét a kutba dobta. A gyermekgyilkos anya azóta eltünt. — *Sopron* közelében márczius 29-kén délután a répcze-szemerei molnár a malom előtt a Répczéből egy kis fiu holttestét fogta ki. A csecsemőt rögtön a szülés után dobhatta a vizbe valami lelketlen anya, a kit most erélyesen nyomoznak. — *Szegeden* Bálint István közrendőr tegnapelőtt, a mint megkapta a fizetését, összeállt Fibich adószedővel, a ki régi jó czimborája. Együtt elhatározták, hogy kirándulnak Marostőbe mulatni. Előbb azonban Bálint hazament, hogy pénzt vegyen magához. Felesége látva, hogy az ember az összes pénzt magához veszi, nem akarta őt elbocsátani. Erre Bálint István egy fapapucscsal addig ütötte a feleségét, mig belefáradt. Alig hogy azután kissé kipihent, ujra hozzálátott és félholtra verte a szerencsétlen asszonyt. Estefelé a szomszédok megtalálták az eszméletlen nőt, a kiből csakugy dőlt a pálinkabüz. A szomszédok azt hitték, hogy holtrészeg, s csak később tudódott ki, hogy a brutális férj öntötte le pálinkával, hogy ugy tüntesse fel, mintha csakugyan részeg lett volna. Nemsokára a csendőrség is megjelent a háznál és bevitette Bálintnét a kórházba. — *Debreczenben* a rendőrség szánalomból börtönbe zárta Czékus Máriát és két kis fiát, mert a szegény asszony kiszabadulva a kórházból, nem tudta, hogy hova hajtsa le a fejét. Mult éjjel 12 óra tájban keserves gyermeksirás és dulakodás zaja hallatszott ki Czékusné börtönczellájából. A rendőrök benyitottak s látták, hogy az asszony rettenetes tusát viv két vele együtt bezárt legénynyel, a kik három éves kis fiát akarták minden áron a kezéből kiszakitani. Másik fia, a hét hónapos Jóska halva feküdt a börtön padlóján. A rendőrök és a két fogoly azt mondják, hogy Czékusné őrülési rohamában meg akarta fojtani nagyobbik fiát. A kisebbik, a ki már halva volt, valószinüleg szintén a rettenetes anya keze alatt veszett el. Az esetre egyébiránt csak a rendőri vizsgálat fog világosságot deriteni. Czékusnét visszavitték a kórházba, a hol elmebeli állapotát megfigyelik.

— **Időjárás Budapesten.** Nyakunkba szakadt a tavaszi esőzések áradata; a tegnapelőtti eső és a tegnapi borongós idő után ma egész nap zuhogott a zápor, mi ellen még a kifeszitett esernyők alig-alig nyujtottak valami védelmet. Az utczai forgalom természetesen nagyon megcsappant s a máskor legnépesebb utczákon is most alig lehetett látni egy-egy tovasiető alakot, kik esernyőik alatt összehuzódva igyekeztek halaszthatatlan teendőik után. Lapunk zártakor kissé megcsendesült az eső, de az ég még teljesen borult és semmi kilátás állandóbb derült időre.

Rövid hirek. *Guntramsdorfban* Baslac háztulajdonos 13 éves fiát felakasztva találták a padláson. A pajkos fiu alkalmasint puszta játékból tett hurkot a nyakára, de megcsuszván, a hurok összeszorult a torkán és megfojtotta. — *Dévény* mellett mult hó 31-ikén egy ismeretlen férfi holttestét fogták ki a Dunából. — *Galgóczon* Janotek czipész, eddig ismeretlen okból felakasztotta magát. — *Aradon* a csendőrség kézrekeritett egy csaló bandát, melynek tagjai: Sgrecz Nikolaj, Stof Joszip, Barnócz István és Joszta Dimitru penlisi lakosok. — *Aradon* tegnapelőtt Markovics Jakab államvasuti kalauzt elgázolta egy kocsi s meghalt. — *Otvenesen* Aradmegyében Nezsai Ferencz bérest a szekérről lezuhant birka rostély agyonütötte. — *Hangsdorfban* az északi vasut futárvonatáról Kudlik kalauz leesett, szörnyet halt. — *Linczben* Rummelsmüller betörő tolvaj anyját konyhakéssel halálosan megsebesitette.

—

= **Ismeretlen öngyilkos.** Az éjjeli órákban egy ismeretlen ember a II. k. fő-ut 90. szám alatt levő korcsmában megmérgezte magát. Marólugot kevert a borába és a méreg hatásától eszméletlenül összerogyott. A vendéglős, mint bennünket értesitenek, oly embertelen volt, hogy az eszméletlen embert kidobta az utczára s a rendőrök felszólitása daczára sem engedte meg, hogy vissza vigyék a korcsmájába, mig orvosi segély érkezik. Az ismeretlen öngyilkosnak a mentők nyujtottak első segélyt, aztán a Szent-János kórházba szállitották, a hol mindeddig nem tért magához és igy kilétéről sem adhatott felvilágositást.

= **Gyujtogató gyermekek.** *Farkas* Imre napszámos (lakik Murányi-utcza 15.) tegnap délután magára hagyta lakásában három kis gyermekét. A gyermekek unalmukban felkutatták a szobát s gyufát is találva, nagy örömmel gyujtogatni kezdtek. Egyszer aztán véletlenül meggyuladt az ablakfüggöny s a mellette álló kis fiu ruhája is lobbot vetett. Szerencse, hogy a gondatlan szülők nem zárták be az ajtót. A gyermekek rémült sikoltására a szomszédok berohantak a szobába és a tüzet hamarosan eloltották. A kis fiut, a ki karján sulyos égési sebeket szenvedett, szülői lakásán ápolják.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Hangverseny.** Krancsevitsék kamarazeneestély — daczára a zuhogó esőnek — nagy számu közönséget gyüjtött össze ma este a vigadó kis termébe. A müsor a tartalmas és érdekes darabokon kivül kedves vendéget is hozott: *Segel* Olga zongora müvésznőt, a ki már a mult évben is játszott nálunk általános tetszés közt. A ritka szépségü fiatal müvésznő Schumann gyönyörü zongora ötösében müködött közre s ismét zajos elismerésben részesült. Játékának legkiválóbb sajátsága, a tisztaság és csinosságon kivül a szellemes, eredeti felfogás, a mely azt a hozzáértők előtt is szerfelett érdekessé teszi. Ezt a számot, különösen annak második részét általában igen szépen játszották. A vonós négyes társaság ezenkivül még Beethoven op 18. négyesét s Willmouth Bodog (III. cello) közremüködésével Schuberth vonós ötösét adta elő finoman és összevágóan, ugy, hogy szinte nehezünkre esett a bucsuzás tőlök. Remélhetőleg a jövő saisonban ismét találkozni fogunk velük a hangversenyteremben. *—ts.*

— **VI. filharmoniai hangverseny.** Szerdán, f. hó 10-én esti 7½ órakor a m. kir. opera zenekarából alakult filharmóniai társulat Erkel Sándor karnagy vezénylete alatt Bach J. S. «Nagymise» (Die Hohe Messe in H-moll) czimü magánének, orgona, ének és zenekarra irt müvét fogja először előadni a fővárosi vigadó nagytermében. Hogy a halhatatlan zeneköltő nagynevü inspiráczióinak érvényt biztositsanak, és hogy a budapesti előadás a tavalyi szenzáczionális bécsi előadással (a b. zenekedvelők nagykeddi hangversenye) lehetőleg megegyező legyen, felhivták a közremüködésre a filharmonikusok Walter Gusztáv urat cs. kir. kamaraénekest és leányát, Walter Minna k. a. cs. és kir. udv. operaénekesnőt. A bécsi vendégeken kivül közremüködnek Fleiszig M. k. a. m. k. operaénekesnő, Schweida Elvira k. a., Ney Dávid ur m. k. operaénekes, továbbá a budai zeneakadémia és a magyar kir. operaház teljes énekkara.

Náday Ferencz a nemzeti szinház jeles müvésze csütörtökön Székesfehérváron fog vendégszerepelni a Demimonde czimü darabban. A jeles müvész fellépése iránt óriási érdeklődés mutatkozik.

— **A német szinházban** ma este Sullivan Artur, a Mikádó szerzőjének legujabb operettjét «Wilson kapitány»-t. (The Yeomen of the Gard) adták nagy közönség előtt. Ez az operett is tele van fülbemászó, kellemes dallamokkal s — mint a szerző többi darabjaiban — itt is tág tere nyilik a lábmüvészetnek. A közönség tetszéssel fogadta az uj darab bemutatását és a közreműködők közül Seebold és Augustin k. a.-okat, valamint Streitmann, Wittels és Friese urakat több izben kitüntette élénk tapsaival. Legjobban tetszett a második felvonásbeli románcz, mely azonos a «Fejő-leány»-beli «férjhez fogok menni» kezdetü dallal, melylyel tudvalevőleg Pálmai a népszinházban nagy tetszést aratott. Az ujdonságot holnap megismétlik.

— **Wagner előadások Pétervárott.** Mai keleti távirják Pétervárról, hogy az ott rendezett Wagner előadásokat tegnap telt ház előtt befejezték. A negyedik cziklus iránt volt legnagyobb az érdeklődés. Az udvar ezt a cziklust is végig nézte. A «Götterdämmerung» zárjelenete után a szereplőket 22-szer hitták a lámpák elé. Neumann Angelo igazgató az összes közreműködők által környezve vendégszereplésének fényes sikeréért a közönségnek, a kritikának, az összes müvészeknek és különösen az orosz udvari szinház kitünő zenekarának meleg hangon köszönetet mondott. Befejezésül az összes közremüködők ajándékot kaptak; Neumann igazgatót ezüst babérkoszoruval lepték meg. A moszkvai császári szinházban rendezendő előadási cziklushoz az udvari szinháznak 106 tagból álló zenekarát átengedték. A társulat csütörtökön este külön vonaton indul Moszkvába, a hol előadásait április 6-án kezdi meg és április 10-én fogja befejezni.

— **Magyar müvész a pápánál.** Paszka Ferencz jelenleg Rómában időző magyar történészt az a ritka kitüntetés érte, hogy a pápa arczképének festésével bizta meg. A pápa már több izben ült a magyar müvésznek.

— **Csiky a cseheknél.** A prágai cseh nemzeti szinházban előadják Csikynek a «Proletárok» czimü darabját, mely alkalomból a prágai *Hlas Národa* «Nedelni Listy» czimü irodalmi mellékletén Csiky Gergelyről és müveiről rokonszenves hangon irt ismertetést közöl *Brábek* Ferencz, prágai törvényszéki magyar tolmács tollából. A tolmács ur egyébiránt különösen a magyar tudományos akadémiának mond igen hizelgő bókokat. Onnét a madártávlatból, ugy látszik, csak konturjait látják a dolgoknak, mert különben a tolmács ur is vegyitene egy kis keserüséget az elismerés édességébe. Brábek Ferencz tolmács ur szólván az akadémiáról, igy ir: A magyar irodalomban leginkább meglátszik, hogy az elégséges eszközökkel rendelkező akadémia milyen faktor a nemzet kulturális életében. A magyar akadémia gazdag s s mint ilyen, barátja és bőkezü meczenása a magyar drámairodalomnak is. Évenkint pályázatokat hirdet a Teleki- és Karácsonyi-féle alapitványokból s természetes, hogy évről-ére egész sorozata a drámai költőknek versenyez a pálma elnyeréséért, nagyobbrészt ugyan eredménytelenül, de ha igaz talentumot fedez fel az akadémia, azt már nem engedi többé elveszni. A Teleki-dij a magyar drámairodalomnak a talentumok egész sorát nevelte fel, a kik most a magyar drámairodalom ékességeül szolgálnak; ezek élén állanak Szigligeti, Rákosi, Dóczi és Csiky. E drámairók ugyan értékes müveket irtak volna ugy is, ha nem reménykedhettek volna az aranyra, de kérdés, vajon a drámairói pályán megmaradtak volna-e mindvégig. Ez nem lett volna kérdés Dóczira és Rákosira nézve, de igenis Szigligetire és Csikyre, kik kizárólag e pályának szentelték magukat. A czikk ezek után ismerteti Csiky Gergely életrajzát és müveit. Egyes müvekn[illegible] szóban a tartalmát is megismerteti a cseh [illegible]nak. Csiky müveiről a czikkiró igy nyilatkoz[illegible] összes müvekben Csiky a jellemek éles rajzo[illegible]gatott, mélyen átgondolt, találó dikczió és [illegible] házi technika által tünik ki, e tulajdonságok [illegible] jelenleg élő magyar drámairók élére állitottá[illegible]

— **Erkel Gyula** a következő sorok köz[illegible] fel bennünket: A mai lapoknak nyugdijba [illegible] szóló hirét, miután téves és felületes informáczión alapul, olyképen igazitom helyre, hogy 1. én *nem vonultam nyugalomba*, engem nyugalomba *küldött* a m. kir. operaház kormánybiztossága; 2. az országos zene és szinmüvészeti akadémiánál elfoglalt tanári állásomtól nem váltam meg, és 3. Erkel Sándor az országos zeneakadémiánál soha sem volt alkalmazva, tehát nem maradhatott ott mint utolsó és egyetlen Erkel. Teljes tisztelettel *Erkel* Gyula.

— **Szinészet Ujpesten.** Bokody jól szervezett társulata nem valami nagy pártfogás mellett folytatja előadásait Ujpesten. Az ujpesti közönség tüntet távolmaradásával. Tegnap is «A nagyzás hóbortja» cz. vigjáték üres ház előtt került szinre, pedig Bokody, Krasznay, Markó Emilia jelesül játszottak. Holnap Gerő Károly «Uzsai gyöngy» cz. népszinművét, szombaton a «Fösvény»-t adják.

— **Vidéki szinészet.** A kassai szini évad, mint onnan irják, április 16-án ér véget s *Tiszai* Dezső társulatával Beregszászra megy. A legutóbbi napokban *Feleki* Miklós négy estére terjedt vendégszereplése adott nagyobb érdeket az előadásoknak. Egyébként a közönség legutóbb a «Rezervisták»-on mulatott legjobban és sokat tapsolt Tiszai jó alakitásának. Az operetteszemélyzetből Tiszainén kivül a közönség osztatlan rokonszenvét leginkább Beke Lilla fiatal énekesnő nyerte meg, kinek minden fellépése iránt nagy az érdeklődés. — *Temesváryné* Farkas Irma legközelebb Pécsett és Zomborban vendégszerepel.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A vizvezeték ügyének** valószinüleg használni lesz a belügyminiszteriumban történt változás, mely az évek óta lebegő kérdést bizonyára eljuttatja a megoldás stádiumába s ezzel véget vet annak a közegészségügyi veszedelemnek, mely a főváros lakosságának nagy részét állandóan fenyegeti a ragályok pusztitásával. Egyszerre két belügyminiszteri rendelet érkezett a fővároshoz, melyek határozott utasitást tartalmaznak arra nézve, hogy záros határidő alatt tegyen a főváros érdemleges elhatározó lépést, mely végre valahára véget vessen minden gyakorlati haszon nélkül való tanulmányozásoknak s kisérleteknek. A belügyminiszter leiratában utal arra, hogy a vizvezeték kiterjesztése ügyében hozott közgyülési határozat óta három hónap telt el a nélkül, hogy a kiviteli munkák csak meg is kezdettek volna, felhivja a fővárost, intézkedjék az iránt, hogy ez ügyben az előtanácskozmányok késedelem nélnül befejeztessenek s hogy a kiviteli munkák legkésőbb tizenöt nap alatt megkezdessenek, mert különben arra a meggyőződésre kellene jutnia, *hogy a fővárosnak e rendkivül fontos érdeke rendkivüli intézkedések foganatositását teszi szükségessé.* Felhivja továbbá a miniszter a fővárost, hogy a vizvezetéki rend és dijszabályzatot, a melyet kiegészités végett visszaküldött, hozzá legkésőbb hat hét alatt terjeszsze föl. Épily határozott a belügyminiszternek rendelte a *Hyatt-féle szürők* felállitását illetőleg, mely ügy Miklós Ödön fellebbezése következtében terjesztetett fel a miniszteriumhoz. A miniszter Miklós Ödön fellebbezésének visszautasitásával a közgyülésnek ama határozatát, a melyben kimondotta, hogy a Hyatt-féle szürőket csak az esetben kivánja létesittetni, ha Miklós Ödön azok felállitására eredeti ajánlata értelmében hajlandó vállalkozni, helybenhagyta. Minthogy azonban Miklós Ödön eredeti ajánlatát tényleg nem vonta vissza, felhivja a miniszter a

---

a mi magában véve lényegtelen. Georgette mindig csak önnel és Pierre urral szemben roszalkodik. Ha velem van, soha, sőt ellenkezőleg, oly nyájas és szelid mint egy bárány. Ámbár az is igaz, tevé hozzá a derék leány, hogy én sohasem ellenzem az akaratát.

— És annyira szereted, hogy mindent szépnek és jónak vélsz, a mit ő tesz. Pierrenek igaza van, noha nem akarom előtte beismerni; a mi rendszerünkkel azt koczkáztatjuk, hogy nagyon rosz lány lesz belőle.

— Az ön leánya? . . . Georges urnak leánya? . . . Ah, ez lehetetlen. Nem, ez a gyermek alapjában jó, de a jelleme egy kissé makacs. Azt hiszem, nem ezek a legrosszabb gyermekek. És aztán, mikor még nagyon piczike volt, sulyos betegségbe esett és lehetett-e ekkor valamit akarata ellen tennünk?

— Hallgass, mondá Adél, ne beszéljünk erről. Azt hiszed, hogy képes volnék betegségének idejét valaha elfelejteni?

— Akkor tehát miért kezdi mindig ujra? Vagy nem tudja, hogy még néhány esztendeig a legnagyobb veszélytől kell tartanunk? . . . Majd akkor aztán egészen másként léphetünk föl ellene. És mikor az idegei megint egészen rendben lesznek, ujra visszatér majd az ő jó természete.

— Azt hiszed?

— Meg vagyok felőle győződve. Én, a ki sem éjjel, sem nappal nem mozdulok mellőle, jobban ismerem őt, mint önök valamennyien.

— Ah, kedves Zsuzsannám, mily jól esnek nekem szavaid! Annyira szeretem ezt a mi szegény kincsünket! Annyira szükségem van rá, hogy bizzam benne, hogy szeretetére számithatok!...

— És ön nem fog csalódni ebben a reményében, esküszöm önnek!

A két nő egymás karjaiba borult.

Az általuk közösen fölnevelt gyermek iránt való szeretet nővérekké tette őket.

— Őrködjél jól fölötte, Zsuzsannám, folytatá Chaniersné néhány pillanat mulva. Ha majd holnap reggel fölébred, értesd meg vele szép szavakkal, hogy rosszul cselekedett, mikor tegnap ugy bánt velem és aztán küldd az ágyamba. Ah, mennyire szomjazom gyermekem csókjaira! . . . ma este különösen! . . .

Zsuzsánna remegett.

— Tehát ujabb hirei vannak? kérdé hirtelen.

De Adél meggondolta a dolgot. Még nem érkezett el a pillanat, hogy mást is beavasson titkába.

— Nem, mondá, épenséggel semmi. De már késő van, térj nyugalomra, én is lefekszem.

De mielőtt a szoba küszöbét átlépte, még egyszer visszafordult.

— Ne zárd be, mondá, a kaput; Pierre elkisérte az ügyvédet és nemsokára visszajön.

Aztán belépett a szomszéd szobába, melyben tiz év előtt Georgettet a világra hozta.

Gondosan bezárta a szoba ajtaját, lebocsátotta az ablak függönyeit, aztán meggyujtotta a kandallón levő gyertyákat, valamint a velenczei tükör előtt álló lámpát is, majd a tükör elé állott és hosszasan nézegette magát benne.

Chaniers Adél most harmincz éves korában bámulatosan kifejlett szépség volt; szeme, haja, arczszine, elragadó föllépése a régi maradt, ellenben a formái teltebbek lettek, tartása még fenségesebb lett mint azelőtt volt.

Azonban ragyogó szépségével nem igen látszott törődni, mert alig mosolygott, mikor saját magát megpillantotta a tükörben.

Szép szemöldökei összehuzódtak, szemei elkomorodtak, ajkai remegtek, miközben ezeket a szavakat suttogta:

— Ah, még elég szép vagyok arra, hogy czélt érjek, ha isten irgalmas és megsegit!...

XI. FEJEZET.

Váratlan üzlettárs.

Elmult egy hónap.

Pierre, ki már most türelmetlenebb volt mint a nővére, gyakran fölkereste Levalt.

— Nem, még mindig semmit sem kaptam, válaszolá ez folytonosan. De ez nem rosz jel, sőt ellenkezőleg. Kelly bizonynyal meginditotta a pört; legyen tehát türelemmel, mert az ügyünk nagyon jó kezekben van. Mihelyt hirt kapok, azonnal közölni fogom önökkel.

És csakugyan egy napon, midőn nem is számitottak rá, megjelent a Belleville-utczai gyárban.

— Ma önökkel akarok ebédelni, mondá belépve; elfogadnak vendégükül?

— Nagyon szivesen, viszonzá Adél, először azért, mert itt van, aztán meg azért is, mert jó hirt olvasok ki az arczából.

— Kitalálta, asszonyom.

— Tehát beszéljen gyorsan, mondá Pierre, ki képtelen volt türelmetlenségét leplezni.

— Hosszu levelet kaptam Kellytől, melyben sorra válaszol az ön kérdéseire:

Először: a két társ közül melyik az, a kié a találmány?

A feltaláló Jonathan Pierce.

— Ah, ki ez a Jonathan Pierce? kérdé Sauves.

— Egy Luiziánából való amerikai, a mint önnek már mondottam.

— És ez teljesen bizonyos?

— Kelly azt állitja, hogy a két üzlettárs azonosságához semmi kétség sem fér.

— Jól van; folytassa.

— A második kérdés: Mennyi pénzt fektettek a társak az üzletbe?

Jonathan Pierce adta a szabadalmat és ötvenezer dollárt aranyban vagyis körülbelül kétszázötvenezer frankot. James Pembroke rendelkezésre bocsátotta a házát és hetvenötezer dollárt.

Pierre összeránczolt homlokkal gondolkodott.

Miként változhatott át Eugène Gagesnak harmincznyolczezer frankja ötvenezer dollárrá?

Minden bizonynyal álom volt az egész.

(Folytatása következik.)

fővárost, hogy Miklós Ödönnel a szerződést, ennek eredeti ajánlata alapján *8 nap alatt kösse meg.* Nincs azonban a miniszternek kifogása az ellen, ha a főváros Miklós Ödönnek előleget ad, vagy ha neki a munkák előhaladásához képest részletfizetéseket teljesit, ha másrészt Miklós Ödön az igért vizmennyiség szállitásának s az épitési határidők pontos megtartásának biztositására megfelelő biztositékot tesz le. Ha Miklós Ödön a szerződést eredeti ajánlata alapján 8 nap alatt alá nem irná, vele a tárgyalások *megszüntetendők.* Ez esetben azonban a fővárosnak azonnal gondoskodni kell arról, hogy az ekként hiányzó 5000 köbméter napi vizmennyiség más uton pótoltassék.

— **A budai szöllősgazdák** a szőlőtermelés megmentése érdekében a rákoskereszturi dülőben kihasitott 20 hold homokos területen a szőlőültetési munkálatokat már folyamatba vették. E munkálatokra 10,000 frt költség van előirányozva, munkásokul budai filloxera-sujtott kapások vannak alkalmazva. A felügyeletet az orsz. borászati kormánybiztosság teljesiti. Ezenkivül felügyelnek még Lindmayer János és Prokesch Antal bortermelő bizottsági tagok s a X. ker. elöljáróság. E szőlőkbe a Budán honos nemes szöllőfajokat egyesitik, hogy megmentsék az elpusztulástól. A város más irányu tevékenysége pedig oda irányul, hogy az ó-budai amerikai szőlőtelepet bővitse, s onnan a budai gazdáknak a legjobban tenyésző vesszőket adja, s a vesszőkbe, mint oltványokba a rákos-kereszturi dülőkből ad majd a tanács nemes oltóanyagot. Igy hiszi a tanács, hogy a budai szőlőművelés regenerálható s a jövőben is fentartható leszen. Ha akadnak vevők vagy bérlők, a r.-kereszturi dülőben a város 740 hold homokos területet kész olcsó áron budai gazdáknak, még pedig csemege szöllő tenyésztése végett örök áron vagy hosszu bérletre átengedni.

— **A közraktárakat bérlő** leszámitoló- és pénzváltóbank mérlegét átvizsgálva a város szerződési jogánál fogva évről évre bizottságot küle ki, mely a közraktári üzlet jövedelmét vizsgálja felül, abból a szempontból, hogy az elérte-e már azt a százalékot (6%), a melynél a város évi 50,000 frt subvencziójának a fokozatos kevesbedése kezdődik. A bizottság az idén is kiküldetett s a közraktárak bérlete óta először azt a tapasztalatot tette, hogy a közraktárak folytonos emelkedése és jövedelmezősége következtében a fővárosnak mar 1888-ra sem kell az 50,000 frtos szubvencziót egész összegében folyósitani, mert a mérleg azt mutatja, hogy a közraktári tiszta jövedelem 6%-os összege 35,000 frt szubvenczióval is fedezve van. A bizottság e körülményt konstatálva azt jelenti a tanácsnak, hogy a leszámitoló banknak 1888-ra már csak 35,000 frt lesz fizetendő. Megjegyzendő, hogy ez évi költségvetésben 50,000 frt szubvenczió fedezéséről történt gondoskodás.

— **Megtagadott miniszteri jóváhagyás.** A belügyminiszter a VI. ker. Bulyovszky-utcza folytatólagos megnyitása ügyében hozott közgyülési határozatot, *nem hagyta jóvá.* Elvileg ugyan nincsen kifogása az utcza megnyitása ellen, de sokalja azt a 24,000 frtot, a mit az egyik telektulajdonos a telkéből eleső utcza-területért követel s nem tartja indokoltnak azt, hogy a főváros e czélra ily nagy összegü áldozatot hozzon, a mikor az utcza megnyitása legalább ez idő szerint nem is okvetlenül szükséges.

— **Adókivetés.** A fővárosi adókivető bizottságok április 4-én csütörtökön tárgyalni fogják a VI. ker. 3884—3939., a VII. ker. 5351—5100., a VIII. ker. helyrajzi számig meghivottakat.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— A **filologiai társaság** ma esti felolvasó ülésén először *Vietórisz* József mutatta be Petőfi két költeményét latin forditásban, **Hegedüs** István kolozsvári egyetemi tanár latin forditásában. Hegedüs István már Petőfi több költeményét forditotta le latinra, most az Őrültet s a Mit háborgattak czimüt hallottuk tőle a klasszikus nyelven. Az Őrültnek első strófáját kuriozumképen ide igtatjuk:

— — — Me quid turbatis?
Inde maturate fugam nunc!
Magna moliens iam propero
Nectam flagellum ex solis radiis flagellum;
Flagello caedam mundum!
Mox flebunt illi cachinabor ego,
Sicut me flente illi sunt cachinati.
Hahaha.

Általánosabb érdekü volt dr. *Fialovszky* Lajos felolvasása «A meghonosodó idegen szók helyesirásáról». Mindenekelőtt kikelt a nyelvünkben elharapódzott idegen szók töméntelen száma ellen, melynek egyik, de nem egyedüli káros következménye az idegen szavak leirásában uralkodó bábeli zavar és fejetlenség. E kóros jelenség kiinduló alapját a jelen század elején fellépett nyelvujitási düh és purizmusban találja. Az erre következett visszahatás természetesen nem állapodhatott meg a helyes ponton, hanem tulcsapott, ugy hogy most ép oly könnyelmüen és szükség nélkül használják az idegen szókat, mint a milyen dühvel korábban a purizmus irtó hadjáratot inditott ellenök. Felolvasó a tudományos akadémia ismert, a helyesirási szabályokat tartalmazó füzetkéjének ide vonatkozó szakaszait, különösen a 17. §-t teszi vizsgálat tárgyává, mely a müvelt európai nyelvekből átvett s részben nemzetközinek nevezhető müszavakat tárgyalja, tehát kizárja felolvasása keretéből mindazokat, melyek irásjelül nem a latin betüsort használják. A szóban forgó nyugati eredetü (latin, görög, német, angol, franczia stb.) szavakat három csoportra osztja: 1. melyek még teljesen idegenek, 2. melyek már teljesen meghonosodottnak tekinthetők, 3. melyeknél a meghonosodás folyamatban van; s ezeket nevezi meghonosodóknak. Az első osztálybelieknél, hova a tulajdonnevek is tartoznak, feltétlenül megtartandónak véli az illető idegen nyelv saját helyesirási módszerét; a második osztálybelieknél természetesen a magyaros irást kell követni (kántor, rektor, persze, virtus, taksa, juss stb): a harmadik osztálybelieknél szintén a magyaros irásmódot ajánlja, csakhogy ezeknél felmerül az a kérdés: mikor tekintendő valamely nyilván idegen eredetü szó annyira meghonosodottnak, hogy magyarosan kelljen irni. E czélból kifejti s példákkal világositja azokat a hangsuly, rythmus és hangzóbeli változásokat, melyeken az idegen eredetü szók a meghonosodás folyama alatt átmennek s ezek a hangbeli változások teljes kriteriumot szolgáltatnak arra, hogy az illető idegen szó már bele van vonva a magyarosodás folyamatába s mint ilyenek, épen ez oknál fogva magyarosan irandók. E változások röviden összegezve abban nyilvánulnak, hogy az idegen szó magyar szájban ugyszólván vaskosabb és testesebb lesz, minek oka az, hogy a magyar ember egész szájával beszél. Fejtegetéseire *Kalmár* Elek dr. tett megjegyzéseket, ki a teljes és következetes magyaros irásmód álláspontjára helyezkedve próbálta felolvasót czáfolni és saját álláspontját igazolni. Ezután *Ponori Thewrewk* Emil elnök szólalt fel, pártolva a felolvasó Fialovszky dr. elveit Elnök ujból és különösen kárhoztatta iróinknak azt az eléggé nem rosszalható könnyelmüségét, hogy minduntalan idegen szavakat használnak még ott is, hol arra semmi szükség sincs. Végül abban történt megállapodás, hogy a felolvasást a társulat közlönyében kiadják, igy behatóbb megvitatás és megegyezés alapján mint a társulat véleményét az akadémia elé terjesztik.

— Az **1848/9-iki honvédek** országos központi bizottságának mai ülésén Tisza László elnök jelentette, hogy a miniszterelnöknél járt küldöttségnek a miniszterelnök megigérte, hogy mint mindig, ugy ezután is figyelemmel fogja kisérni a központi bizottság müködését. Majd a trónörökös haláláról emlékezett meg s ezzel kapcsolatban jelenti, hogy a bizottság nevében sietett a részvétet a trón zsámolyához juttatni. Ezután Mikár Zsigmond felolvasta a közel multban elhunyt bajtársak névsorát. *Várady* Gábor szeretné, ha minden egyes bajtársról, a jegyzőkönyvben speciális memorandumot örökitenének meg. Felemliti Kökényessyt, kinek harczi diadalai oly nagyok voltak, hogy megérdemelné nevének megörökitése mellett egyes hadi tetteinek fölemlitését is. A gyülés magáévá tette Várady Gábor inditványát. *Tisza* László fölhozza, hogy az országos gyülésen olyanok is részt vettek, kiknek igazolásaik nem voltak kellően felszerelve. *Mikár* Zsigmond a fővárosban előfordult visszaélésekről szól. *Várady* Gábor inditványára kimondta a központi bizottság, hogy nem helyesli, ha ujabb honvédegyesületek alakulnak, azokat pedig, kik az országos honvédgyülésben csak alig elfogadhatóan igazolták résztvehetési jogukat, bajtársakhoz illő bizalommal szólitsák fel az igazolásra. Ezután a honvédsegélyezés ügye került sorra. *Mikár* Zsigmond felolvassa a budapesti honvédegylet átiratát, melyet a honvédegylet, a segélyezés módozatainak tökéletesitése czéljába a központi bizottságnak elfogadásra ajánl. *Tisza* László fölveti a kérdést, hogy a bizottság azonnal kivánja-e az átirat tárgyalását vagy pedig — a mit helyesebbnek találna — az átirat egy külön bizottsághoz utasittassék, mely aztán kész véleményt mondana a legközelebb egybehivandó gyülésnek. *Degré* Alajos alelnök kivánatosnak tartaná, ha a segélyezés körül előfordult visszás állapotoknak mielőbb véget vetnének s azt tartja, hogy a honvédegyesület átirata egész terjedelmében elfogadható. Csatáry és Reményi felszólalásai után Várady Gábor hozzájárul a bizottság kiküldéséhez. Ajánlja, hogy a segélyezettek névsora nyilvánosságra hozassék, miáltal az ellenőrzés lehetséges lesz. Inditványozza, hogy mondja ki a bizottság, hogy magáévá teszi a honvédegyesület átiratát s ez értelemben föliratot intéz a miniszterelnökhöz. Gergelyi Károly azt kivánja, hogy a központi egyesület felügyeleti jogot gyakoroljon a többi honvéd-egyesületek, a menház és a segélyegylet fölött. Pártolja Várady Gábor inditványát. Mikár Zsigmond és Szijártó beszédei után a memorandum kidolgozására kiküldendő bizottság tagjaivá megválasztották Lipthay Béla bárót, Busbach Pétert, Várady Gábort, Czorda Bódogot, Vadnay Károlyt, Huszár Istvánt, Reményi Antalt, Gergelyi Károlyt és Kriszt Jánost. Végül Borszéky Soma inditványára elhatározták, hogy a jegyzői állás rendszeresitése czéljából lépéseket teendenek a miniszterelnöknél. A legközelebbi ülés e hó 23-án d. u. 5 órakor lesz.

— **A magyarhoni földtani társulat** ma délután Szabó József elnöklete alatt az egyetem ásványtani intézetében szakülést tartott, a melyen fájdalommal vették tudomásul Römer Flóris elhunytát. Inkey Béla az ujabb geológiai kutatásokról értekezett, különösen pedig a zsilvölgyi anthracit ismertetésével foglalkozott. Dr. Schafarzik Ferencz Nógrád geológiai viszonyainak ismertetéséhez járult ujabb adatokkal. Kiemelte, hogy a Cserhát piroxén andezitjei szerkezetükre nézve részint a rögös, részint pedig a lepényszerü lávákhoz sorolhatók. Az elektromos mikroskop segélyével végül bemutatta az eruptiv kőzetek jellemzőbb vékony csiszolatait.

— **A Lipótvárosi kaszinó** tagjai, kik a vasárnapi rendkivüli közgyülésen Mezei Mór felvétele mellett szavaztak, s nem nyugosznak bele a közgyülés elutasitó határozatába, s elégtételt akarnak adni Mezeinek, holnap déli 12 órakor a kaszinó helyiségében értekezletet tartanak.

— A **budai izr. nőegylet** részvét feliratára Bellegarde gróf, az özvegy trónörökösné udvarmestere köszönetét nyilvánitotta az egyleti elnökségnek.

— **Az orsz. állatvédő-egyesület** április 6-án d. u. 5 órakor a régi városháza termében választmányi ülést tart.

— A **kereskedő ifjak társulata** esti tanfolyama alapjára *Édeskuty* Lajos üzlete fentállásának 25-ik évfordulója alkalmából 100 forintot adományozott.

— **Az egyetemi könyvtárban** az elmult márczius havában 4515 olvasó 4864 müvet használt. Házon kivül 140 kikölcsönző 376 munkát használt.

— **Országos Széchenyi-egylet.** A báró *Lipthay* Béla által kezdeményezett «Országos Széchényi egylet» érdekében legközelebb szét fogják küldeni az aláirási iveket. Az egylet czélja tudvalevőleg az ország általános müvelődési érdekeit előmozditani és azt fejleszteni s a főváros idegen forgalmát gyarapitani.

— A **pedagogiai társaság** e hó 6-án (szombaton) délután 6 órakor az akademia Kisfaludy-termében tartandó nyilvános ülésén dr. Schuschny Henrik egészségügyi tanár tart felolvasást: «Az iskolai közegészségügy legujabb állásáról».

— **A budapesti lengyel-egylet** május 5-iki zászlószentelésére, lengyel vendégek különvonaton érkeznek Budapestre. A lengyel egylet zászlóatyákul dr. Weigel Ferdinánd tartománygyülési képviselőt, dr. Lewakowszky birodalmi gyülési képviselőt, Mochnaczki Ödön lembergi polgármestert és Baluzki Mihály irót kérte föl, a kik már megigérték részvételüket.

— A **magyarországi állatorvos egylet** április 20-án szerdán délután 4 órakor szakülést tart, melyen Plósz Béla értekezik.

— A **zenetanárok** országos egyesületében, (Ferencziek-bazár épülete I. em.) e hó 12-én este 7½ órakor idősb Ábrányi Kornél a «Magyar zenészeti nevelés» czimen felolvasást fog tartani.

— **Az országos közegészségi egyesület** április 4-én (csütörtökön) d. u. 5 órakor, az élettani épület nagytermében (Esterházy-utcza 5. sz.) nyilvános ülést tart. Tárgyak: 1. Pavlicsek Sándor: a füszerek és élelmiszerek némely ujabb hamisitásairól. (Bemutatással). 2. Juba Adolf dr.: az iskolások rövidlátásáról. A nyilvános ülés után választmányi ülés lesz.

— **A budapesti kávés segélyegylet** április hó 10-én este 8 órakor tartja rendes közgyülését a «Mátyás király»-hoz czimzett első emeleti helyiségben.

— **Az I. ker. kelenföldi kisdedóvó egyesület** márcz. 23-án tartotta meg rendes évi közgyülését. A felolvasott évi jelentésből a közgyülés örömmel győződött meg arról, hogy a kelenföldi munkás-telepen, a hol a lakosság legnagyobb része nem magyar ajku, a magyar nyelv a kisdedóvóda utján folyvást nagyobb tért hódit. A közgyülés az egyesület védnöknője, gr. Batthyányi Ferenczné meleg érdeklődéséért, valamint a lelépő tisztikarnak kifejtett buzgó tevékenységéért meleg köszönetet szavazott s ezután megválasztotta a tisztikart és választmányt. A tisztikar a következőleg alakult még: Elnöknő Herz Arminné, alelnöknő Kralovánszky Istvánné, pénztárnok Herz Lajos, ellenőr Deutsch Antalné, elnök Eiszdorfer Gusztáv, első titkár dr. Németh Imre, másod titkár Kirnig Jakab, orvos dr. Bruck Jakab.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A megsértett aranygyapjasok.** A Lukáts Gyula képviselő ellen «az aranygyapjas gazemberek» czitátum miatt meginditott vizsgálatot nagy «óvatosan» folytatják a régi koronázó városban. Seidel Lajos székesfehérvári rendőrkapitány ujabban Tóth Arthur, Nagy Ignácz és Gánti Lajos tanukat hallgatta ki.

— **Megzavart ájtatosság.** Pestmegye egyik félreeső helységének, Domonynak, zsidó temploma az 1887. évi zsidó ujév ünnepén, meg a hosszu napon ikgatott jelenetek szinhelye volt. A zsidók nagyobb része meghasonlott az öreg rabbival, Kohn Aronnal, a ki 50 éve rabbiskodik Domonyban. A feszült viszony a rabbi és ellenesei közt az emlitett ünnepeken valóságos összeütközéssé fajult. Mikor az agg rabbi a szokásos bevezető imát el akarta mondani, az elégületlenek nagy zajt csaptak és a rabbit nem bocsátották a szószékre. A rabbi renitens hivei ellen a biróságnál keresett megtorlást és a pestvidéki törvényszék a domonyi zsidó hitközség kilencz tagját vallás elleni vétség miatt tényleg vád alá helyezte. De a vádlottak sem nyugodtak és a rabbi leányát, a ki a női karzaton az apja megbántása fölött való méltatlankodását hangosan fejezte ki, szintén vallás elleni vétség miatt jelentették föl. A vallási villongás ügye már legközelebb végtárgyalásra kerül a pestvidéki törvényszéknél. A vádlott hitközségi tagok annak igazolására, hogy joguk volt a vallási szertartást megakadályozni, szakértőkül dr. *Kohn* Sámuel budapesti rabbit, *Wahrmann* Mór hitközségi elnököt és *Deutsch* S. hitközségi alelnököt idézték meg a végtárgyalásra.

— **Gonosz asszony.** Kiss István jászdósai jómódu parasztember hosszabb idő előtt feleségül vette az ottani tanitó 14 éves leányát, Margitot. A házasság azonban nem volt boldog és a szép menyecske éjjel-nappal azon törte a fejét, hogyan tehetné el láb alól a férjét. Először vitriolt itatott vele, de Kiss István erős idegzetü ember volt, nem ártott meg neki. 1885. nov. 26-án Kiss Isvánt több sebből vérezve találták meg saját házában; négy nap mulva a szerencsétlen ember meghalt. A mint később kitünt, a gonosz asszony egy Csór János nevü embert bérelt fel férje meggyilkolására. Csórt letartóztatták; eleinte mindent tagadott, később azonban megvallotta bünösségét, de még a vizsgálati fogság tartama alatt meghalt. A szolnoki törvényszék Kiss Istvánnét gyilkosságban való bünrészesség miatt 8 évi fegyházra itélte. A kir. tábla gyilkosságra való fölbujtás miatt 15 évi fegyházra itélte a vádlott nőt, mit ma a kir. kuria is helybenhagyott.

— **A csárda mögött.** A szegedi törvényszék *nyolcz évi fegyházra* itélte Zónai Andrást, egy jómódu szegedi család sarját, a ki azzal volt vádolva, hogy a csárdában együtt iddogált Gedai József gajgonyai gazdával, s mikor megtudta tőle, hogy sok pénz van nála, a csárda mögött rálesett, megkéselte és kirabolta. A kir. tábla helybenhagyta a szegedi törvényszék itéletét, ma azonban a kir. kuria *teljesen fölmentette* Zónait, mert bünösségét nem látta elegendőképen bebizonyitva.

GYÁSZROVAT.

Miskolczi Gotthilf Ede temesvári nagyiparos, ki különösen a faipar emelése terén szerzett érdemeket, tegnap meghalt.

Booskay Ignácz, a gróf Esterházy Miklós, Pál és Móricz összes uradalmainak nyugalmazott jog- és jószágigazgatója, életének 73-ik, házasságának 22-ik évében Tállyán meghalt.

Sválczer László 1848—49-es Lehel huszár százados, kir. tanácsos és nyugalmazott pénzügyigazgató, április 1 én Nagybányán életének 60-dik évében elhunyt.

Özv. Hunyady Jánosné szül. Grossinger Teréz, dr. Hunyady Jenő müegyetemi tanár édes anyja, élete 81-ik évében meghalt. A boldogult hült tetemei a kath. egyház szertartása szerint, nagy részvét mellett ma délután tétettek örök nyugalomra a vámház-körut 4. sz. gyászházból.

A közönség köréből.

Épen most jelent meg
a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál s ugyanott valamint minden hazai könyvkereskedésben kapható:

Az állami italmérés és a regáljog megváltása.

Gyakorlati kézikönyv irománypéldákkal.

Az 1888. évi XXXV. és XXXVI. törvényczikkek, valamint a vonatkozó miniszteri utasitások és rendeletek alapján irták: **Dr. Hamvas Károly** és **Dr. Nemess Zsigmond** ügyvédek.

Ára 2 forint 50 krajczár.

Négy arany érem!
Chocolade Küfferle
Olcsóbb mint minden külföldi csokoládé és finomabb minőségü.
Budapest, váczi-utcza 13-ik sz.
Raktár valamennyi füszer- és csemegekereskedésben.
9415 *Küfferle Józs. és Tsa.*

A hivatalos lap április 3-iki számából.

Kinevezés. Az erzsébetvárosi kir. törvényszék elnöke *Caspari* János végzett jogászt a medgyesi kir. járásbirósághoz segélydijas joggyakornokká, — a temesvár m. kir. pénzügyigazgatóság *Gyorgyevits* Döme számgyakornok-jelöltet diijtalan számvevőségi gyakornokká nevezte ki.

Királyi adomány. A király *Bogdány* róm. kath. hitközségnek templom épitésre kétszáz forint, *Kécze* róm. kath. hitközségnek templomépitésre kétszáz forint, a *pergeléni* róm. kath. templom orgona beszerzésére nyolczvan frt, *Begenyát-Pásztély* gör. kath. hitközségnek templom épitésre száz frt, a *homoki* gör. kath. hitközségnek temploma helyreállitására kétszáz frt, a *hugyaji* gör. kath. egyházközségnek iskolaépitkezési czélokra száz frt, az *isztinai* gör. kath. templom épitésére száz frt, — *Minyócz* gör. kath. hitközségnek lelkészlak épitésre száz frt, a *nagy-szebeni* gör. szert. kath. nőegyletnek az ottani gör. szert. kath. plébánia-templom helyreállitására kétszáz frt, — a *porubkai* gör. kath. egyházközségnek az iskola helyreállitásához ötven frt, a *salgó-tarjáni* ág. ev. egyházközségnek, templom, iskola és paplak épitésére kétszáz frt, és a *tornyos-németi* ev. ref. egyházközségnek temploma helyreállitására kétszáz forint segélyt magánpénztárából adományozott.

TÁVIRATOK.

Bécs, ápr. 3. (Az *Egyetértés* távirata.) A Pol. Corr. jelentése szerint Marinovics párisi szerb követet alkalmasint nyugdijazzák, Gruics Jevrem londoni követet párisi székhelylyel és egyuttal londoni követté nevezik ki.

Bécs, ápr. 3. A képviselőház mai ülésén a pénzügyi törvényjavaslat nehány §-át elintézte.

Frankfurt, ápr. 3. Nasszaui *Adolf* herczeg a napokban, a Taunus mellett lévő königsteini kastélyába költözik.

Berlin, ápr. 3. *A birodalmi gyülés* ülése. A napirend megkezdése előtt a tengerészetügyi államtitkár meleg szavakban megemlékezett *a Szamoa mellett történt szerencsétlenségről* és kijelenté, hogy miután az oda veszett tengerészek a szolgálatban életökkel adóztak, a tengerészetügyi kormányzat köteles leend a hátramaradottak fájdalmát enyhiteni. Szónok nem gondolja, hogy az esemény következtében az Apiában lakó európaiak biztonsága veszélyeztetve volna. Legalább a legidősb német tiszt jelentése nem fejezett ki ez irányban aggodalmat és az angol hajó sem távozott volna, ha a helyzet aggályos volna. A tengerészetügyi kormányzat kötelessége leend továbbá a hajókban támadt veszteséget pótolni, mire nézve már meg is történtek a kellő intézkedések. Mint hogy hir szerint Amerikából három czirkáló hajó küldetik Szamoába, ez hacsak Németországból is megfelelő számu és erejü hajó nem lesz kirendelve, kétséget támaszthatna az iránt, vajon a birodalmi kormány megfelelő mértékben továbbra is érdeklődik-e azon vidékek sorsa iránt. Megtörtént az irányban is a kellő intézkedés, hogy a hajók elküldése halasztást ne szenvedjen.

Berlin, ápr. 3. A *szövetségtanács* holnapi ülésének napirendjére Poroszország inditványa van kitüzve a büntetőtörvénykönyv és a sajtótörvény módositásáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Berlin, ápr. 3. Az esti lapok szerint a «Volkszeitung» szerkesztői: *Holdheim* és *Ledebur* ellen holnapra kitüzött tárgyalást, valamint a mindkettejökre kirótt 100—100 márka pénzbüntetést visszavonták.

Brüsszel, ápr. 3. Az Etoile Belge jelentése szerint *Rochefort* Monsba érkezett.

Riga, ápr. 3. A kormány elhatározta, hogy birói vizsgálatot indit a városi iskolaügyi bizottság ellen, mely az orosz nyelvnek az alsóbb iskolákra való behozatalánál több törvénytelenséget követett el.

Hága. ápr. 3. A hivatalos lap közzéteszi a törvényhozás határozatát a regensség életbeléptetését illetőleg.

Hága, ápr. 3. A törvényhozás teljes ülésében az államtanács jelentésének megfelelően kimondotta, hogy tekintettel arra, *hogy a király az uralkodásra képtelen,* regensség életbeléptetése szükséges. Mihelyt az elnök e határozatot közzé fogja tenni, a regensség életbelépettnek tekintendő. A regensek kinevezéséig, mely törvény szerint egy hónap lefolyása alatt előterjesztendő, az államtanács, az alkotmány értelmében, királyi hatalommal van fölruházva.

Páris, ápr. 3. Carnot köztársasági elnök tegnap este a német nagykövetnél ebédelt. Hivatalosak voltak az ebédre Leroyer és Méline, a szenatus és a kamara elnökei s Tirard és Spuller miniszterek is. A nagykövet Carnot elnököt a nagykövetségi palota perronján fogadta. Ezután fényes fogadás volt, melyen jelen voltak a kabinet tagjai, az egész diplomácziai kar, számos képviselő meg szenátor és az idegenek telepének sok tagja.

Róma, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A félhivatalos *Italie* jelentése szerint *a pápa egészségi állapota kielégitő.* Állitólag — irja az emlitett lap — a pápa husvétkor encziklikát fog kiadni, mely a *római kérdéssel* foglalkozik és a katholikus államok lakosságát arra akarja birni, hogy e kérdés megoldása érdekében kormányaikhoz *a pápa világi uralmának helyreállitását* kérelmező peticziókat nyujtsanak be. Ez agitácziónak azonban nem lehet semmiféle eredménye, mert Olaszország meg fog maradni jelenlegi álláspontjan, mely szerint a pápa világi uralmának helyreállitása nem nemzetközi, hanem belügyi kérdés.

Róma, ápr. 3. A negus csapatai az abyszinia-szudáni határszélen két izben összeütköztek a dervisekkel. A második ütközetben Mettem mehnél a negus halálosan megsebesült. *Menelik,* kinek hadserege a soa és abyssinia közötti határon táboroz, a negust magára hagyta. *Baldissera* tábornok távirati jelentése szerint *Debeb* délfelé vonul, hogy szembeszálljon a dervisekkel. A negus unokaöcsese, *Debeb* és *Menelik* viszálykodnak, hogy melyikök legyen a negus utódja. — Az «Italie» és más lapok azt irják, hogy a holnap tartandó minisztertanács a fölött fog tanácskozni, mily álláspontot foglaljon el most Olaszország és mily utasitásokat küldjenek *Baldissera* tábornoknak.

Bukarest, ápr. 3. A kormány kebelében felmerült nézeteltérések következtében *kitört a miniszterválság.* Kormánykörökben lehetőnek tartják, hogy a miniszterium még ma benyujtja lemondását. A kabinet rekonstruálását illetőleg eltérők a vélemények. A miniszterelnökségre több jelöltet emlegetnek és pedig első sorban *Rosetti* mostani miniszterelnököt, továbbá *Cantacuzene* volt pénzügyminisztert és *Catargit.* Bizonyosat azonban még nem tudni.

Bukarest, ápr. 3. A *képviselőház* mai ülésén a *miniszterelnök* bejelentette, hogy a *kabinet benyujtotta lemondását.* Erre az ülést bezárták.

Belgrád, ápr. 3. Hosszabb szünet után ma ujra összeült a szükebb alkotmánybizottság a hármas bizottság által kidolgozott választási törvényjavaslat tárgyalására. A javaslatot *Strjanovics* és *Velimirovics* albizottsági tagok által szerkesztett tervezet alapján, a választási törvények tanulmányozása végett annak idején Görögországba és Dániába kiküldött szakférfiak véleményének tekintetbe vételével dolgoztatott ki és 129 szavazatból áll.

Belgrád, ápr. 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A minisztertanács véglegesen elhatározta, hogy a római, londoni és atheni követségeket takarékossági szempontból megszünteti. A bécsi és párisi követek, mint azelőtt szokásban volt, a római s a londoni udvarnál is akkreditálva lesznek, a Görögországgal való diplomácziai viszonyt pedig egy charge d'affaires minőségben alkalmazott követségi tanácsos fogja fentartani.

Konstantinápoly, ápr. 3, (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Dorr. *Blaue* báró olasz nagykövet, szabadságának jövő vasárnapra kitüzött megkezdését a szultán kivánságára pár nappal elhalasztotta.

Konstantinápoly, ápr. 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A török tüzérségi főparancsnokság ismét 52 láda *Mauser-fegyvert* kapott.

Kostantinápoly, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az orosz kormány hir szerint itt a saját költségén tudományos intézetet állit fel, melyben a balkánbeli ifjakat az itteni orosz követség felügyelete alatt fogják kiképezni.

Konstantinápoly, ápril 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. *Milán* exkirály megérkezése előtt ultratörök körökben az a nézet volt elterjedve, hogy a szultán, a porta egykori vazallusát nem fogja teljes királyi fénynyel fogadni. Ezek a titkos czélzások azonban legkevésbé sem fogtak a szultánon s az a fogadtatás, melyben Milánt részesitette, messze tulszárnyalta azt a mértéket, melyet az etikett, inkognitóba utazó uralkodóra nézve megkiván. Ennek megfelelőleg a hivatalos és a diplomácziai világ is a legnagyobb kitüntetéssel fogadta a volt királyt. A diplomácziai kar összes tagjai beirták nevüket a király lakásán kitett vendégkönyvbe, hivatalos fogadás azonban nem volt.

Odessza. ápr. 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Hitelt érdemlő forrásból hirlik, hogy az *Acsinov* ellen meginditott vizsgálat eddigi folyamán semmi olyas nem derült ki, a mi ellene a bünvádi eljárás folytatását igazolhatná.

Pétervár, ápr. 3. *Csardzsuiból* jelentik, hogy *Rosenbach* főkormányzó tegnap Larkiból visszaérkezett oda.

Masszauah, ápr. 3. A Stefani-ügynökség jelenti: Több oldalról megerősitik, hogy az abissziniaiak Metemmeh mellett *vereséget szenvedtek, és hogy a negus meghalt.* Az abissziniaiak elhagyták Aszmarát.

Boulanger szökése.

Páris, ápr. 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Az *Intransigeant* közli Boulanger manifesztumát a nélkül, hogy szökéséről csak egy szóval is megemlékeznék. *Laguerre* ellenben a *Presse*-ben helyeslőleg kommentálja a szökést, s a kormányt dühösen meggyalázva tagjait banditáknak nevezi. — A *Gaulois* közli, hogy a tábornokot *Laguerre, Naquet és több kiváló boulangista birta rá az elutazásra.* Boulanger eleinte vonakodott, de mikor Naquet, utalva arra, hogy mint a párt vezérének óvakodnia kell, ünnepelyesen felkérte, „hogy hagyja el Párist, engedett. Rövid habozás után elment barátjához, Dillon grófhoz, kinek feleségével kikocsizott az északi pályaudvarba. A boulangisták egy része magasztalta a tábornok eljárását, mely azonban azokat, kik nem voltak a titokba beavatva, rendkivül konsternálta. A szökés tervéről csak a tábornok legbizalmasabb barátainak volt tudomása. Boulangernek tegnap este Jolivet publiczistával kellett volna ebédelnie, de nem jelent meg. A vendégek felvonulását temérdek ember nézte abban a reményben, hogy a tábornokot megláthatja. Boulanger rövid manifesztumát csak hajnali két órakor táviratozták meg Brüsszelből, a boulangista lapok mindamellett tagadják a tábornok szökését. Bouchet volt főállamügyész közölte Boulangerrel, hogy a kormány kompromittáló adatoknak van birtokában, melyek arra mutatnak. hogy a boulangisták arra törekedtek, hogy a hadsereget korumpálják és idegen hatalmakkal is viszonyban voltak. Sokan még most is azt hiszik, hogy Boulanger nem távozott el Francziaországból.

Brüsszel, ápr. 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Henri Rochefort *vasárnap óta álnév alatt Monsban* van, a hol a Hotel de l'Esperanceban lakik. A fogadóból csak akkor távozott el, mikor kiment a pályaudvarra, hogy a franczia lapokat elvárja. Monsban tegnap az a hir volt elterjedve, hogy Boulanger éjjel fog odaérkezni, a mi azonban nem történt meg. Itt Brüsszelben sem tud róla senki semmit, *bár proklamácziója innen van keltezve.* A rendőrség azt állitja, hogy semmit sem tud a tábornok megérkezéséről. Boulanger alkalmasint csak rövid ideig marad Belgiumban, mert midőn proklamácziójában kijelenti, hogy itt szándékozik bevárni az általános választások eredményét, vagy csalódásban van, a mennyiben nem gondolja meg, hogy ha üzelmeit itt is folytatni akarná, kiutasitanák, mint annak idején (1872-ben) Chambord grófot Anversből kiutasitották.

Mons, ápr. 3. *Boulanger* és *Aréne* ma reggel érkeztek ide. *Rochefort,* ki hétfő óta itt tartózkodik, a pályaudvarban várta őket.

Brüsszel, ápr. 3. *Boulanger* 1 óra 45 perczkor érkezett ide. Kiséretében voltak: *Dillon, Rochefort* és *Rochefort* kisasszony. *Boulanger* és *Dillon* ugyanegy vendégfogadóba, a többiek más vendégfogadóba szálltak. A pályaudvarban óriási néptömeg gyült össze, mely a tábornokot «Éljen Boulanger!» kiáltásokkal fogadta. De felhangzottak egyes «Le Boulanger-val!» kiáltások is. Egyenesen megkérdeztetvén, kijelenté *Boulanger,* hogy *csak rövid időre vonult félre* Brüsszelbe és nem szándékozik itt maradni.

Brüsszel, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Boulanger *ma délután fél háromkor* Rochefort társaságában Monsból a déli vasut pályaudvarán ide érkezett. A pályaudvar előtt a tábornokot «Le a diktatorral» kiáltásokkal fogadták és kifütyölték. A tábornok csak rövid ideig szándékozik Brüsszelbe maradni. (N. Fr. Pr.)

Páris, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A boulangista pártban teljes zürzavar uralkodik. A tábornoknak különösen Rochefort és Dillon ajánlották a szökést, a kik kiséretében is vannak, továbbá a liga pörében vádlottakként szereplő Derouléde, Laguerre és Naquet is. Thiebaut, a ki tudvalevőleg feltalálója a boulangizmusnak, éles nyilatkozatban jelenti ki a tábornoktól való elszakadását, ugy szintén Michelin képviselő is közzé teszi, hogy kilép a boulangista bizottságból. A boulangista lapok ragaszkodnak ahoz a véleményhez, hogy a kormány ezuttal nem bocsátotta volna el épen a tábornokot, a szelidebb boulangista szinezetü lapok azonban kárhoztatják a tábornokot. Egyébiránt Boulanger és hivei ellen haladéktalanul megindítják a pert. A belga kormány kijelentette, hogy ha Francziaország kivánja, Boulangert kiutasittatja. Madame Bonnemain, ki Boulangert a határig elkisérte, már visszatért.

Páris, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Boulanger szökését ellenségei korholják, hivei azonban helyeslik. *Laguerre* a következő tartalmu czikket teszi közzé:

«A tábornok elhagyta Párist, engedve barátai sürgős unszolásának s különösen azok kérésének a kik jelenleg mint vádlottak állanak a törvényszék előtt. Naquet, Turquet, Laissant és én már tizennégy nappal ezelőtt megirtuk a tábornoknak, hogy pártjának és a köztársaságnak tartozik azzal, hogy ne tegye ki magát a kormányon lévő banda csinjainak. Miután a főállamügyészt, a ki nem akarta magát a gyalázatos tettre felhasználtatni, elüzték és egy másik, mindenre képes emberrel helyettesitették, valamennyien tudták, hogy illetékes körökben el vannak tökélve arra, hogy Boulangert a kivételes törvényszék elé állitják, és daczára az emez eljárás által keltett általános megbotránkozásnak, nem bocsátják ki a kezükből, csak hogy a legközelebbi választásokon diadalra juthassanak. Ugy szeretett vezérünk, mint a köztársaság érdekében, melynek ő az utolsó védelmezője, kötelességünk volt ezt a hallatlan merényletet elkerülni. Az a száz meg száz ezer választó, a ki egy év óta egyesiti reája a szavazatot, helyeselni fogja elhatározását, barátai pedig, a kik tudják, hogy mily önlegyőzésbe került neki ez az elhatározás, köszönettel adóznak érette A tábornok távol van, de mi azért folytatjuk a küzdelmet a revizió és a nemzeti köztársaság érdekében.

Rochefort is helyesli, hogy a tábornok nem állott a szenátus elé és azt hiszi, hogy a börtönben bizonyára megfojtották volna. A boulangisták tagadják, *hogy a tábornok titokban utazott el.* Annyi tény, hogy a pályaudvaron *az ellenőr felismerte* és előzékenyen kupét nyitott neki. A tábornok brüsszeli lakczimét egyelőre titokban tartják, de leveleit utána küldik. A *Radical* értesülése szerint azon a tanácskozmányon, melyen a szökést elhatározták, Boucher volt főállamügyész is jelen volt. (N. Fr. Pr.)

Páris, ápril. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mint beszélik Boulangerral együtt Dillon gróf és Dillon grófné is Brüsszelbe utazott, Rochefort pedig másnap követte őket. A proklamácziót, miután távirati uton nem továbbithatták Meyer Arthurnak, a Gaulois főszerkesztőjének telefonozták meg, a kivel már előre megegyeztek abban, hogy Mayer éjfélkor a páris-brüsszeli állomáson lesz. (N. Fr. Pr.)

Páris, ápr. 4. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az uj főállamügyész ma tette le az esküt. A bünvádi eljárás meginditását, daczára Boulanger szökésének, fentartják. Thibaut a Boulanger-párt egyik legtevékenyebb tagja, a nemzeti bizottság tagságáról lemondott. Lemondó levelében kijelenté, hogy nincs megelégedve Boulanger eljárásával s a szökést eliteli. (N. Fr. Pr.)

Páris, ápr. 3. *Thibaut* kilépett a nemzeti bizottságból, miután a bizottság tagjainak eljárását nem helyeselheti, kik Boulangernek azt tanácsolták, hogy szökjön meg Francziaországból.

Brüssel, ápr. 3. *Boulanger* ma egy hirlapirót fogadott s ugy nyilatkozott előtte, hogy talán *az októberi választásokig marad Brüsszelben.* Párisból *hétfőn este* utazott el, mert azok az emberek, kiknek másnap reggel el kellett volna őt fogniok, *értesitették őt erről.* Barátjai azt tanácsolták neki, hogy távozzék el Párisból. A nemzeti párt legbefolyásosabb tagjai jobbnak tartották, ha rögtön elutazik, mint ha elfogják. Pártja törvényes uton, türelemmel törekszik előre haladni. De ma épen a kormányon levő hatalom idézi elő Francziaországban a nyugtalanságot. *Boulanger* végül igy nyilatkozott: «*Czélhoz akarunk és czélhoz is fogunk jutni, bármi történjék is!*»

A franczia hazafi liga pöre.

Páris, ápril. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az ujonan kinevezett főállamügyész ma reggel elfoglalta hivatalát. A hazafiliga pörében ma folytatták a tegnap félbeszakitott tárgyalást. A teremben kisebb számmal jelent meg a közönség. Mindjárt a tárgyalás megkezdése után viharos jelenet játszódott le. *Lombárd* államügyészhelyettes vádbeszédében azt mondta, hogy a köztársaság évek hosszu során keresztül nem alkalmazta azokat a represszáliákat, a melyeket az előbbi kormányok a legnagyobb mértékben igénybe vették, azonban egy uj párt alakult, a mely a többinek romjaiból képződött és csakhamar lármás forradalmi fellépéssel tüntette ki magát. (Tiltakozó közbekiáltások a teremben.) *Lombard* ezután hivatkozott a legutolsó eseményekre és azt mondta, hogy ezt az eseményt az a párt, a melynek képviselői jelen vannak, perfid módon magyarázta, s a kormány által alkalmazott rendszabályokat ellenséges cselekedetnek tüntette fel. A hazafi liga eltért eredeti czéljától, amennyiben az uj párt szolgálatába állott és az Acsinov-féle eset alkalmával megfoghatatlanul ostoba (stupide) eljárásra vállalkozott. A közvádló e szavai után a vádlottak heves közbeszólásokkal szakitották félbe a beszédet. *Laguerre* felugrott s odakiáltott, hogy nincsen kedve ahhoz, hogy türjön efféle megtámadtatásokat. — *Deroulède* és *Laisant* zajosan helyeselték, mire az elnök azzal fenyegetődzött, hogy a vádlottak távollétében fogja folytatni a tárgyalást. — *Naquet* szenátor igy szólott: «Azt hisszük, nem türhetjük, hogy ez az ur *rágalmazzon.*» — *Lombard* ügyész erre azt kivánja, hogy *Naquet* ellen a büntető törvénykönyv ide vonatkozó intézkedése alkalmaztassék a biróság megsértése miatt. Az elnök felszólitja *Naquet* szenátort, hogy vonja vissza sértő szavait, a mit *Naquet* meg is tesz, mire *Lombard* folytatja beszédét s azt fejtegeti, hogy a liga a boulangizmus megtestesitésévé vált; hogy katonailag szervezkedett és mindent előkészitett a felkelésre.

Páris, ápr. 3. Az államügyész vádbeszédében kifejté, hogy a liga nem választási czélokra volt szervezve, hanem, hogy a liga törekvése forradalom szitására irányult. Az államügyész végül a vádlottak elmarasztalását kérte. Ezután *Deroulède*, *Naquet*, *Laisant* és *Gallian* tartották meg védbeszédeiket; *Laguerre* és *Turquet* pedig holnap fogják védbeszédeiket elmondani.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, ápr. 3. A bécsi tőzsdekamara mai teljes ülésén az áruosztály javaslatára elhatározta, hogy a gabonaneműekkel hivatlan egyének által gyakorolt határidőre való üzérkedés meggátolása czéljából javasolt intézkedések tárgyában ugy a bécsi gabona- és lisztőzsde igazgatóságához mint a budapesti áru- és értéktőzsde tanácsához átirat intéztessék, melyben a bécsi tőzsdekamara hozzájárulása e törekvéshez kifejezést nyerjen oly megjegyzéssel, hogy e kérdés iránt a két tőzsde intézői a bécsi tőzsde kiküldöttjeivel egyetemben ujabb tárgyalásokat folytassanak, hogy oly intézkedések iránt történjen megállapodás, melyek ugy a jogi, mint a kereskedelmi szempontoknak teljesen megfelelnek, miután a tőzsdetanács felfogása szerint a bemutatott javaslatok e tekintetben nem foglalnak magukban kellő védelmet.

Berlin, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Treitel* Emil gabonaüzérkedő czég *fizetésképtelenné* vált. A *passzivák sok millió márkára* rugnak. Az aktivák jobbára nehezen realizálható telkekből állnak. E fizetésképtelenségnél érdekelve van az egész itteni terménytőzsde. A czég Párisban, Newyorkban és Budapesten is nagyban üzérkedett. A bécsi veszteségeit 200,000 frtra becsülik. A czég a berlini *értéktőzsdén* is nagy mértékben volt érdekelve és ma számlájára jelentékeny relizálások történtek, különösen osztrák hitelrészvényekben, commanditbank-részvényekben és a keleti porosz vasut részvényeiben.

Belgrád, ápr. 3. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A szerb kormány a bécsi kabinet felszólitására kinevezte azt a bizottságot, melyet a berlini szerződés értelmében a *Vaskapu szabályozásához* Szerbia kiküldeni jogositva van. E bizottságnak Putnik ezredes az elnöke.

Páris, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Boulevard-forgalom.* Háromszázalékos franczia járadék 85.81, olasz járadék 96.30, ottomán bank 556.25, magyar aranyjáradék 86.68, Comptoir d'Escompte —.—, uj orosz kölcsön .—.—. Szilárd.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **A regále-kártalanitás.** Kun-Félegyháza város polgármestere dr. Zámbó Géza a következő felhivás közlésére kért meg bennünket: A regale-kártalanitási ügyben egyik legnehezebb kérdés az, hogy azon városok és községek, melyek a bormérés jogát az év egy bizonyos részében polgáraiknak minden dijfizetés nélkül átengedték, mily alapon kapjanak ezen u. n. «szabad bormérésért» kártalanitást. Az egyöntetü eljárás megállapitása czéljából a jász-kun városok és községek f. hó 8-án d. u. 3 órakor Pestmegye székházában értekezletre gyülnek össze. Czélszerü volna azonban, ha mindazon városok és községek is, a melyekben hasonló viszonyok voltak, csatlakoznának a mozgalomhoz és jogos érdekeiknek közös fellépéssel szereznének érvényesülést. Van szerencsém ez okból az összes érdekelt városok és községek képviseletét felhivni, hogy az *ápril hó 8-ikán* megtartandó értekezleten minél nagyobb számmal megjelenni, tapasztalataikat ott előadni és a megállapitandó közös eljáráshoz csatlakozni sziveskedjék.

⁂ **Az osztr. magy. szerb kötelékdijszabás** II. rész 1. és 2. füzetében *Belgrád átmenetileg* állomásra foglalt dijtételek a Szerbián tul fekvő bolgár vagy török állomásokkal való forgalomban is alkalmaztatnak.

⁂ **Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság.** A Francziaországba irányuló személyforgalom érdekében Budapest osztrák-magyar állampályaudvarról, ugy az Arlbergen, mint Németországon át Párisba, Epernaybe, Chalous-sur-Marneba és Nancyba szóló I. és II. osztályu, tiz nap érvényességü közvetlen menetjegyek léptek életbe, melyek ugy Budapest osztrák-magyar állampályaudvaron, mint a szab. osztrák-magyar államvasuttársaság városi menetjegy-irodájában, Budapesten, V. Dorottya-utcza 4. sz. a. válthatók, a hol is e jegyek tekintetében bővebb felvilágositással készséggel szolgálnak.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A kassa-oderbergi vasut elsőbbségeinek konverziója.** A képviselőház legközelebb kezdi meg a magyar-gácsországi vasut és a magyar nyugati vasut államositására vonatkozó törvényjavaslatok tárgyalását. E törvényjavaslat letárgyalása után a kassa-oderbergi vasut elsőbbségeinek konverziójára vonatkozó törvényjavaslat kerül a ház elé, melynek pénzügyi végrehajtását is előreláthatólag még ebben a hónapban megkezdik. A financzirozást tudvalevőleg az osztrák földhitelintézet vállalta el.

** **Az osztrák-magyar bank** legujabb hetikimutatása szerint a leszámitolás 12·6 millió forinttal emelkedett, a giro-követelések s más azonnal teljesitendő kötelezettségek egy millió forinttal csökkentek, a lombard 0.23 millió forinttal emelkedett. A bankjegyforgalom 13·4 millió forinttal nagyobbodott, az államjegyek forgalma 1·4 millió forinttal. A leszámitolás és lombard márczius havi változása következő volt:

	Leszámitolás Márcz. végén	febr. végéhez képest	Lombard márcz. végén	febr. végéhez képest
	millió	forint		
Budapest	18·683	+ 1·592	2·426	— 0·285
Magyar fiókok	17·271	+ 0·365	2·458	+ 0·042
Bécs	60·705	+12·340	10·848	+ 2·631
Osztrák fiókok	40·500	+ 1·889	6·393	— 0·606

A bankjegyforgalom törvényes maximuma márczius 31-én 587·7 millió forintot tett, de minthogy tényleg csak 376·1 millió forint volt forgalomban, az összes tartalék 211·6 millió forintot tett az előző heti 225·2 millió forint ellenében. Az adómentes bankjegy tartalék 58·9 millió forintra rugott, az előző heti 73·2 millió forint ellenében, az adó alá eső tartalék 152·7 millió forintot tett 151·9 millió forint ellenében. 1888. évi márczius 31-én a bank állása következő volt: Bankjegyforgalom 357·8 millió fémkészlet és váltók 226·2 millió, leszámitolás 123·7 millió, lombard 23·7 millió, jelzálogkölcsönök 99·5 millió, záloglevélforgalom 94·8 millió forint.

** **Vidéki pénzintézetek.** *Beszterczebányai takarékpénztár*: Részvénytőke 120000 frt, tartalék-alap 60000 forint, betétek 2207962·79 frt, váltótartozás 779343·27 frt, kölcsönök 986742·60 frt, értékpapirok 137372·53 frt, összes vagyon 2524291·71 frt, nyereség 21668·99 frt, osztalék 15 frt = 15%. — *Zsombolyai takarékpénztár*: Részvénytőke 60000 frt, tartalékalap 26281 frt, betétek 533457·14 frt, váltók 544940·10 frt, jelzálogkölcsönök 50531·82 frt, összes vagyon 658483·22 frt, osztalék 17 frt = 17%. — *Adonyi takarékpénztár-részvénytársaság*: Részvénytőke 42000 frt, tartaléktőke 3317·90 frt, külön tartalékalap 5340 frt, betét 144136·03 frt, váltótárcza 137349·99 frt, jelzálog-kölcsön 27366 frt, összes vagyon 291277·85 frt, nyereség 8485·87 frt, osztalék 7 frt = 7%. — *Deési takarékpénztár-részvénytársaság*: Részvénytőke 60000 frt, tartaléktőke 19836·36 frt, betét 437585·31 frt, váltók 522470·44 frt, jelzálog-kölcsönök 52786·06 frt, összes vagyon 653126·36 frt, nyereség 9672·12 frt, osztalék 12 frt = 12%. — *Nagy-Károlyi takarékpénztár*: Részvénytőke 60000 forint, tartaléktőke 30000 frt, nyugdijalap 9161 frt, betétek 826189·34 frt, váltók 553988 frt, jelzálogkölcsönök 138130·35 frt, értékpapirok 85513·75 frt, összes vagyon 949558·48 frt, nyereség 20726·35 frt, osztalék 15 frt = 15%. — *Nyárádszeredei és vidéki székely takarékpénztár részvénytársaság*: Alaptőke 25000 frt, tartalékalap 10850·67 frt, betétek 23421·84 frt, váltók 128346·58 frt, ebből visszleszámitolva 60754·66 frt, összes vagyon 129316·51 frt. — *Szabadkai takarékpénztár és népbank*: Részvénytőke 100000 frt, tartalékalap 142500 frt, nyugdijalap 19269·90 frt, betétek 2315859·98 frt, váltók 579007·05 frt, jelzálogra fektetett hitelváltók 244422·19 frt, jelzálogkölcsönök 1281247·46 frt, összes vagyon 2744536·84 frt, nyereség 41309·35 frt, osztalék 30 frt = 30%. — *Turóczi kereskedelmi és hitelintézet*: Részvénytőke 60000 frt, tartalékalap 8000 frt, betétek 413535·08 frt, váltótárcza 468662·80 frt, visszleszámitolás 43931·75 frt, összes vagyon 580103·80 frt, nyereség 8090·41 frt, osztalék 10 frt = 10%. — *Erdélyi kereskedelmi és hitelbank-részvénytársaság*: Részvénytőke 320000 frt, tartalékalap 101149·10 frt, nyugdijalap 28222·24 frt, betétek 325113·03 frt, váltótárcza 679808·35 frt, ebből visszleszámitolva 262775·28 frt, összes vagyon 1079786·32 frt, nyereség 27529·45 frt, osztalék 5 frt = 6¼%. — *Nagykárolyi önsegélyző népbank*: Alaptőke 96500 frt, tartaléktőke 42000 frt, betétek 439649·91 frt, váltók 623267 frt, ebből visszleszámitolva 81438·25 frt, összes vagyon 684444·39 frt, nyereség 17596·73 frt, osztalék 12 frt = 12%. — *Sárospataki népbank mint szövetkezet*: Alaptőke 145801·32 frt, tartalékalap 23197·24 frt, betét 454373·42 frt, kötvények 524862 frt, váltók 165421 frt, ebből visszleszámitolva 65000 frt, összes vagyon 724916·60 frt, nyereség 20607·40 frt.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Stärz testvérek posztókereskedő czég Gablonczban, Bauer Antal kereskedő Bécsben, Uffer Saul kereskedő Kolomeában, Pondelik L. F. kereskedő Weidhofenben, Teltsch Jakab (hagyaték) kereskedő Szakolczán, Reitzer Márkus kereskedő Budapesten, Küttner József kiskereskedő Oberlautendorfban.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Április 3. —

Gabona-tőzsde.

A *buza*-üzlet ma is nyugodt irányt követett. A kinálat meglehetősen nagy volt, de csak mérsékelt vételkedvre talált, mindamellett mintegy 20,000 mm. adatott el teljesen változatlan árakon. — *Tengeri* lanyha és 5 krral olcsóbb; a többi gabonaneműekben csak gyér volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok maradtak. Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 1200 mm. 80.5 k. 7.65 frt, 400 mm. 80.2 k., 400 mm. 79.3 k. és 400 mm. 78.5 k. 7.57½ frt, mind három hónapra.

Pestvidéki 500 mm. 79.5 k. 7.50 frt, 100 mm. 79.5 k. 7.45 frt, 200 mm. 79 k. 7.45 frt, 100 mm. 78 k. 7.40 frt, mind három hóra.

Fejérmegyei 500 mm. 78 k. 7.52½ frt, három hónapra.

Bácskai 1000 mm. 79.5 k. 7.52½ forint, 1000 mm. 79 k. 7.50 frt, 1000 mm. 78 k. 7.45 forint, 1400 mm. 76.4 k. 7.20 frt, 2000 mm. 76.2 k. 7.25 frt; mind három hónapra.

Szivácei 3000 mm. 77.2 k. 7.35 forint; három hónapra.

Bánsági 3200 mm. 79.5 k. 7.55 forint; három hónapra.

Felső-tiszavidéki 1200 mm. 78.6 k. 7.35 frt, három hóra.

Aradi 100 mm. 78 k. 7.25 forint, három hónapra.

Szokványminőségü 1800 mm. 77 k. 7.05 frt, három hóra.

Rozs 1100 mm. 6.02½ frt, 200 mm. 6 frt, 200 mm. 5.97½ frt, mind készpénzen.

Tengeri *uj* 1300 mm. 4.55 frt, 550 mm. 4.55 frt, 250 mm. 4.35 frt; *ó* 300 mm. 4.75 frt; mind készpénzen.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj bánsági	78—81 kg	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	78—81 »	7.40	7.60
—	» pestvidéki	78—81 »	7.85	7.55
—	» fehérmegyei	78—81 »	7.40	7.60
—	» bácskai	78—81 »	7.40	7.60
—	» északmagyarorsz.	78—81 »	7.25	7.45
Rozs	»	70—72 »	5.75	6.—
Árpa	» takarmány	60—62 »	5.90	6.30
—	» égetni való	62—64 »	6.50	7.10
—	» sörfőzdei	64—66 »	7.35	8.50
Zab	»	39—41 »	5.25	5.70
Tengeri	ó bánsági	75 »	—.—	—.—
—	» másnemü	73 »	4.50	4.70
Köles	ó	— »	5.40	5.75
Repcze	uj káposzta	— »	—.—	—.—
—	» bánsági	— »	—.—	—.—

Határidőüzlet mérsékelt forgalom mellett az alacsonyabb newyorki gabonaárfolyamok következtében gyengébb irányban nyilt meg, de később a kielégitő készáru-üzlet következtében ismét emelkedett. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 7.03, 7.04, 7.05 és 7.06 forinton.

Szokványbuza május—juniusra mintegy 10000 mm. 7.12, 7.13, 7.14 és 7.15 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 10000 mm. 7.34, 7.35, 7.36 és 7.37 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 4.83 és 4.84 frton.

Tengeri julius—augusztusra mintegy 5000 mm. 4.99 és 5 forint.

Szokványzab tavaszra mintegy 10000 mm. 5.37, 5.39, 5.40 és 5.41 frton.

Szokványzab őszre mintegy 5.000 mm. 5.42, 5.43 és 5.42 forinton.

Hivatalosan *felmondatott* e hónap 8-ikára 9000 mm. *szokványbuza* és 1000 *szokványzab.*

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyenge forgalom mellett nyugodt volt az irány — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 7.06 és 7.05 forinton.

Szokványbuza május—juniusra mintegy 5000 mm. 7.14 és 7.13 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.37, és 7.36 frton.

Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 5.40 és 5.39 frton.

Szokványzab őszre mintegy 5000 mm. 5.42, 5.41 és 5.40 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	7.06	—	7.07
Szokványbuza május—juniusra	«	7.12	—	7.14
Szokványbuza őszre	»	7.35	—	7.37
Tengeri május—juniusra	»	4.83	—	4.84
Szokványzab tavaszra	»	5.38	—	5.40
Káposztarepcze aug.—szept.-re	«	11½	—	11.75

Délutáni forgalom.

Délután gyenge volt a forgalom. Berlinből jelentékenyen alacsonyabb gabonaárfolyamokat küldtek, mert ott egy nagyobb gabonakereskedő-czég megbukott, de ennek nálunk kevés hatása volt, ámbár az a bukott berlini czégnek közeli buzahatáridőkben itt is meglehetősen nagy kötelezettségei voltak. — Köttetett:

Szokványbuza május—juniusra mintegy 5000 mm. 7.10, 7.11 és 7.12 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.36 és 7.35 forinton.

Délután 5 órakor záródnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	7.04	—	7.06
Szokványbuza május-juniusra	«	7.11	—	7.13
Szokványbuza őszre	«	7.34	—	7.36
Tengeri május—juniusra	«	4.82	—	4.84
Tengeri julius—augusztusra	«	4.98	—	5.—
Szokványzab tavaszra	«	5.40	—	5.42
Szokványzab őszre	«	5.41	—	5.43
Káposztarepcze augusztus-szeptemberre	«	11⅝	—	11.75

Terménytőzsde.

A terményüzletben szilvában kellemesebb irány mellett élénkebb volt a forgalom. Zsiradékáruk változatlanul szilárdak. — Köttetett.

Szilva szerbiai 100 darabos kész áru 6½—6 6/8 frton, október—novemberre 85 darabos 10⅝ frton, 100 darabos 7⅝—7½ frton, szokványminőségü 6½ forinton 56 kilokint.

Értéktőzsde.

A tőzsdén ma ismét nyugodt hangulat uralkodott. Realizálási kedv következtében már a tegnapi esti tőzsdén gyengülés állt be s ma valamennyi árfolyam többé kevésbbé ismét hanyatlott.

Elötőzsde.

Az elötőzsdén jelentéktelen üzlet volt. Osztrák hitelrészvény 300.70-től 300.40 ig, magyar aranyjáradék 103.07½-en, Jószív sorsjegy 4.75-től 4.70-ig, leszámitoló bank 103-tól 103.40 került forgalomba, Ganz-féle vasöntőde 1070-en köttetett.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 300.40—300.50, magyar aranyjáradék 103.05—103.07½.

Déli tőzsde.

Az déli tőzsde határozottan lanyha volt. Osztrák hitelrészvény 301.30-tól 299.20-ig, magyar hitelbank 304.50-en, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 103.40-től 103.20-ig, magyar aranyjáradék 102.95-től 102.90-ig, magyar aranyjáradék 94.90-től 94.82½-ig, rimamurányi vasmü 129-en, Ganz-féle vasöntőde 1059-en (szelvény nélkül), salgótarjáni szénbánya 263-tól 264—ig (szelvény nélkül), Drasche-féle téglagyár 286.50-en, Jószív sorsjegy 4.60-tól 4.57½-ig, bazilika sorsjegyek 9.70-től 9.65-ig, magyar vöröskereszt sorsjegy 13.70-en, olasz vöröskeresztsorsjegy 17.50 től 17.25-ig, magyar jelzálogbank-sorsjegy 113.50-en, tiszai sorsjegy 132.-től 132.25-ig magyar nyereménysorsjegy 146-tól 146.50-ig köttetett.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 298.80—298.90, magyar hitelbank 303.50—303.75, magyar aranyjáradék 102.90—102.92½, magyar papirjáradék 94.90—94.92½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2—2.50 forint, nyolcz napra 5—6 forint, egy hóra 11—12 forint.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén osztrák hitelrészvény 299.30-tól 298.50-ig és 298.75-ig, magyar aranyjáradék 102.75-től 102.80-ig köttetett.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 298.75—298.80, magyar aranyjáradék 102.80—102.85.

Zárlat után a magánforgalomban szilárdabb irány mellett osztrák hitelrészvény 298.70-től 299.25-ig, magyar aranyjáradék 102.90-en kelt.

Esti tőzsde.

Nyugodt hangulat mellett az esti tőzsdén osztrák hitelrészvény 299.20-tól 299.10-ig, magyar aranyjáradék 102.87½-en, bazilika-sorsjegy 9.50-en, Jószív sorsjegy 4.60-tól 4.67½-ig köttetett.

6 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 299.10—299.20, magyar aranyjáradék 102.87½—102.90.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, ápr. 3. Az üzlet valamivel kellemesebb Magyar urasági öreg, nehéz 54—55 forint, fiatal nehéz 56—57½ forint, fiatal közép 55—56 forint, fiatal, könnyü 53—54 forint, közönséges (szedett) nehéz ——— forint, közép 52—54 forint könnyü 51—53 forint. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz ——— forint, közép ——— forint, könnyü —.— —, eredeti (Stachel) nehéz ——— frt, közép ——— frt Szerbiai nehéz ——— frt, közép 52—53, könnyü 50—51 frt. Hizó egy éves, —.— forint, hizó két éves makkos .— tengeris —.— forint, hizó öreg —.— forint Sertéslétszám: április 1-én volt készlet 139,262 db, április 2-án felhajtatott 2230 db, ápr. 2-án elszállittatott 940 drb, ápr. 2-án maradt készletben 140,552 drb sertés.

Magánhajók forgalma.

— Április 2. —

Budapestre érkezett: Freund és Trebitsch Salamonja Torzsáról 1400 mm. buzával és 1408 mm. zabbal, Geiringer és Berger 11. sz. hajója 2080 mm. buzával Weisz Zsigmond és társa számára, Fritz és Kohn Rozája D.-Pentelérõl 139 mm. árpával, 1128 mm. tengerivel és 12 mm. babbal és Herz Hermann Adonyja Adonyról 485 mm. buzával és 285 mm. tengerivel Pick Dániel számára, Fleischmann és társa Laurája Torzsáról 2206 mm. buzával Russo József fiai számára, Zimmermann M. Dunája Veprováczról 2929 mm. buzával Lelbach Károly számára, Weisz J. M. Lilije D.-Földvárról 1293 mm. buzával Guttentag G. számára, Freund és Trebitsch Katiczája Keresztúrról 600 mm. buzával és 2190 mm. zabbal Popper Hermann fiai számára, Eggenhofer József és társa 3. sz. hajója 2001 mm. buzával Fischel B. L. számára.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Elötőzsde.

Bécs, ápr. 3. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai előtőzsdén igen csendesen fejlődött az üzlet, az üzérkedés igen tartózkodó volt és az árfolyammozgalom jelentéktelen maradt. Az irány igen szilárd maradt, csak hitelrészvény és török sorsjegyek lanyhultak, mig a többi értékek jobbára magasabb árfolyamokon keltek. Járadékok igen szilárdak, de a kedvtelen hangulat végül általában elgyengülést idézett elő. Valuták változatlanul lanyhák maradtak.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 299.75 magyar hitelbank 304, osztrák tartományi bank 234.50, unió bank 229, osztrák-magyar államvasut 242, déli vasut 100.50, alpesi bánya-társaság 73.50, rima-murányi vasmü 130.50, májusi járadék 84, magyar aranyjáradék 102.90, husz frankos arany 9.56½, márka 59.12.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde változatlan magatartásban nyilt meg és jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 299.75, magyar hitelbank 304, osztrák tartományi bank 234.50, angol-osztrák bank 132.60, uniónbank 228.80, bank-egyesület 109.10, osztrák-magyar államvasut 242, Károly Lajos vasut 205.25, déli vasut 100.50, török dohány-részvény 114.75, alpesi bányatársaság 73.80, májusi járadék 84, magyar aranyjáradék 102.95 magyar papirjáradék 94.90, husz frankos arany 9.56½.

Később tartósan kedvtelen volt az üzérkedés hangulata és minden téren pangott az üzlet, minek következtében a játékpapirok árfolyamai lanyhultak. Váltók és valuták nem változtak.

2 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 298.50, angol-osztrák bank 132.—, uniobank 228.—, bankegyesület 109.10, magyar hitelbank 30[illegible], osztrák tartományi bank 234.—, osztrák-magyar államvasut 240.25, Károly Lajos-vasut 204.75, dunagőzhajózási részv. 403.—, Lloyd részv. 405.—, észak-nyugoti vasut 182.50, elbavölgyi vasut 208.50, tramway 233.—, déli vasut 100.—, májusi járadék 83.95, osztrák aranyjáradék 111.35, magyar aranyjáradék 102.90, magyar papirjáradék 94.82, északi vasut 2580, bécsi községi sorsjegy 150.—, 20 frankos arany 9.57, márka 59.15. Gyenge.

Bécs, ápr. 3. *(Magyar értékek hivatalos zárlata).* Magyar földtehermentesitési kötvények 104.95, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 105.—, 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél —.—, Erdélyi vasut. 194.50, Magy. keleti vasut els. k. 115.50, Magy. ny. sorsjegy 146.25. Szőlődézsmaváltsági kötvények —.—. 5%-os papirjáradék 94.82. Tiszavölgyi sorsjegy 132.—. Magyar 4%-os aranyjáradék 102.90. Magyar vasuti kölcsön 145.25. Magyar hitelbank 303.25 Alföldi vasut 197.50. Magyar északkeleti vasut 179.75. Keleti vasuti elsőbbség 99.40. Tiszavidéki vasut-részvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 103.—. Kassa-oderbergi vasutrészvény 156.75. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—. Temes Béga —.—.

Bécs, ápr. 3. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 298.25, Déli vasut 100.—. 4%-os aranyjáradék 111.50. Váltó Londonra 120.95. Károly-Lajos vasut 204.75. 1864-es sorsj. 183.50. 1860-as sorsjegy 143.—, 4·2%-os ezüstjáradék 84.80. Török sorsjegy 27.70. Angol-osztrák-bankrészvény 132.—. Osztrák államvasut 240.25, 20-frankos 9.57. 4·2%-os papirjáradék részv. 83.95. Osztrák hitelsorsjegy 188.—, Osztrák-magyar bankrészvény 892. Császár. kir. arany 5.71. Német bankváltók 59.15, Elbavölgyi vasut részv. 208.50, Bécsi bankegyesület részvényei 109.—. Dunagőzhajózási-társ.-részv. 402.—. Nyomott.

Esti tőzsde.

Bécs, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az esti tőzsdén tartózkodó irány mellett jelentéktelenek voltak az áringadozások. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 298.25—299, magyar hitelbank 303.25, angol-osztrák bank 132.20—132.50, unio-bank 228.25, bankegyesület 108.75—109.75, osztrák tartományi bank 234.50—236.25, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 103.25, osztrák-magyar államvasut 240.75—241, magyar északkeleti vasut 180, török dohányrészvény 114.62—115, alpesi bányatársaság 73.80—74.50, magyar fegyvergyár 161.50, májusi járadék 83.97½—83.95, magyar aranyjáradék 102.97—102.90, magyar papirjáradék 94.82—94.80, bécsi sorsjegy 150—150.25, tiszai sorsjegy 132.50, magyar nyeremény-kölcsön 146.75, magyar jelzálog 113.50—113.75, szerb sorsjegy 36.75, török sorsjegy 27.10—27.80, lebélyegzett 28.50—28.80.

5 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 298.37, angol-osztrák bank 132.20, bankegyesület 109.25, osztrák tartományi bank 231, osztrák magyar államvasut 240.75, török dohányrészvény 114.50, alpesi bánya-társaság 74, rima-murányi vasmü 128.75, magyar aranyjáradék 102.95, magyar papirjáradék 94.80, husz frankos arany 9.57, márka 59.12, török sorsjegy 27.30.

Zárlat után jegyez osztrák hitelrészvény 298.50, osztrák tartományi bank 236.25, magyar aranyjáradék 102.95.

A 9 órai esti magánforgalomban ellanyhult az irány és igy maradt osztrák hitelrészvény 298.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai tőzsdén valamivel szilárdabb volt a hangulat, az árfolyamok azonban csak keveset javultak, zab tavaszra élénk fedezési kereslet mellett 5.85—5.87 frton köttetett, továbbá forgalomba jöttek: Buza: május—juniusra 7.46, 7.45 és 7.47, őszre 7.64—7.68, rozs tavaszra 6.40, zab tavaszra 5.86 és tengeri május—juniusra 5.17, 5.18 frton. — Felmondatott 5000 mm. rozs.

Délután a külföldről jelentett tartós baisse-szalszemben még elég szilárdan indult az üzlet, de később Treitel Emil berlini üzérkedő-czég fizetésképtelenségére nagy eladások történtek, mert ez a czég az itteni tőzsdén is jelentékenyen volt érdekelve, mire azután az árfolyamok ellanyhultak. — Köttetett: Buza május—juniusra 7.45—7.47, utóbb 7.40—7.43 frton, őszre 7.64, 7.68 és 7.64, rozs tavaszra 6.40, zab tavaszra 5.84—5.87, őszre 5.86, tengeri május—juniusra 5.16, 5.19 és 5.18 frton; rozs őszre jegyez 6.28—6.30 frtot.

Kész áruból gyengén tartott árakon többek között eladatott: 2500 mm. buza raktári áru 7.32 frt készpénzen, 2000 mm. temesvári 78·3 k. 7.55 frt három hónapra, 1000 mm. verseczi 78·5 k. 7.50 frt, 1000 mm. verbászi 77 k. 7.70 frt készpénzen Bécsben.

Szesz ára tartva van. Kész kontingentált szesz 15½—16 frt.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Váltó Londonra 120.90, olasz bankpiaczokra 47.60, Napoleon d'or 9.55½, májusi járadék 83.90, magyar papirjáradék 94.83, magyar aranyjáradék 102.90, osztrák hitelrészvény 298.50, osztrák-magyar Lloydrészvény 404, olasz járadék 95.—, olasz bankjegy 47.65.

Berlin, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Treitel Emil tekintélyes gabonaczég fizetésképtelensége miatt a tőzsde bágyadt, bankok hanyatlók, kivált hitelrészvény esett, végrehajtási eladások miatt. Osztrák vasutak gyengébbek. Járadékok meglehetősen tartják magukat. Magánkamatláb 1½%.

Berlin, ápr. 3. (Tőzsdei tudósitás.) A mai tőzsde gyengén indult és egy nagyobb gabonakereskedő czég fizetésképtelenségéből kifolyó kényszer-eladások kommandit- és hitelrészvényekre kedvezőtlen hatással voltak. Az üzlet nyugodt, az irány beváró.

Berlin, ápr. 3. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 86.70, osztrák hitelrészvény 157.90, osztrák-magyar államvasut 91.02½, osztrák déli vasut 42.75, Károly Lajos-vasut 86. Kissé javult.

Frankfurt, ápr. 3. (Esti tőzsde.) Magyar aranyjáradék 86.60, osztrák hitelrészvény 252, osztrák-magyar államvasut 203⅛, Károly Lajos-vasut 173.25, osztrák déli vasut 83.25. Zárlat szilárd.

Páris, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *12 óra 40 perczkor jegyeznek:* 3%-os franczia járadék 85.65, olasz járadék 96.15, magyar aranyjáradék 85.81, orosz aranykölcsön 93.18, uj orosz kölcsön 91.25, egyiptomi kölcsön 455.62, török vasuti kölcsön 15.60, ottomán bankrészvény 558.75, Rio Tinto 301.25, Szuez-csatorna 2237, Panama-részvény 54, osztrák-magyar államvasut 510, osztrák déli vasut 228.75, török sorsjegy 56. Boulanger menekülése következtében élénk.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os franczia járadék 85.50, 4½%-os franczia járadék 104.55, osztrák-magyar államvasut 510, déli vasutrészvény 227, osztrák föld hitelintézeti részvény 907.50, franczia törleszthető járadék 88.25, magyar vasuti kölcsön 306¼, 4%-os magyar aranyjáradék 86.81, ottomán bankrészvény 556.87. Bágyadt.

London, ápr. 2. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 85⅞, osztrák aranyjáradék 92, osztrák ezüstjáradék 70½, angol conzolok 98⅝, váltó Bécsre 12.24, ezüst 42.07. Szilárd.

London, ápr. 3. (Megnyitás.) Angol conzolok 98.11.

Nework, ápr. 2. (Kabel-sürgöny.) Váltó Berlinre 400 márkáról (60 napi látra) 95¼, váltó Londonra 4.86½, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 128⅝, Erie-vasut 27⅞, váltó Párisra 5.18¾.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető hely szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, s szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transaktió-költségek, továbbá a medió- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongácziós tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 59 frt 10 kr 100 frank vista = 4 frt [illegible] kr.

Április 3.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.				
Franczia 3%-os járadék		85.50	—.—	—.—
» 4½%-os »		104.66	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	510.—	241 58	— 1 47
Osztrák déli vasut	M	227.—	99.46	— 2 24
Osztrák földhitel-részvénytársaság	M	—.—	—.—	—.—
[illegible]	O	88.95	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	K	336.25	168 04	— 0.30
Magyar jelzálog-hitelbank	M	—.—	—.—	—.—
Bécsi unió-bank	E	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék	U	86 61	102 88	— 0.52
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	E	—.—	—.—	—.—
BERLIN.				
Osztrák 4%-os papirjáradék	K	78.70	88.72	—.—
» 5%-os »	U	84 60	100.14	— 0.39
» 4%-os ezüstjáradék	K	71.80	85.08	— 0.02
» 4%-os aranyjáradék	K	94.90	112.20	+ 0.60
Magyar aranyjáradék	U	87.—	108 08	— 0.41
» 5%-os papirjáradék	U	85.10	95 15	— 0.37
» keleti vasuti kötvények	K	84 49	100.—	— 0.29
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	101.90	119.86	— 0.04
Osztrák hitelrészvény	U	157.70*	298 42	— 2.70
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	102.—	240.59	— 2 77
Osztrák déli vasut	U	42.—	109 98	— 0.11
Károly-Lajos vasut	U	87.20	206.74	— 0 22
Kassa-oderbergi vasut	K	67.—	158.74	+ 2.10
*Román vasutrészvények		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		217.70	128.66	— 0.57
Váltó bécsi piaczra		168.80	59.80	—.—
Keleti kölcsön II. kibocsátás	K	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—	—.—
» leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4%-os papirjáradék	K	70.49	88 86	— 0.32
» 5%-os »	U	84.68	100.16	— 0.52
» 4%-os ezüstjáradék	K	71.80	85.08	± 0 14
» 4%-os aranyjáradék	K	94.26	111.68	— 0.16
Magyar aranyjáradék	U	86.70	102.66	— 0 41
» 5%-os papirjáradék	U	79.96	94.79	— 0 16
Osztrák hitelrészvény	U	251 62	297 81	— 3 41
Osztrák-magyar bank	U	758 50	892.04	— 1.50
Osztrák-magyar államvasut	U	202 87	239 72	— 2.95
Károly-Lajos vasut	U	178 —	204.85	+ 0 11
Osztrák déli vasut	U	85.12	97.81	— 1 96
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	—.—	—.—	—.—
Magyar-gácsországi vasut	U	—.—	—.—	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		186.73	59.36	—.—
* 4½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-bank	K	—.—	—.—	—.—

* Szelvény nélkül.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, ápr. 3. A *czukorpiacz* üzlettelen, nyers czukor 17, finomitott Prágában 36¼—36½ frt.

Trieszt, ápr. 2. *Czukor*: Centrifugal-pilé kész áru 22.50—23 frt. — *Kávé* nyugodt, Rio 102—113, Santos 104—116 forint. — *Szesz* nyugodt.

Berlin, ápr. 3. Buza, rozs, zab lanyha, olaj baisse. Egy nagyobb gabona-czég fizetésképtelensége a gabonatőzsdére nyomást gyakorolt.

Hamburg, ápr. 3. *Kávé* Santos good average áprilisra 82¼, májusra 82¾, szeptemberre 84¾ márka 50 kilónkint.

Hamburg, ápr. 2. *Petroleum* helyben 6.20, májusra 5.30 márka. Szilárd.

Páris, ápr. 3. Nyers *czukor* 88° készáru 43.75—44, tartva; fehér czukor áprilisra 48, májusra 48.10, lanyha, májustól négy hónapra 48.50, október—januárra 39.50, finomitott kész áru 115—116 frank.

Páris, ápr. 3. Buza tartva, liszt szilárd, olaj szilárd, szesz tartva; idő esős.

Havre, ápr. 3. *Kávé* folyó hónapra 100.50, négy hónapra 102 frank.

Liverpool, ápr. 2. *Buza* és *liszt* 1—2 pennyivel olcsóbb. — *Tengeri* nyugodt. — Az időjárás szép.

Bréma, ápr. 2. *Petroleum* helyben 6.25 márka. Szilárd, nyugodt.

Antwerpen, ápr. 2. *Petroleum* 16¼ frank. Szilárd.

Newyork, ápr. 3. (*Kávé*) Rio vagy Santos VII. májusra 16.20 októberre 16·75 cent.

Newyork, ápr. 2. (Kabelsürgöny). Gyapot Newyorkban 10 3/16, Neworleansban 9 15/16, áprilisra 10¼, májusra 10.32. — Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban áprilisra 7. Philadelphiában áprilisra 6.90. Nyers petroleum 7.¼ — United pipe line certificates 91.—. — Liszt 3.15. — Piros őszi buza helyben 88⅝ cent (= 8.08 frt), áprilisra 86 7/8 cent (= 7.89 frt), májusra 88 1/8 cent (= 8.02 frt), deczemberre 91¼ cent (= 8.31 frt) 100 kilónkint. Tengeri 44. Czukor Fair refining Muscovados) 5 11/16. Riokávé 18¼. — Zsir (Wilcox jegyü) 7.30, (Fairbank-jegyü) 7.60. — Gabona-fuvardij imperial-quarterkint Észak-Amerikából az angol kikötőbe és az ezekkel

egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 2¼ cent (= 0.61 frt 100 kilókint.) — Napi felhozatal gyapotból 7000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Átszámitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista 59.10 frt, 100 fr 4 . . frt.

Április 3.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	2. .5	11.44	+ 0.05
— májusra	26 80	11 87	—.—
— májustól hóra	26 80	11 87	— 0.02
— julius-aug.-ra	24 .6	11 84	0.08
Liszt folyó hóra	54 10	16 29	+ 0.13
— májusra	54 40	16 87	+ 0.0.
— májustól 4 hóra	54 60	16 42	+ 0.06
— julius-aug.-ra	54 75	16 .8	+ 0.07
Olaj folyó hóra	73 25	2. 15	— 0 07
— májusra	71.—	13 97	+ 0.05
— májustól 4 hóra	66 25	31 70	+ 0.05
— 4 utolsó hóra	58.25	27 86	+ 0.05
Szesz folyó hóra	41 75	21 74	— 0 06
— májusra	42 25	22 01	— 0.05
— máj.-tól 4 hóra	42 75	27.24	— 0.06
— 4 utolsó hóra	42 —	21.59	+ 0.09
BERLIN.			
Buza ápr.-májusra	186 25	11.01	— 0.18
— szept. okt.-re	186.50	11 13	— 0.07
Rozs ápr.-májusra	148 0	8.48	— 0.07
— szept.-okt.-re	148 75	8.79	— 0 03
Zab ápr.-május.-ra	141	8.33	— 0 08
— máj.-jun.-ra	139 —	8.21	— 0.6
Olaj ápr.-májusra	57.—	33.69	— 0 23
— szept.-okt.-re	50 50	29.84	— 0.86
Szesz ápr.-máj.-ra	3 .10	20 15	— 0.16
— szept.-okt.-re	35 75	21.18	— 0.05
STETTIN.			
Buza ápr.-májusra	182.—	10.76	— 0.07
szept.-okt.-re	185.50	10 6	— 0.05
Rozs ápr.-májusra	141.50	8 42	— 0.07
— szept.-okt.-re	147 —	8 69	— 0.01
Olaj ápr.-májusra	57.—	33 69	— 0. 5
szept.-okt.-re	51.—	30 14	— 0.05
Szesz ápr.-májusra 50 márka fogyasztási adóval	54 60	32.27	+ 0 30
— aug.-szept.-re 70 márka fogyasztási adóval	35.—	20.68	—.—
— ápr.-ra 70 márka fogyasztási adóval	34.—	20.09	+ 0 25
— májusra 70 márka fogyasztási adóval	35.60	21.04	— 0.12
KÖLN.			
Buza májusra	19.70	11 64	— 0.20
— juniusra	19.90	11 76	— 0.14
Rozs májusra	14 60	8 67	— 0.19
— juniusra	14.70	8.69	— 0.18
Olaj májusra	58.80	34 46	— 0 12
— októberre	53.50	31.08	— 0.10
BOROSZLÓ			
Buza	17.50	10.58	— 0.02
Rozs	14.10	8.79	— 0.01
Zab	—.—	—.—	—.—
Repcze	—.—	—.—	—.—
Szesz	53.60	31.68	+ 0.30
Tengeri	14.50	8.57	— 0.01

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Az állatorvosi** tiszti vizsgát megelőzőleg e hó folyamán az állatorvosi intézetben a bonczolás, górcsövezés és állattenyésztéstanból kurzus tartatik. Részt venni akarók Monostori Károly tanárnál jelentkezhetnek az állatorvosi tanintézetben.

* **A magyar méhészek** egyesülete tegnap választmányi ülést tartott. A választmány elhatározta, hogy az ez évre tervezett aradi méhészeti kiállitás abból az okból, hogy a szombathelyi kiállitás annál nagyobb mérvben sikerüljön, elmarad. Ezután elhatározták, hogy az egyesület a Köztelken állandó méz- és méhészet eszköz eladást rendez, minthogy a Köztelken felállitott próba méz-eladás igen szépen sikerült. Végül örvendetes tudomásul vétetett a pénztár vizsgáló-bizottság azon bejelentése, hogy a tagsági dijak szépen folynak be.

A vetések állása.

A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi minisztériumhoz márczius hó 20-tól április 2-ig beérkezett hivatalos jelentésekből a vetések állásáról a következőket közölhetjük:

Őszi vetések. A Duna balpartján már csakis Árvavármegyében fedi hó a földeket. A vetések majdnem mindenütt jól teleltek ki, már többnyire zöldülni kezdenek; a fagyok — aránylag csak igen kevés kárt tettek bennök — a később vetett buzának ártottak legtöbbet, mig a korábban kelt buza, de különösen a rozs hibátlan. A repcze megritkult. A Duna jobb partján a korai buza, rozs és árpa helyenkint sárgás szinben van ugyan, de általában véve jól telelt s a beállott esőzésre csakhamar helyre fog jönni. A későbben vetett gabonaneműek többnyire gyengék, itt-ott azonban kielégitők; a repcze helylyel-közzel igen szép, mig helyenkint és különösen Somogy, Fejér, Sopron és Vas vármegyékben gyenge és megritkult. Komáromban a vetések közt sok gaz burjánzik. A Duna-Tisza közén az őszi buza, rozs és árpa általában véve jól telelt ki; a korábban vetett gabonaneműek szépek és bokrosodnak, mig a későbbiek ritkák és gyengék ugyan, de a jelenlegi kedvező időjárás hatása alatt javulnak; a repcze, Bács-Bodrog vármegye kivételével, megritkult. — A Tisza jobb partján, Abauj-Tornamegye egy részében a gabona-vetés talajnedvesség folytán kipállott, a repcze pedig a hó nélküli hidegben kifagyott; Szepesmegyében az egerek által okozott pusztitás helyenkint nagymérvü, ugy hogy a bevetett talaj sok helyütt egészen üres. Itt-ott a magasabb fekvésü részeken még hó fedi a vetéseket; általában véve a korai gabonavetések az egész vidéken meglehetősen teleltek, a későiek kedvezőtlen szinben állanak, helylyel-közzel még ki sem keltek. A Tisza balpartján a buza- és rozsvetések, mióta a hó alól kikerültek, általában szépen fejlődnek s különösen a mult heti langyos esőktől felfrissitve, egészségesek, üde zöld szinüek; itt-ott ugyan vannak silányabb, később vetett s az őszszel rosszul kikelt buzavetések, de a korábbiak legnagyobbrészt minden baj nélkül teleltek; repcze sok kifagyott, ugy, hogy ez a legtöbb helyen csekély reményre nyujt kilátást; az őszi árpát Békés vármegyében a drótféreg megritkitotta. Máramarosban sok helyt még hó fedi a vetéseket. A Tisza-Maros szögén a korai őszi buza, rozs és árpavetések kevés kivétellel jól teleltek, szép zöldek és bokrosodnak, ellenben a későbbiek gyengék s itt-ott még csak most kelnek. A repcze helyenkint jól telelt, több helyt azonban a fagyoktól szenvedett, ritkás és egészségtelen szinü. Az erdélyi vármegyékben, bár nagyobb kár az ősziekben nem észlelhető, aránylag aprók és gyengék. Legszebbnek mutatkoznak Csik, Fogaras és Nagy-Küküllő vármegyékben, leggyengébbek Kolozsban, hol a vékony hótakarás s az egerek pusztitása miatt különösen a korábbi vetések, foltosak.

Gazdasági munkálatok. A Duna balpartján a tavaszi munkálatok — Arva-, Liptó-, Turócz- és Zólyom vármegyék kivételével — már mindenütt megkezdettek s Esztergom és Pozsony vármegyében jól előre is haladtak ugyan, de a legutóbb beállott esőzések miatt ismét szünetelnek. A Duna jobb partján a tavaszi árpa, zab és bükköny vetése folyamatban van, helyenkint már be is fejeztetett. Az esős és szeles időjárás nagyon gátolja a mezei munkálkodást. A szőlők kifedése és metszése is folyamatban van. A burgonyaültetés kezdetét vette; tengeri alá szántanak. A Duna-Tisza közén Bács-Bodrogvármegyében a zab és árpa jó részt elvettetett; egyebütt a gyakori esőzések miatt késnek a munkálatokkal, a szőlő kifedése és metszése folyik. A Tisza jobb partján a tavaszi mezei munkálatok Borsod, Abauj-Torna és Zemplénvármegyék egy részében kezdetüket vették, egyebütt a talaj tulnedvessége és a hideg, szeles esős időjárás miatt szántani sem lehetett. A Tisza balpartján a tavaszi szántás-vetés a mult hetekben már mindenütt megkezdetett, azonban az utóbbi napokban beállott folytonos esőzés ezt megakadályozta; a szőlőmunka megkezdetett. A Tisza-Maros szögén a tavaszi mezei munkát késlelteti a változó esős és szeles időjárás; mindennek daczára azonban helyenkint a zabot és árpát már teljesen elvetették, sőt a tengeri alá is szántottak. A kerti veteményezés több helyt folyamatban van. Az erdélyi vármegyékben a munkálatok a talaj tulnedvessége miatt csak lassan eszközölhetők.

Legelő és takarmány. A takarmányhiány egyes vidékeken mind érezhetőbbé válik.

Gazdasági tudósitás.

Zsámbok, ápr. 3. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A tél nem volt nagyon kemény az idén, de annál tartósabb volt s azért későn lehetett a tavaszi szántás-vetéshez fogni s azóta a sok esős idő következtében nem haladhatunk. Az őszi vetések jól teleltek ki, a koraiak szépen, ellenben a későiek silányak. A marha jól telelt, de már gyep kellene nekik, mert a takarmány fogytán van. A gabona ára esett, a kinálat pang. Utaink járhatatlanok.

Nagy Szalonta, ápr. 1. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Habár a naptári tavasz már rég megkezdődött, az időjárás még nem egészen tavaszias, mert egy szép verőfényes nap után több napig hüvös eső esett és utána fagyott, vagy legalább dér volt. Igy aztán a tavaszi munka sem haladhat és a növényzet is alig fejlődik. Az őszi vetések, a mint eddig megitélhető, jól teleltek; repcze szépen hajtásnak indult és buza és rozs is zöldelnek és eddigelé elég sürüek is. Lóhere sok helyen szenvedett, a mennyiben a fagy a gyökereket felszivta. A tavaszi vetések lassan haladnak, mert mig a fagyjárta földben jó munka igérkezett, addig a gyakori márcziusi esők gátolták a munkát és nagyon megnyomták, kiszapulták a földet. A már két hét előtt elvetett mag sem kelhetett a föld hideg volta miatt. A szénáskertek erősen ürülnek, a takarmány fogytán és a legelő még mindig nem nőt. Az állategészség normális. A malaczokból sok pusztult.

NAPIREND: április 4-én.

Naptár: Csütörtök. -- Róm. kath.: Izidor e. a. — Prot.: Ambrus. — Görög-orosz: (márczius 23.) Nikon. — Zsidó: (nisan 3)" — Nap kél 5 ó. 35 p., nyugsz. 6 ó. 32 p. — Hold kél 7 ó. 30 p. reggel, nyugsz. 10 ó. 48 p. este.

Honvédelmi miniszter fogad d. u. 1—2.

Igazságügyminiszter fogad d. u. 5—6.

Horvát miniszter fogad d. e. 10— d. u. 2.

A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

A magyar történelmi társulat ülése d. u. 5 órakor az akadémiában.

Orsz. közegészségi egyesület ülése d. u. 5 órakor az élettani intézet nagy termében.

Barbi Alicze hangversenye a vigadóban.

Az uj országház gipszmintája megtekinthető egész nap. Jelentkezhetni az épitészeti irodában. Belépti dij 50 kr, a «Jószív» javára.

Kereskedelmi muzeum. Hazai termékek állandó kiállitása. Városligeti iparcsarnok. Naponként szabad bemenet mellett nyitva d. e. 10—12 és d. u. 3—5 óráig.

Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től —ig és d. u. 3—5.

Történelmi arczképcsarnok a budai várbazárban nyitva d. e. 9—12.

Iparmüvészeti muzeum az Andrássy-uton d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Nemzeti muzeum: term. és néprajzitár d. e. 9— d. u. 1.

Orsz. tanszermuzeum a budai állami tanitóképző intézet épületében d. e. 9—12 és d. u. 3—6.

Vörös-kereszt-egyleti Erzsébet-kórház (Budán, Krisztinaváros) I. és II. osztályán levő betegek meglátogathatók d. e. 9—11, d. u. 2—5 óra között, a III. osztályon levő betegek d. u. 2—4 óra között, idegenek megszemlélhetik a kórházat d. u. 2—4 óra között.

Mentő-egyesület (Lipót-téri bazár 47.) megtekinthető d. u. 3—5.

Egyetemi könyvtár d. e. 10—12 d. u. 4—8.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Kivonat a hiv. lap április 3-iki számából.

Árverések a fővárosban. Prosz István 661 frtra becs. ingatl. ápr. 24. (I—III. ker. járásbiróság.) Nagl Sándor 363 frtra becs. ingós. ápr. 5. (VI. k. Dessewffy-utcza 3. szám.) Prokop Ferencz 295 frtra becs. ingós. ápr. 3. (VII. ker. Rózsa-utcza 14. sz). Perl D. fia 401 frtra becs. ingós. ápr. 3. (V. ker. Ferencz József-tér 3. sz.) Freund Ábrahámné 2024 frt 35 krra becs. ingós. ápr. 5. (V. k. Lipót-körut 30. sz.)

Árverések a vidéken. Rieger Rudolf 3014 frtra becs. ingatl. máj. 6. Szeged. Boros Mátyás 2417 frtra becs. ingatl. máj. 2. B.-Gyula. Petrovits Nikola 1997 frtra becs. ingatl. ápr. 26. Tolvádia. (Módos). Báró Wimmersperg Ferdinánd 146 frtra becs. ingatl. jul. 3. Bonyhád. Schwartz Lázár 3000 frtra becs. ingatl. ápr. 15. Ó-Teplicza. (M.-Vásárhely). Schlesinger Bernát 5087 frt 31 krra becs. ingós. ápr. 12. Temesvár. Schlesinger Bernát 5364 frt 61 krra becs. ingós. ápr. 19. Temesvár. Grosz Adolf 3333 frt 50 krra becs. ingós. ápr. 12. H.-Böszörmény. Fischer Simon 34,075 frt 19 krra becs. ingós. ápr. 10. Nagyvárad. Matheits Szvetozár 3200 frtra becs. ingatl. ápr. 12. Versecz. Rakay József 4914 frt 54 krra becs. ingós. ápr. 8. Verbó. (Vág-Ujhely). Ollinger János 3581 frt 28 krra becs. ingós. ápr. 8. Kis-Becskerek. (Temesvár). Wotticzky József 11.709 frt 22 krra becs. ingós. ápr. 27. Nagy-Kikinda. Krausz Móricz 3006 frtra becs. ingatl. ápr. 26. N.-Károly. Ozián Ferencz 1244 frtra becs. ingatl. jun. 26. Pécs. Gutdeutsch Simon és Mária 5126 frtra becs. ingatl. ápr. 26. Körtvélyes. (M.-Óvár). Porsche Emil 68,000 frtra becs. ingatl. ápr. 29. Felek. (Nagy-Szeben).

Pályázatok. A tornai kir. járásbiróságnál irnoki, — Sopronban városi II-od állatorvosi, — a budapesti kir. tvszéknél szolga segédi, — Nemes-Mileticsen (Bács-Bodroghmegye), Csáváson (Torontálm.), Királyfiakarcsán (Pozsonym.) és Diszelen (Zalavármegye) postamesteri állomásokra.

A kis lottó huzása április 3-án.

Brünn: 75 7 38 60 67

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NÉVSORA.

Marchall-szálloda az Angol királynéhoz.

Gr Rukovszky J. Lemberg, Gr Hallborn F. Bécs, Gr Zichy N. Erdély, Gr Thormfeld C. Drezda, Br. Prónay G. T.-Szecső, Br Sardagna J. Bécs, Szegedy B. Acsád, Szilassy B. Losoncz, Göndöcs B. Békés, Delo me J. Konstantinápoly, Huntington V. London, Schönstein J. Zágráb, Bailly H. Páris, Tandler F. Bécs, Weinberger J. Bécs, Schmidt A. Grácz, Hoffmann G. Boroszló, Gerhardt J. Brünn, Sigler F. München, Stein A. Belgrád, Hermann J. Fiume, Ringer J. Bécs, Ledergerber T. Ny.-Ujfalu, Tinkl F. Bécs, Reizl M. Baden, Hodos M. Keszthely, Weidlinger F. N.-Várad, Bauer S. Tass, Bös hl J. Grácz, Apel M. München, Blau M. Versecz.

Magyar király szálloda.

Csillag A. P.-Fenyő, Barics E. Ujvidék, Gamauf V. Kolozsvár, Belák J. Enying, Wieselmayer L. Belgrád, Kovács J. Szilas, Langhaus G. Bécs, Willmann V. Bécs, Hirsch L. Bécs, Just H. Győr, Kovács T. Veszprém, Benzien P. Türingen, Palme J. Asch, Kulman J. Bécs, Kellermann K. Bécs, Reich J. Bécs.

Holzwarth Continental szálloda, ezelőtt Frohner.

Scholz R. Besztercebánya, Zdeborszky J. V.-Szalatna, Vogt J. Biala, Kien J. K.-Ujszállás, Hoffinger L. Scheibbs, Frankl F. Bécs, Löwenson M. Bécs, Kohn E. Bécs, Schulze K. Bécs, Hoffmann G. Bécs, Kugel L. Bécs, Taubeles S. Bécs, Haász A. Komárom, Strake H. Schlukenau, Modern L. Pozsony.

London szálloda.

Nagy M. Versecz, Hretko F. Jolsva, Szőni N. Kaposvár, Kerekes F. N.-Körös, Propper F. Bécs, Psenek F. Bécs.

Schmidt Orient szálloda.

Sudeck E. Bécs, Hausmann J. Bécs, Br Rüpplein L.-né Bécs, Lánczy T. N.-Várad, Hartmann A. Berlin, Willheim L. Berlin, Schvanda K. Miskolcz, Wanbacher G. Dornbach, Ernst O. Zircz, Kapássy N. Szigetvár, Ági J. N.-Károly, Bornstein M. Eger, Dankó A. N.-Mányok, Reichmann J. Tamesvár, Roth G. Debreczen, Lövy S. Arad.

Nemzeti szálloda.

Thonhauser J. Mosztár, Polczer P. Bécs, Christ F. Bécs, Hanschik K. Bécs, Müller K. Bécs, Wenzel B. Bielitz.

Fehérhattyu szálloda.

Hillinger F. Eger, Reis J. Vartberg, Lampl J. Bécs, Bodnár J. Sárbogárd, Schmiedl H. Ocsva, Tallós J.-né Szágh, Sérma F.-né N.-Várad, Mácsik L. Budapest, Molnár G. Veszprém.

Aranysas szálloda.

Kuti A. Ráczkove, Kaszás J. Pásztó, Lengyel L. Pásztó, Pol D. Szarvas, Tepliczky J. Szarvas, Holéczi G. S.-Tarján, Tomesz A. Gyoszai, Lichtner F. Kecskemét.

Két korona szálloda.

Schön M. Bécs, Herger B. Szarvas, Sipos P. N.-Körös, Ambrózy K. Szabadka, Papp A. Keszthely, Eitrich F. Schönlinde, Hubert V. Schönlinde, Jovanovits Gy. Belgrád, Mihalovits P. Belgrád, Tichner J. Ürmös, Dr Lichtschein G. Tóth, Szegedi A. M.-Tur, Nagy M. Szabolcs, Mátray R. Kuthegyes.

Walter Fehérló szálloda.

Dr. Murinyi E. Esztergom, Dr. Schabl A. Bécs, Ifj. Molnár F. N.-Becskerek, Nikolics T. N.-Becskerek, Weber S. Kassa, Fehér A. Veszprém, Ferenczi B. Veszprém.

Pannonia szálloda.

Zsotér A. Ó-Becse, Taksony M. Zombor, Deutsch S. Halas, Tompa N. Sz.-Szt-Mihály, Tupic I. Pozsega, Dr Petrovich B. Eger, Dr Pclya B. Szolnok, Weinberger S. Pardics.

Jutó L. N.-Körös, Vitész J. Halassi, Dr. Szemes A. Trencsén, Dr Löwentritt O. Kaposvár, Gallou R. P.-Csaba, Szalay A. Czegléd, Fuchs J. Bécs, Beszler K. Debreczen, Philipovits L. Ungvár, Polatsek J. Losoncz, Hdassy M. Tapolya, Abeles S. Bécs, Lévay A. Kolozsvár, Farkas L. Furta, Steuer E. Prága, Mátéffy L. Battonya, Ruzsics I. Battonya, Rosenbaum M. Rákóczi.

Hungária szálloda.

Schroder M. Páris, Losak C. Westphalen, Hercz V. Berlin, Paul A. Páris, Br. Motz K. Thüringen, Guttmann A. Drezda, Hayder H. Grácz, Huczella Gy. N.-Várad, Rotzwald F. Schwechat, Spielberger Gy. Schwechat, Haas M. Nyiregyháza, Fürst E. Arad, Dr Kaysler E. Berlin, Hammer R. Berlin, Szirmai P. Udvard, Wrzenevszky B. Páris, Báter P. Pancsova, Fischl Zs. Bécs, Christian A. Pancsova, Trappen W. Prága, Wichtenthal A. Hannover, Gr. Platter C. Stockholm, Galiuf L. Zágráb, Burger K. Bécs, Franke K. Prága, Löbl M. Bécs, Iritz D. Odessza, Fried A. Berlin, Paulovics N. Pancsova, Verningshaus E. Bécs, Morpurgó M. Szaloniki, Bluhdorf R. Bécs.

Elhaltak névsora 1889. április 2.

Stern I. sz. Fuchs S. .. é. fogl. nélk. VII. k. kertész-u. 40. Steiner I. 7 é. szeszárus VI. k. Laudon-u. 1. Waldner B. .. é. ügynök VII. k. hársfa-u. 41. Balog J. 22 é. napsz. utról. Glaser B. 21 é. asztalos utról. Schuck J. 39 é. kőfaragó VII. k. kerepesi-ut 8. Toletz Zs. .. é. cseléd százház-u. . . Preibi Zs. 26 é. cseléd VII. k. szövetség-u. 31. Micha E. 46 é. varrónő V. k. Rudolf-rakpart 1. Horváth M. .. é. ápoló VII. k. Wesselényi-u. 9. Schuh A. 2. é. asztalos VIII. k. Kemény Zsigmond-u. 9. Lusik St. 2 é. napsz. leánya VI. k. Andrássy-ut 49. Weigert G. 2. é. keresk. VII. k. dob-u. . Gertenics R. 2 é. asztalos leánya VIII. k. békés-u. 8. Vörös J. . é. majoros leánya IV. k. viola-u. . Misi (Dulovszky) M. . é. napsz. leánya VII. k. rózsa-u. 77. Szili J. 50 é. napsz. VII. k. verseny-u. 10. Endler F. 8 é. napsz. VIII. k. tömő-u. 10. Özv. Fortelka J. sz. Kovács Zs. . é. fogl. nélk. VIII. k. fuvaros-u. 8. Lipo I. 18 é. házmester leánya IX. k. soroksári-u. . Beck S. 1. é. bádogos leánya VIII. k. kenyérmező-u. 6. Löwy M. 19 é. keresk. tanoncz VIII. k. munkás-u. 6. Grega Gy. . é. csizmadia orsz. tébolyda. Kutrevácz B. 3. é. napsz. orsz. tébolyda. Fragi I. 59 é. czipész segéd VII. k. király-u. 29.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi b. 82. Havi b. 4.

Budapest, április 4-én.

Antonius és Cleopatra.

Tragédia 5 felv. Irta Shakspere. Forditotta Szász K.

Személyek:

Marcus A.	Szacsvay
Octavius C.	Gyenes
Marcus A. L.	Szigeti I.
Sextus P.	Egressy
Domitius E.	Bercsényi
Dercetas	Latabár
Eros	Abonyi
Scarus	Tompa
Demetrius	Hetényi
Philo	Komlósi
Mecaenas	Kőrösmezei
Agrippa	Faludi
Proculeius	Mátrai
Thyreus	Horváth
Gallus	Bódi
Taurus	Császár
Monas	Pintér
Euphronius	Szerémi
Alexas	Benedek
Jós	Tóth
Egyipt. szolga	Mihályfi
1-ső hajós	Sántha A.
2-ik »	Dezső
1-ső katona	Magyari
2-ik »	Sárközi
Egyipt. paraszt	Gabányi
Cleopatra	Jászai M.
Octavia	Lendvayné
Charmian	Rákosi Sz.
Inas	Nagy I.
Küldött	Szegedi
Főpapnő	Ábrányiné

Kezdete 7 órakor.

Holnap, április 5-én.

Az operaház zárva.

Holnap, április 5-én.

Serge Panine.

NÉP-SZINHÁZ.

Budapest, április 4-én.

Először:

Asszonyok büne.

Fővárosi életkép dalokkal 3 felv. Irta Rónaszéki G.

Személyek:

Jedlicska J.	Horváth V.
Teréz	Párténylné
Erzsike	Czernin M.
Szilvai A.	Szirmai
Brunner J.	Lubinszky
Lilla	Lukács J.
Kajári L.	Vidor
Pusztai M.	Pálmai L.
Patsch V.	Ujvári
Bársony Á.	Németh
Hamvasi J.	Gyöngyi
Lóvasuti kalauz	Tirnovai
Mentő-t. orvos	Nárczisz
Orvossegéd	Enyvári
Náni	Balog G
Kristóf	Kassai
Mari	Béni I.
Egy ur	Iurei
Egy utas	Füredi
Czigányprimás	V. Kovács
Róza	Vidorné
Detektiv	Halász
Rendőr	Pap
1-ső hordár	Marton
2-ik »	Fodor
Kintornás	Izsó
Házmesterné	Klárné

Kezdete 7 órakor.

Holnap, április 5-én.

UGYANEZ.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Évi b. 63. Havi b. 3.

Budapest, április 4-én.

Prevost H. vendégjátékával:

A I D A.

Opera 4 felv. Irta Ghislanzoni. Zenéjét szerzette Verdi.

Személyek:

A király	Szendrői
Amneris	Fleiszig M.
Aida	Schiff E.
Radames	Prevost H.
Ramfis	Ney D.
Amonasro	Bignio

NÉMET SZINHAZ.

Budapest, április 4 én.

Seebold E., Tischler S., Augustin L., Corelli B. nők, Streitmann K., Worms F., Wittels Gy. és Friese C. A. mint vendégek.

Capitain Wilson.

Operette 2 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Első fővárosi orpheum

Igazgató: SOMOSSY KÁROLY.

Nagymező-utcza 17. sz. alatt.

Mll VIOLLETTE pikáns franczia énekesnő, és a maga neméhen versenytárs nélkül álló **KATUACHIN AVATA** japán müvésznő első fellépte.

Bianca Bartoletti trapez-müvésznő, és Mlle Jeanne franczia-román énekesnő.

Fellépnek továbbá: **Fletscher F.** fakorcsolyacsoport- és egyensuly-müvészek; 9787

Ernest-csoport erőmüvészek és **Elise de Careil** német énekesnő kisasszony.

Noël A. franczia mükertész tisztelettel értesiti a virágkedvelőket, hogy ez évben **Budapesten, bécsi-utcza 7. sz. a.** találhatók raktáron: nagy választékban **gyümölcsfák, erdeifák, koniferák, magastörzsü- és pyramid-rózsabokrok, diszbokrok, virághagymák** stb. stb. **legolcsóbb árakon.** 9723

Időjárás

a m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1889. április 3. reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm.	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm
Sopron	750	+ 3.2	ENY 3	4	23
Magyar-Óvár	49	+ 3.0	ENY 3	4	14
Trencsén	49	+ 3.8	E 2	4	4
Selmecz	48	+ 2.2	EK 2	4	11
Korpona	48	+ 4.5	E 4	●	14
Beszterczebánya	47	+ 4.0	—	●	22
Budapest	48	+ 4.2	NY 2	●	13
Szolnok	50	+ 5.3	EK 3	4	32
Eger	49	+ 7.0	EK 2	4	9
Debreczen	48	+ 8.0	NY 1	4	15
Késmárk	50	+ 2.8	E 2	2	4
Uj-Tátrafüred	52	+ 0.8	—	≡	26
Ungvár	49	+ 7.6	EK 1	4	23
Szatmár	49	+ 8.0	EK 1	4	14
Nagyvárad	—	—	—	—	—
Mármaros-Sziget	49	+ 6.1	NY 1	4	4
Kolozsvár	—	+ 8.1	K 1	3	—
Nagy-Szeben	49	+ 11.2	DK 1	4	—
Orsova	49	+ 8.9	D 1	●	2
Temesvár	50	+ 8.6	DNY 2	●	7
Arad	47	+ 8.6	K 3	4	4
Szeged	47	+ 8.1	ENY 4	4	11
Pancsova	57	+ 10.0	DK 1	●	2
Keszthely	51	+ 4.8	E 5	4	14
Csáktornya	48	+ 3.5	EK 3	4	12
Zágráb	49	+ 4.8	EK 4	4	12
Fiume	48	+ 7.3	EK 3	4	10
Bécs	58	+ 3.6	E 3	4	3
Prága	54	+ 2.4	E 3	✱	2
Krakó	51	+ 3.0	ENY 1	4	13
Lemberg	50	+ 4.0	D 2	4	3
Bregenz	57	+ 0.5	—	4	4
Salzburg	57	+ 1.2	E 3	✱	5
Grácz	52	+ 4.3	D 1	4	—
Trieszt	50	+ 6.8	K 3	4	11
Pola	48	+ 5.3	E 1	●	9
Abbazia	47	+ 7.2	EK 1	4	18
Lesina	45	+ 9.4	E 5	●	4
Kopenhága	53	+ 0.0	DK 2	≡	6
Stockholm	58	— 1.4	EK 4	4	1
Szt. Pétervár	60	— 8.8	—	≡	1
Moszkva	58	+ 0.6	—	4	—
Varsó	50	+ 1.7	ENY 1	≡	14
Hamburg	52	+ 2.2	K 1	●	1
Berlin	53	+ 2.8	ENY 3	3	1
München	55	+ 0.6	ENY 1	4	1
Stornoway	53	+ 2.8	D 5	●	—
Scilly szigetek	62	+ 9.4	ENY 5	4	—
Páris	—	—	—	—	—
Nizza	—	—	—	—	—
Florencz	51	+ 5.2	EK 2	1	4
Róma	51	+ 6.6	EK 3	1	8
Odessza	54	+ 6.2	D 4	2	—
Konstantinápoly	63	+ 12.7	DNY 2	0	—

Budapesten a megelőző nap legnagyobb hőfoka = + 12. legkisebb = + 4° Cels. A légnyomás a tengerszinre van átszámitva. A szélirány jelölése: E = észak, K = kelet, D = dél, Ny = nyugot. Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 — többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult; ● = eső: ✱ = hó, ≡ = köd, ☈ = zivatar.

Megjegyzések: A légnyomás Skandinávia kivételével sülyedt, Lesinán 12 mm. A minimum (40—45) az Adriai tenger, a maximum (60—65) a Biskaya öböl fölött terül el. A hő-mérséklet nagyobbára kissé sülyedt.

Kilátás: Nyugati szelek, borult, kissé hüvösebb idő, eső, később élénk szelek.

Vizállás, 1889. április 3.

A folyó neve	Állami vizmérczre állomás	Ma 0. pont felett (méterben)	Ma 0. pont alatt	Tegnap 0. pont felett	Tegnap 0. pont alatt
Duna	Pozsony	3.86	—	3.88	—
	Komárom	4.36	—	4.16	—
	Budapest	4.07	—	3.94	—
	Mohács	5.03	—	5.01	—
	Ujvidék	4.11	—	3.99	—
	Pancsova	4.62	—	4.44	—
	Orsova	4.45	—	4.39	—
Vág	Szered	0.87	—	0.88	—
Tisza	Máramaros-Sziget	0.74	—	0.66	—
	V.-Namény	3.35	—	4.47	—
	Tokaj	6.64	—	6.74	—
	Szolnok	5.15	—	5.37	—
	Szeged	5.88	—	5.84	—
	Török-Becse	4.31	—	4.21	—
Szamos	Szatmár	1.96	—	2.02	—
Bodrog	S.-Patak	4.78	—	4.88	—
Körös	Békés-Gyula	—	—	—	—
	Gyoma	5.27	—	5.40	—
	Szarvas	—	—	—	—
Maros	Arad	0.68	—	0.96	—
Béga	Temesvár	—	0.22	—	0.13
Dráva	Barcs	0.40	—	0.51	—
	Eszék	2.29	—	2.46	—
Száva	Sziszek	3.80	—	4.08	—
	Mitrovicza	6.16	—	6.98	—

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés január 21-diki számában.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései április 3.

Faj		Irányzat	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	100 kilogramm ára frtig	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	100 kilogramm ára frtig
Buza								
Bánsági	uj	szilárd	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	»	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
»	»	»	80	—	—.—	81	—.—	—.—
Tiszavidéki	»	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	»	78	7.40	7.45	79	7.45	7.50
»	»	»	80	7.50	7.55	81	7.55	7.60
Pestvidéki	»	»	74	— —	—.—	75	—.—	—.—
»	»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	»	78	7.35	7.40	79	7.40	7.45
»	»	»	80	7.45	7.50	81	7.50	7.55
Fejérmegyei	»	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	»	78	7.40	7.45	79	7.45	7.50
»	»	»	80	7.50	7.55	81	7.55	7.60
Bácskai	»	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	»	78	7.40	7.45	79	7.45	7.50
»	»	»	80	7.50	7.55	81	7.55	7.60
Magyarészakvidéki	»	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	»	78	7.25	7.30	79	7.30	7.35
»	»	»	80	7.35	7.40	81	7.40	7.45

Gabona ó vagy uj		Irányzat	Faj	Minőségi suly hektoliterk.	100 kilogramm ára frttól	100 kilogramm ára frtig
Rozs	uj	szilárd	—	70—72	5.75	6.—
Árpa	»	szilárd	takarmány	60—62	5.90	6.30
»	»	»	égetni való	62—64	6.50	7.10
»	»	»	sörfőzdei	64—66	7.35	8.50
Zab	»	»	—	39—41	5.25	5.70
Tengeri	ó	lanyha	bánsági	75	—.—	—.—
»	»	»	masnemü	73	4.50	4.70
Köles	»	»	—	nélkül	5.40	5.75
Káposzta-repcze	uj	szilárd	—	»	—.—	—.—
Bánsági repcze	uj	—	—	»	—.—	—.—

gabona határidőre	Irányzat		100 % ára pénz	100 % ára áru
Buza	csendes	tavaszra	7.05	7.06
»	»	őszre	7.35	7.37
Tengeri	»	jul.—aug.-ra	7.12	7.14
»	»	máj.—jun. 1889.	4.83	4.84
Zab	»	őszre		
»	»	tavaszra	5.38	5.40
Káp. repcze	—	aug.-szept.	11.%	11.4%

Különféle termények	Irányzat	Faj (100 kilogramm ára)	Pénz frt	Áru frt
Heremag	csendes	Luczerna magyar	54.—	64.—
»	»	Franczia	—.—	—.—
»	»	Olasz	—.—	—.—
»	»	Vörös	48.—	58.—
Repczeolaj	szilárd	Nyers azonnali szállit.	—.—	—.—
»	»	Ei omitott	—.—	—.—
»	»	Őszi, kétszer finomitott	36.—	36.50
Lenmagolaj	—		—.—	—.—
Olajpogácsa	szilárd	Repcze	6.75	7.—
Disznózsir	lanyha	Pesti	62 50	63.—
»	»	Vidéki	52.—	53.—
Szalonna	csendes	M. Ia légenez. áru m. sz.	52.—	52.50
»	»	Városi légenez.	53.50	54.—
»	»	Füstölt	59.50	60.50
Faggyu	szilárd	Olvasztott	32.50	33.—
Szilva	szilárd	Bosznia hordóban 1888.	—.—	—.—
»	»	» zsákokban	8.92	8.92
»	»	Szerbiai hordóban	11.60	11 75
»	»	» zsákokban	18.75	19 —
» határidő	csendes	Boszniaihordó okt.-nov.	8.70	8.92
»	—	Zsákokban »	11.60	11.60
»	—	Szerbiai hordó »	18.50	18.75
»	—	» zsákb. »	—.—	—.—
Szilva-iz	csendes	Szlavoniai uj	12.—	12.25
»	»	Bánsági uj	11.63	11.04
» határidő	szilárd	Szlavoniai szept.-okt.	13.63	13 84
»		Bánsági	—.—	—.—
Dió	—	Magyar minőség szerint	16.—	16.50
»	—	Szlavoniai	15.75	15.7/.
Gubacs	—	Magyar Ia	—.—	—.—
»	—	Szerbiai	—.—	—.—
»	—	Bosznai	—.—	—.—
Borkő term.	csendes	Fehér Ia	58.—	64.—
»	»	» IIa	—.—	—.—
»	»	Vörös	52.—	58.—
Méz	szilárd	Nyers	—.—	—.—
»	»	Sárga, csurgatott	—.—	—.—
»	»	Világos szinü	35.—	36.—
Viaszk	szilárd	Rozsnyói	116.—	117.—
»	»	Szlavoniai	—.—	—.—
Szesz	lanyha	Szesz	14 25	14.50
»	»	Szesz-élesztő	18.—	19.50

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ÁLLAMADÓSSÁG.			
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	102.90	103.20
» » » 10,000	4%	—.—	—.—
» papirjáradék adómentes	5%	94.90	95.20
» vasuti kölcsön a 120 frt o. é. (300 frank)	5%	145.50	146.—
» » 120 frt egyes darabokban	5%	5 50	146.—
» gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
» 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adómentes	5%	99.50	100—
» 1873. » » arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	120.—	120.50
» 1876. » államkötvény aranyban	5%	115.50	116.—
1889. I. k. adóment. államvasut kölcsön aranyban id. j.	4½%	117.—	117.50
» kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		146.—	147.—
» » 50 frt		146 —	147.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	132.—	133.—
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
1873-iki »	5%	—.—	—.—
M. 4% adómentes Magyarors. földteherm kötv. ideigl. jegy.	5%	89.—	89.25
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	104.75	105 25
» temesi	5%	104.75	105 25
» 1867. záradékkal	5%	104.75	105.25
» horvátországi	5%	104.75	105.25
» erdélyi	5%	104.—	106.—
»	5%	104.75	105.25
» országos jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5%	98.50	99.50
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	99.75	100.50
Magyar kir. kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.-nov.	4⅕%	83.80	84.20
» » » febr.—aug.	4⅕%	83.80	84 20
» ezüst kamat jan.—jul.	4⅕%	84.75	85.25
» » » ápr.—okt.	4⅕%	84.75	85.25
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	111.50	112.—
» papirjáradék adómentes	4%	99 75	100.25
» államadósság, kisorsolás 1854-ki 250 frt p. p.	4%	139.—	140.—
» » 1860-ki 500 frt o. é.	5%	142.50	143.50
» » 1860-ki 100 frt	5%	147 50	148 50
» » 1864-ki 100 frt		183.—	184.—
» » 1864-ki 50 frt		183.—	184.—
A temes-bégavölgyi vizszabályozó-társulat	5%	99.—	99.50
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	102.—	103.—
» » 1871-ből	6%	103.—	103.50
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	100.—	101.
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	36.50	37 50
Bécs város nyeremény-kölcsön 1874-ből		149.50	150.50

Osztalék 188.-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	RÉSZVÉNYEK.			
	a) Bankok			
8.—	Angol-osztrák bank	100	—.—	—.—
3.50	Budapesti bankegyes. r.-társ.	100	114.75	115.25
8.—	Budapesti kereskéd. és iparb. r.-t.	50	52.—	55.—
	Fiumei hitelbank	100	113 50	114—
18.50	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
33 frank	Magyar általános hitelbank	200	303 50	304 —
16.5 frk.	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
7.—	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	100	141 —	141.50
14.50	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	103.—	103.25
43.10	Osztrák hitelintézet	160	298 80	299 —
12.—	Osztrák-magyar bank	600	890 —	895.—
50.—	I. magyar iparbank	150	164 —	165.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	746 —	748.—
	Pesti magy. Befizetés 675 frt ideigl. elism.		—.—	—.—
	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
15.—	«Unio»-bank	200	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
	Bécsi biztositó társaság	200	167.—	168.—
	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	215.—	—.—
152.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3075—	3100—
	Foncière pesti biztositó intézet	100	56.—	58.—
	Magyar-franczia biztositó társas. ar.	200	— —	160.—
72.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	300	980—	990 —
	e) Gőzmalmok.			
30.—	Concordia gőzmalom	500	475—	480—
50.—	Első budapesti	500	900.—	950—
	Első pancsovai hengermalom	200	—.—	—.—
24.—	Erzsébet-malom	200	275.—	277.—
35.—	Hengermalom	500	575.—	580.
10.—	Lujza-malom	150	244 —	245.—
32.—	Molnárok és sütők	200	391.—	394.
50.—	Pannonia	1000	760.—	770.—
10.—	Viktória	150	158 —	160.
	d) Közlekedési vállalatok.			
5.—	«Adria» m. tengeri haj. r.-t.	100	88.50	90
	Alföld-fiumei	200	197.25	198.—
	Aradi és csanádi egyesült vasut	200	—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	195.—	196.—
	Bátaszék-dombovári	200	194.—	195 —
6.—	Budapest-pécsi vasut r.-t.	200	205.25	205.75
5.—	Bpest-Szt-Lőrincz helyi érdekü v.-r.-t.	200	—.—	—.—
	» » » » els. r.	200	—.—	—.—
	Debreczen-haidunánási v. e. r.		—.—	—.—
	Déli vasut		—.—	—.—
	Északkeleti vasut	200	180.—	180 50
	Erdélyi vasut	200	194.—	195.—
	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
	Kassa-oderbergi vasut	200	157.—	157.50
	Magyar-galicziai vasut	200	188 —	188 50
	M. ny. v. (székesfehé. vár-győr-gráczi)	200	186.50	183.—
	Mármarosi sóvasut r.-t. els. r.	100	97.—	—.—
	N.-Kikinda-N.-Becskerek v.-u. els. r.		—.—	—.—
	Osztrák-magyar államvasut ar.	200	241 50	242.50
	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	200	—.—	—.—
	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.	200	—.—	—.—
	Tiszavidéki vasut	200	—.—	—.—
	Osztrák dunagőzhajózási társaság		—.—	—.—
	Pesti közuti vaspálya	200	409.—	411 —
	» » » élv. jegy	200	210.—	215.—
	e) Takarékpénztárak.			
7.—	Budapesti III. kerületi	50	105.—	106.—
23.—	Országos központi	100	490.—	495.—
400.—	Pesti első hazai	1000	8575—	8625—
30.—	Egyesült Budapest főváros	200	503.—	505.—
6.—	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	50	98.50	100.—
	f) Különféle vállalatok.			
8.—	Alagut	105	153.—	155.—
	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	81,50	82.50
	Erdélyi pincze-egylet (Kolozsvárt)	100	—.—	—.—
	Északmagyarországi e. kőszénb. r.-t.	100	138.—	140.—
13.—	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	208.—	210.—
	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	—.—	—.—
	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1065—	—.—
80.—	Pallas irodalmi és nyomdai tr.	200	148.—	150.—
	Fiumei I. m. rizshánt. és rizskemény	500	750.—	800.—
65.—	Ganz és Társa vasöntöde és gépgyár	400	1155.	1159
23.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	—.—	—.—
16.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	228.—	230.—
33.—	Kereskedelmi testület épülete	210	700.—	—.—
	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	200	266.50	267.50
12.—	Salgótarjáni kőszénbánya	80	—.—	—.—
	Gőzté tagyár, kőbányai	160	270.—	272.—
10.—	Tegla és mészégető, ujlaki	200	147.—	149.—
	Magy. fegyver s lőszergyár részv.-társ.	100	—.—	—.—
6.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	74.—	76.—
7.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	129.—	130 —
10.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	187 —	188.—
40.—	Serfőzde első magyar	350	760.—	770.—
20.—	Sertéshizlaló	200	280.—	282.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	146.—	148—
5.—	Szálloda részvény-társaság	80	105.—	107.—
—.—	Szegedi szeszgyár és finomitó r.-t.	100	—.—	—.—
	Török bir dohány-egyedárus frc	250	114.—	115.—
32.50	Uj-Antalvölgyi üveggyár r.-t.	500	510.—	—.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5 %	101.75	102.25
	» » »	4½%	101.—	101.50
	» » »	4 %	96.75	97.25
	» » ar. v. ez.	5 %	121.50	123.—
	» elzálogbank	5½%	103.—	—.—
	» »	5 %	101.75	102.25
	» »	4½%	99.25	99.75
	Magy. orsz. közp. takarékpénztár	4½%	98.25	98.75
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	102.—	102.50
	» »	5 %	100.75	102.70
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	102.50	103 —
	» » 40½ évre	4 %	100—	100.55
	» » 50 évre	4 %	100.—	100.55
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6 %	103.—	—.—
	» »	5½%	102.—	—.—
	» »	5 %	101.—	102.—
	» »	4½%	99.—	99.50
	Pesti magy. ker. bank községi kötv.	4½%	101.—	101.50
	«Albina» takarék- és hitelintézet	6 %	101.—	102.—
	» »	5 %	98.50	99.—
	Nagyszebeni földhitelintézet	5 %	100.50	101.—
	» »	5½%	101.50	—.—
	» »	6 %	103.—	—.—
	» ált. takarékp. 110 frt	5 %	101.50	102.—
	Nszebeniált. takarékp. 40 év v. f. 106 f.	5%	101.—	101.50
	Magy. jelzálogb. nyer. kölcs. kötv.	4 %	113.50	114.—
	» » nyeremény-jegy		16.—	18.—
	Osztr. földh.-int. dij kölcsön kötv.	3 %	109.—	110.—
	» » kötv. nyerem. jegy	3 %	18.—	20.—
	Pesti hazai I takp. e. kib. kötv.	5 %	101.25	102.25
	» »	4½%	99.—	99.50
	ELSOBBSÉGEK.			
	Az «Adria» magy. tenger hajózási r.-társ.		100.—	101.—
	Alföld-fiumei v. u. (v.-észéki v.) 200	5 %	100.—	100.50
	» » vasut 1874. kib.	5 %	100.—	100.50
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	96.50	97.—
	» »	4½%	—.—	—.—

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
Báttaszék-dombovár-zákányi v. 200	5%	99.75	100.25
Budapesti lánczhid 100	6%	103.—	103.50
Budapest-pécsi vasut 200	5%	100.50	101 —
Déli vasut 400/2000 márka	4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság 100/200	4%	—.—	—.—
» 100	6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya 300	5%	99.50	100.50
» » (aranyb.) 200	5%	—.—	—.—
» » 1000	6%	—.—	—.—
Lloyd és tőzsde-épület 100	5%	99.50	—.—
Magyar-galicziai vaspálya 200	5%	100.50	101.50
» » II. kib. 200	4%	99 75	100.50
» » ezüs	4%	86 20	86.60
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi) 200	5%	100.—	100.50
Magyar nyug. v. 1874. kib. 200	5%	99.50	100.25
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb. 200	5%	121.—	122.—
» » 1888	4½%	117.50	118 —
I. erdélyi vaspálya 200	5%	99 75	100.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut arany 200	3%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut ezüstben 200	5%	101.75	102.25
» v. (eperjes-tarn.) 300	5%	101.50	102.—
» » (osztr. vonal) 200	5%	102.50	103.—
» » (m. v.) arany 200	5%	—.—	—.—
Osztr.-magyar államvasut arany 200	5%	—.—	—.—
O.-m. államv. 1888. kib. 400/2000 márka	4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885 500 frc	3%	190.50	191.50
Tiszavidéki vasut 100	5%	101.50	102.50
Viktoria gőzmalom elsőbbs kötv. 150	5%	184.—	—.—
MAGÁNSORJEGYEK.			
Budavárosi sorsjegy		63.50	64.50
Keglevich sorsjegy		40.—	41.—
A «Jó sziv» egyesület sorsjegye		4.55	4.76
M. sz. korona orsz. vörös kereszt egylet		13.50	14.—
Nyer.-kötv. a bpest-lipótv. bazil. felép.		9 60	9 80
Az olasz vörös kereszt egylet		17.40	17.70
Osztrák hitelintézet		188.—	189.—
Osztrák vörös kereszt egylet		21.—	21.50
Pálffy sorsjegy		64.50	65.—
PÉNZNEMEK.			
Császári királyi arany (vert)		5.65	5.70
Császári királyi arany (kör.)		5.57	5.60
Osztrák-magyar 8 forintos arany		9.55	9.57
20 frankos arany		9.55	9.57
20 márka		11.80	11.83
Török arany lira		—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst		—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi		59 05	59 20
Váltók árfolyama (látra)	bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka	3 %	59.10	59.30
Amsterdam 100 hollandi forintért	2½%	100—	100.25
Brüsszel 100 frankért	3 %	—.—	—.—
Páris 100 frankért	3 %	47.65	47.95
Marseille 100 frankért	3 %	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	3½%	47.70	47.85
Zürich 100 frankért	3 %	47.70	47.85
London 10 font sterlingért	3 %	120.75	121.25
Szentpétervár 100 rubelért	6 %	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lira nouve ital.	5½%	—.—	—.—

Felszámitolási árfolyamok:

Magyar 4% aranyjáradék	—.—
» 5% papirjáradék	—.—
» általános hitelbank	304.—
» penzv. és leszám. bank	—.—
Tisza és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitelintézet	299.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török birodalmi dohány	—.—
Rima-Murány	—.—
Jelzálog nyeremény	—.—

A mai déli tőzsdén eladatott „szállitásra".

	Határidők	Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru	Előfordult kötárkelet legmag.	legalacs.
4% magyar aranyjáradék	ápril 15.	102.80	102.85	102 90	102 85
5% magyar papirjáradék	ápril 15.	94 80	94.85	94.90	94 80
Magyar hitelbank	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelbank	1889. ápr. 4.	299.20	299.40	300 30	299.30
Osztrák-magyar államvasut	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Déli vasut-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Leszámitoló-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Jelzálog hitelbank részvény II. k	—	—.—	—.—	—.—	—.—

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, a compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

„Ne tovább" megnyilt. 3711

Ildámnak! Addig, míg ürügyeket keresel, hogy szemrehányást tehess, mindig nyugodt vagyok, mert tudom, hogy végtelenülszeretsz. Teljes öszintességgel [illegible] a te 28-od. 3751

K. Rózsi. Levél van. 3850

Eladás.

Használt és uj **pénz-szekrények** rendkivül olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 9075

A böjti idényre ajánlok **szepességi friss terményeimből u. m.:**
5 kilós bödöny naponta friss kárpáti **teavajat** 4.—
5 kilós csomag palóczai **csemege sajtot** 3.25
5 kilós rekesz gyengeizü kárpáti **juhturót** 3.20
12 darab = 1 rekeszke — kárpáti **Imperial-sajtot** 2.20
5 kilós bödöny czukorédes **Hecsepecs-lekvárt** 4.50
5 kilós bödöny czukorba főzött vörös **áfonyát** csak 2.50
5 kilós zsák tatárka **darát** 1.60
5 kilós zsák nagyszemü szepességi hamarfövő **lencsét** 1.80
5 kilós zsák középszemü szepességi hamarfövő **lencsét** 1.50
5 kilós zsák nagyszemü szepességi hámozott **borsót** 1.10
1 kilós palaczk = hidegen sajtolt étkező (evő) tiszta **lenmag-olajat** — 80
3 és fél literes fonott posta-palaczk valódi kesernyés, házilag kezelt fehérszinü **fenyő borovicskát** 3.80
3½ literes fonott posta palaczk házilag kezelt sárgaszinü «Edeskés izü» **fenyő borovicskát** 3.40
1 kiló valódi szárított lengyel **gombát** (a legerősebb faj) 2.30
1 kiló valódi uri **gombát** vékony szeletekben 2.—
1 kiló valódi uri **gombát** vastagabb szeletekben 1.60
A mely czikkek kisebb mennyiség adagban is kaphatók — **az összeg beküldése — avagy postautánvéttel** bárhová! 9816
TÓTH KÁLMÁN szepességi termények kiviteli telepe **Szepes - Szombat** (Szepesmegye).

Uraságoktól levetett uri, fiu és gyermekruhák mindenkor jutányos áron kaphatók **IV. Egyetemtér 5.** az udvarban Iső bolt. Ugyanott tisztitó, javitó ésruhakölcsönző-intézet. 9770

9400 **FEHERNEMÜK.**
1 db finom fehér ing 1.50-től
1 db finom szines ing 1.25 «
1 db finom Piquet ing 1.50 «
12 « finom gallér ... 1.80 «
6 « sely. nyakkendő 1.20 «
6 pár férfi harisnya — 45 «
Leveleket kérek SCHWARZ A. nyakkendő- és fehérnemü-gyárához Budapest, VI., nagy-mező-utcza 14. szám alatt czimezni. Képes árjegyzékek bérmentve.

Zongorák!

Rövid szárnyak, pianinok, olcsón eladatnak és kikölcsönöztetnek. 8703
koronaherczeg utcza 9. szám, a Haris bazárral szemben. **J. Csuport.**

Érsekujvártól ¼ órára — Naszvadon — egy 900 holdas, igen jövedelmező gazdasági- és laképületekkel dusan ellátott birtok folyó évi októbertől több évre haszonbérbe adandó, vagy **eladó**. — A birtokon kincstári dohány-, czukorrépa-termesztés és tehenészet is üzetik. Bővebb értesitést a kiadóhivatalban. 3627

Nógrád-Verőczén a Dunapart igen regényes erdős táján, **a fővárostól ötnegyed órányira**, vaspálya és gőzhajó állomással (a fővárosba naponta 6-szor lehet utazni), 2 ujdonat-uj uri **nyárilak** több szobával és diszkerttel, vizvezetékkel, hozzátartozó melléképületek, esetleg butorokkal együtt **eladó**. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9481

Zongora, majdnem uj, jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7488

Jobb a franczia cognac-neműeknél, melyek a charentei borvidékekelpusztitásafolytán — többnyire egészben vagy részben szeszből készittetnek.

Olcsóbb a valóban borból előállitott, de koránt sem jobb franczia cognacneműeknél is, miután ezekért üvegenkint 1.60 frtnyi vám és szállitási költség fizetendő.

A telepen hivatalosan kiválasztott próbák **Dr. Ludwig egyetemi tanár** és cs. kir. főegészségügyi tanácsos, valamint Prof. Dr. Rössler klosterneuburgi kisérleti állomási elnök által megvizsgáltatván, gyógyczélokra is jelesnek találta tak.

Használják és ajánlják Albert udvari tanácsos, Billroth udvari tanácsos, Chrobák tanár, Fernwaldi Braun Károly udv. tanácsos, Braun Gusztáv udv. tanácsos, Oseregészségügyi tanácsos, Schnitzler kormánybiztos, Bécsben Dr. Koreziuszky tanár, az orvosi klassika igazgatója Krakkóban.

Kapható a monarchia minden jobb kereskedésében és a raktárban **Bécs, Kärtnorstrasse 15.**

BUDAPESTEN: *Bieber Antal* kerepesi-ut 6. *Emmerling Vilmos* koronaherczeg-utcza 11. *Lobmayer János F. és társa* Károly-körut 18. *Szimon István* váczi-körut 12. *Seidl József* koronaherczeg utcza 18. Fióküzlet: Kőbánya, Liget-tér. *Spuller István* fő-utcza 31. *Szenes Ede* Dorottya-utcza 5 és Andrássy-ut. *Schedel János* fő-utcza 3. és *Bauer* czukrászdájában Andrássy-ut. 9421

Velocipéd, 54" magas, **eladó.** Bővebbet a kiadóhivatalban. 3733

Velocipéd

minden nagyságban Katalogus 10 kr. levélj.egy. Képviselő Budapesten: Rossi Sándor IV. ker., Ferencz József-rakpart 12. **BOCK H.** Bécs, III. Hauptstrasse 72.

Kajszinbaraczk, dió és mandolafák, 2—3 évesek, darabonkint 15 krért eladók. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3588

Olcsó alkalmi vétel 9699 **butorokban.** Elegáns háló-, ebédlő-, szalon- és férfiszoba butorok, továbbá szőnyegek, függönyök, tükrök, nippek stb. minden elfogadható áron eladatnak. **Andrássy-ut, az Opera-ház átellenében, Roltor-féle kávéház épületben, III. em., 23. a. naponta 9—12-ig és 3—5 óráig.** Bejárat a Dalszinház utczából.

Jó karban levő irodai butorok és eszközök jutányos áron eladók. Czim a kiadóhivatalban. 7489

Dinnye mag fajtiszta, következő kipróbált legjelesebb fajtákból kapható. Sárga dinnyék: Ananász, Behm tábornok, Bomba, Composité, Jenny Lind, Kartács, Konstantinápolyi, Margit, Mascatollo, Turkesztáni muskotály, Turkesztáni zöld, Turkesztáni rózsahusú, Algiri, Muszat orange, párisi Cantaloup, korai Cantaloup, Prescott fond blanc. Görög dinnyék: Apafai, Aranysárga, Hevesi, Marsovszky, Páratlan, Ónódy, Wagner-féle. — Fajtánkint 25 szemes adag 10 kr., 250 szemes 80 kr., 500 szemes 1 frt 50 kr. Az ár beküldésével történő megrendelésnél a mag dijtalanul szállittatik. Minden küldeményhez nyomtatott termelési utasitás csatoltatik. Minden küldeményhez nyomtatott termelési utasitás csatoltatik. Kivánatra árjegyzék küldetik. Czim: **Biró Pál, Debreczen.** 9614

GREBECZ ISTVÁN kocsigyártó VII., Szövetség-utcza 15. ajánlja [illegible] gyártmányu raktárát 2 évi jótállás [illegible] mellett [illegible] méltányos áron. Mindennemü [illegible] javitások elfogadtatnak. 9505

Mától kezdve nagyobb mérvü butor-eladás! minden versenyt felülmul nagy készlet, jó kiszolgálás és olcsóság tekintetében. Üzleti helyiségem átalakitása és uj szervezése végett kénytelen vagyok a legpompásabbtól a legegyszerübb fajtáig magában foglaló butorraktáromat, és pedig: **100 hálószoba berendezést minden fanemben. 100 ebédlő-szoba berendezést Renaissance, Baroque, angol, ó-német stb. kivitelben, 100 salon berendezést, fekete aranyozott és diófa készitmény, plüche, brocat, selyem stb. szövetekkel, 50 uri szoba, iroda és boudoir berendezést,** továbbá mindenaz ezen szakmában vágó asztalos és kárpitos butorokat, fantasie- és luxus-tárgyakat, szőnyegeket, különféle tükrök és függönyöket, a bevásárlási ár alatt is áruba bocsátani.

Felhivás! Házasulandóknak, szállodá, kastély, gyógy- és urasági épületek tulajdonosainak a legjobban ajánlható, ezen alkalmi vétel. 9822
Teljes tisztelettel **Steinbach Sándor** Budapesten, **Ferencz József-tér 6. sz.** a lánczhiddal szemben.

Tüzmentes és betörés ellen biztos pénzszekrények, minden nagyságban igen olcsón kapható, Hesky testvérek pénzszekrény gyári raktárban, képviselő **Spitser Fülöp** Károly-körut 7. 9408

Üzlet eladás. K.-Ladányban (Békésmegye) egy 18 év óta fennálló és a legjobb hirben levő vászon és divatárú-üzlet, mely évenkint 40—50 ezer forintot forgalmaz, családi viszonyok miatt teljes felszereléssel, esetleg házzal együtt is, kedvező feltételek mellett azonnal eladandó. Bővebb felvilágositást ugyanott özv. Kovalik Istvánné tulajdonosnő ad. 3699

Vétel.

Megvételre kerestetik egy könnyü egyes, már használt fedeles kocsi. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába intézendők «**P. A. L.**» alatt.

Kerestetnek körülbelül 2500 méter vágány hossz fektetéséhez 5¼ kilósulyu használt, de még jó karban levő bányasinek, esetleg a hozzávaló kötő és kapcsoló szerekkel. Irásbeli ajánlatok Deutsch Ig. és Fia Budapest, V., Nádor-utcza 3. czimen kéretnek. 9802

Alkalmazást keres

3717 **Szerény** feltételek mellett magányos urhoz gazdaasszonynak ajánlkozik egy tisztességes korosabb nő, ki a kül- és belgazdálkodást, valamint a baromfitenyésztést és főzést is tökéletesen érti. Czim a kiadóhiv.

Középkoru, jogvégzett, évekig magasabb hivatalokat viselő családos keresztény uri ember, házfelügyelőséget, uraságok mellett titkári állást, vagy magántársulatok és egyesületeknél fogalmazási teendőkkel egybekötött alkalmazást kedvező feltételek mellett elfogad. Czim a kiadóhivatalban. 3669

Gazdaasszonynak ajánlkozik egy jó családból való özvegy nő uraságokhoz, esetleg papi vagy magánházakba. Kitünően főz és jó bizonyitványai vannak. Szives megkereséseket «K. Sz. gazdaasszony» alatt a kiadóhivatalba kér. 3703

Alkalmazást nyer

Gyógyszerész gyakornokul 6 gimn. osztályt végzett ifju azonnal elfogadtatik. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 3598

100—300 frt mellékjövedelmet hónaponkin szerezhet minden tisztességes személy sorsjegyek törvény szerinti részletfizetésekre való eladása által. Ajánlatok a «**MERCUR**» kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete Politzer S.-hez Budadest, Dorottya-utcza 12. 9709

Lakás és bérlet

Az Andrássy-uton egy elegánsan butorozott utczai szoba, esetleg szalon használattal, azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3737

Nyári lakás kiadó Leányfalván, mely áll 5 butorozott szoba, 2 veranda, konyha, cselédszoba, kamra stb. helyiségekből. Bővebbet, VIII., Sándor-utcza 17. I. em. 11. ajtó. 9807

Olcsó utczai bolthelyiség, (a városhá-téren) **teljes berendezéssel együtt** átvehető. Hol? megtudható a kiadóhivatalban. 7458

Nyári lakás a rákos-palotai erdő, államvasut és lóvasut közelében, igen olcsón kiadó. Czim e lap kiadóhivatalában.

Péczelen pár perczнyire a vasuti állomástól egy ujonnan épült **villa** a hozzátartozó melléképülettel együtt hosszabb vagy rövidebb időre (nyári időre is) bérbeadó. Értekezhetni a tulajdonossal, Tankó János urral Péczelen. 3740

Kiadó üzleti helyiségek a Koronaherczeg-utczában egy nagy helyiség 1300 frt, egy kisebb 600 frt, a magyar-utczában közel a hatvani-utczához 1 bolt 380 frt. — Bővebbet a kiadóhiv. 7469

Oktatás.

Egy okleveles **nevelőnő,** a franczia nyelvet tökéletesen birja, jól zongorázik; német **nevelőnők**, kisebb gyermekek mellé igen ajánlhatók; német **bonne**, kézimunkában jártas, kitünő gyermekápoló; **franczia bonne**, kitünő bizonyitványokkal: és egy német **bonne**, a franczia nyelvet tökéletesen birja, müködött Francziaországban; szerény feltételek mellett a azonnal állást keresnek **központi elhelyezési intézet nevelőnők számára Budapest, Erzsébet-körut 38.** 3746

Kitünő nevelőnők, nyelv és zeneképességgel, bel- és külföldiek. Magyar, német, franczia **gyermekkertésznők, bonneok,** utóbbiak egyenest a Svájczból is, ajánltatnak a t. uraságoknak és elhelyeztetnek **Baresch Ferencz** nevelőnő elhelyező intézete által **Budapest, kigyó-utcza 5.** 9759

Északnémet **nevelőnő,** kitünő franczia és angol nyelv tanitónő, jól zongorázik, helyben vagy vidéken **állás keres. Schwarzné Spiegel Lujza** közvetitő-intézete **Budapest, Andrássy-ut 28.** 3755

Különféle.

Személyi kölcsönt 6%-ra hivatalnokok, tisztek, kereskedők, iparosok és birtokosok discrét és gyorsan kaphatnak. Betáblázás 4½%. Czim: **«Kapitalist» Budapest, Ujvilág-utcza 14.** naponta 4—6 óráig. Válaszra 15 kr. bélyeg küldendő. 3736

Egy a párisi világkiállitáson résztvenni óhajtó magyar-quartett 1000 frt tőkével rendelkező impresszáriót keres. Az impresszáriónál a franczia nyelv tudása is szükségeltetnék. Bővebb értesitést a kiadóhivatal ad. 3749

Könyvek remek iróktól; történeti müvek, utleirások, regények, körülbelül 500 kötetben, magyar és franczia nyelven, köztük számos diszkötés, jutányos áron eladó. Ugyanott egy egészen uj, **pedálos** Schunda czimbalom és egy jó 52-es császár-**bicycle** is eladatik. Czim a kiadóhivatalban. 3752

Egy jóhirü fiu-nevelőintézet vezetése személyes indokból átadandó. Négy válaszbélyeggel felszerelt tudakozódások ‚Fényes jövő' alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. 3753

Szabadalmakat uj találmányokra kieszközöl és értékesit Benedek Lajos szabadalmi irodája Budapesten, Muzeum-körut 10., melyiroda a kereskedelmi minisztérium 24324/86. számu körrendeletével a föltalálók bizalmába ajánltatott és évenkint 500-nál több szabadalmat eszközöl ki. 3754

Most jelent meg ötödik ezeres kiadásban, a védérő vita által is igazolva, **VERHOVAYNAK** rendkivül szenzácziós, megdöbbentő adatokban gazdag müve. «**Az álarcz korszaka**», melyet mindenki nek meg kellene szerezni, ki csak közdolgok iránt érdeklődik. Kapható szerzőnél Budapesten, képiró-utcza 7. Ára 1 frt 20 kr. 3735

Fülolaj-kivonat, mely dr. **SCHIPFF** cs. kir. segédorvos s több tekintély által évek óta kitünőnek s biztos hatásunak elismertetett, mindennemü **siketséget** gyógyit, **nagyothallást, fülzugást**, valamint a **fülbetegségeket** azonnal elháritja; használati utasitással együtt 1 frt 50 kr. beküldése mellett kapható **Török József** ur gyógyszertárában Budapesten, király-utcza 12. sz. 9501

Április 1-től kezdve külön házi kenyér komlóval kapható a következő üzletekben s az alólirott készitőnél. Balogh Szilárd Népszinház-u. Bandhauer Alajos Stáczió-u. Bandhauer János Ferencz-körut. Borbás Gyula Erzsébet-körut. Graefl K. J. Nádor-utcza. Kathona Béla Damjanich-utcza. Kintzly Gyula Fürdő-utcza. Klusák Király-utcza. Kupkay testvérek Mária Valéria-utcza és Régi posta-utcza. Mrva János Bodzafa-utcza. Nikászy Géza Váczi-körut. Oberrecht Ferencz Muzeum-körut. Padits Iván Vámház-körut. Pintér Gyula Kecskeméti-utcza. Porszász Gyula Andrássy-ut és Sebestyén-utcza. Richter Károly Duna-utcza. Sallay István Kerepesi-ut. Seidl József Koronaherczeg-utcza. Schuster Gyula Andrássy-ut. Szakál László Nagykorona-utcza. Szalády Antal Andrássy-ut. Szaszovszky J. Üllői-ut. Szenes Ede Dorottya-utcza és Andrássy-ut. Szimon István Váczi-körut. Szirányi János Lipót-utcza. Szita István József-körut. Trummer József Zöldfa-utcza. Wagner András Árpád-utcza. Zoller M. Üllői-ut. **Somogyi Károly Király-utcza 67. szám,** hol valódi felvidéki rozskenyér is kapható. 9793

Minden könyvkereskedésben és minden nagyobb vasuti állomáson kapható az

1889. április Utmutató 1889. április

a magyar és közös közlekedési vállalatok **egyedüli és hivatalos menetrend-könyve,** az összes hazai és külföldi vasutak **legujabb menetrendjeivel,** utirányokkal, térképpel stb.
Ára **50** kr., postán **60** kr. 9795

Önfejlesztő szodavizkészülékek

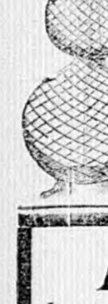

a legjobb honi gyártmány.
Űrtart.: 2 3 4 5 6 8 10 meszely
Ára frt 6, 7, 8, 9.50, 12, 15, 16.50
Kitünő **szóda** és **borkó** a szodaviz előállitásához kis csomag 90 kr., nagy csomag 1 frt 80 kr. 9548
LIPPERT GYULA látszerésznél Budapest, IV., muzeum-körut 39. sz.

A NEW-YORK ÉLETBIZTOSITÓ-TÁRSASÁG.
Alapittatott 1845-ben s tisztán kölcsönösségen alapul.
1888 január 1-én az aktivák 430 millió frankra rugtak. Felosztható nyeremény-többlet 34.471,813 frank.
A tőkeletétek jövedelme 19⅓ millió frank, ami az aktivák 5% és a tartalék 5½%-át teszi.
Fennállása óta, 1888 január 1-ig a társaság kifizetett:
Esedékes biztositásokért . . . . 272.573,634 frankot
Nyereményekért és visszváltásokért 278.066,240 «
Az 1887-ban ujonnan felvett biztositások 553 millió frankra emelkednek.
A társaság Európa fővárosaiban, épugy mint Ázsiában, Afrikában, Amerikában fiókokat állitott fel. Miután tisztán kölcsönösségen alapul és miután nincsenek részvényesei, **a tőke és nyeremény a biztositottak kizárólagos tulajdona marad.**
Referencziák Magyarországon:
A magyar általános hitelbank.
A magyar kereskedelmi bank.
Strasser és König Budapesten.
Deutsch Ignácz és fia.
Közelebbi felvilágositásokat ad 8660
A NEW-YORK életbiztositó-társaság igazgatósága, Budapesten, Koronaherczeg-utcza 20.

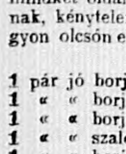

Tiszt. olvasó! Olcsó! nagyon olcsó!

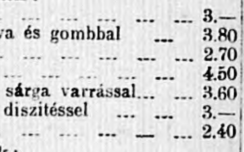

A kinek lábbeliekre szüksége van, nagyon fel kérem látogatásával engemmegtisztelni. Miután közvetlenül szomszédságom mindkét oldalán hasonló üzletek vannak, kénytelen vagyok áruimat nagyon olcsón eladni, minthogy ugyis pénzre nagy szükségem van.

Férfiaknak:
1 pár jó borjubőr czugczipő ... 3.—
1 « « borjubőr beszegve boritva és gombbal ... 3.80
1 « « borjubőr regatta csak ... 2.70
1 « « szalonlak boritva ... 4.50
1 « « borjubőr betéttel hegyes sárga varrással ... 3.60
1 « « vitorlavászon sárga bőr diszitéssel ... 3.—
1 « « pinczérczipő ... 2.40

Nőknek:
1 « « lasting czugczipő 16 ᶜ/ₘ selyem czuggal ... 3.—
1 « « zergebőr czipő szivalak ... 3.20
1 « « kid vagy szarvasbőr ... 3.80
1 « « kid szalonlakkal beszegve ... 4.—
1 « « lasting regatta ... 2.30
1 « « bőr regatta ... 2.50

Leány-, fiu- és gyermekczipők mindenféle koruak számára. Félkérem látogatásával engem megtisztelni, miután nagyobb bevásárlásnál még az árból is engedek. — Vidéki megrendeléseket legjobban eszközlök és lelkiismerettel a lávát kiválasztom. — Nem tetsző árukat készséggel kicserélem, esetleg a pénzt vissza is adom. 9467

DOCTOR L.
Károly-kaszárnya 26. sz. bolt.
Kérem a czimre nagyon is figyelni.

KERESKEDELMI TAKARÉK- és HITELSZÖVETKEZET
BUDAPEST, Gizella-tér 2. szám, I. emelet.
Vonatkozással a f. évi márczius 28-án **életbe lépett osztrák sorsjegy-törvényre**, mely a Magyarországon kibocsájtott magán és külföldön kibocsájtott összes sorsjegyeknek az osztrák birodalomban való elárusitását, csak az esetben engedi meg, ha azok egy osztrák adóhivatalnál lebélyegeztetnek, mely eljárás az egyes darabok értékére nagy befolyással lesz, fölkérjük t. ügyfeleinket a birtokukban levő 4%-os **magyar jelzálog hitelbank, magyar vörös kereszt, Bazilika, Budai, Jó sziv, Keglevich, valami olasz vörös kereszt és szerb sorsjegyeket jegyzók mellett f. hó 15-ig hozzánk beküldeni, hogy azok lebélyegezését Bécsben eszközöltethessük.**
Egyuttal tudatjuk, hogy a nálunk részletivre, lombard előleg mellett lekötött és a sorsjegytársulatokban foglalt fentemlitett összes sorsjegyek lebélyegeztetését külön felszólitás nélkül fogjuk eszközöltetni. 9820
AZ IGAZGATÓSÁG:
Benke Gyula, elnök. **Peterdy Lajos,** vezérigazgató.

CHOCOLAT MENIER
A világ legnagyobb gyára.
DISZ-OKMÁNY
MINDEN KIÁLLITÁSON.
A MENIER-FÉLE CSOKOLÁDÉ naponkénti elárusitása tulhaladja
AZ 50000 KILÓT.
Kapható a jobb füszerkereskedésekben és Czukraszdákban.
UTÁNZÁSOKTÓL OVAKODJUNK.

Uj szabad. sör-habzó-csap

egyszerübb és tetemesen javitott habzó készülékkel — belső zárója érczöntvény, simán kifurva és tüzzel czinezett. — A közegészségi igényeinek megfelel. Valamennyi nagyobb sörfőzde előkelő szakemberei, valamint a Prága sörfőző-iskola által legjobban ajánltatik.
Ezen csap legkönnyebben és legjobban az e czélra készült kefékkel gyorsan tisztitható, ami más szerkezetüeknél lehetetlen.
Ajánlom továbbá készitményeimet ércz-árukban, mint: 5919
borlefejtő-szivattyuk, csőkapcsok, hordó-fejek, cső-csapok és különféle **ércz-alkatrészeket**, minden gyártmányu **gőzmozdonyok** és **cséplőgépekhez**, melyek mintáinak birtokában vagyok. Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.
RIEDL JÓZSEF ércz-áru gyára, **BUDAPEST, VIII., Mária-utcza 52. szám. (az üllői-ut közelében)**
Használt, régi rendszerü sörhabzó-csapok szabadalmam szerint átfuratnak és tüzzel czineztetnek.

HOFHERR ÉS SCHRANTZ
Budapesten. V., váczi-körut 76.

9340
KIRÁLY-DRILL legjobb sorvetőgépek
1888-as DRILL
könnyü és olcsó sorvetőgépek *elő- és hátsó kormánynyal,*
SZÓRÓ-VETŐGÉPEK *„Smyth és Aberdeen" rendszer,*
SACK-féle egyetemes
és minden másfajta **ekék** és **földmivelő eszközök** legjutányosabban számittatnak.
Árjegyzékek bérmentve és ingyen.

HAAS FÜLÖP ÉS FIAI
BUDAPESTEN,
ajánlják dus tartalmu készletüket legujabb **butorszövetekben, asztal-, ágyteritők** és **flanelltakarókban, szőnyegeket, futószőnyegeket,** ugy a legolcsóbbakat mint a legfinomabb valódi **keleti** és **smyrnai szőnyegeket, divánátalvetőket, portiéreket** és **tunisokat, Makart-, stoor-, fehér csipke-függönyöket** nagy választékban mindenféle árakon.
Nagy raktár papir-kárpitokban
a legolcsóbbaktól a legfinomabb legelegánsabb kivitelig. 9819

Pályázat.
Baranya-Mágocson folyó évi julius hó elsejével megnyiló takarékpénztárnál egy könyvelői állásra f. évi április hó 20-ig bezárólag, pályázat hirdettetik évi 600 frt és 100 frt lakbérfizetéssel egyelőre. A könyvvitelben való képzettséget feltüntető bizonyitvány mellett előnynyel bir az oly pályázó, ki valamely hasonminőségü pénzintézetnél szerzett gyakorlati képességét is felmutatja.
Halvax József, igazgató.
9817

Posztószöveteket
Szállit kész fizetés vagy utánvét mellett bámulatos olcsó árakon, és pedig:
csakis jó minőségüeket
3.10 m. hossz. 1 ölt.-re csak 3.50
3.10 « « 1 « « 4.20
3.10 « « 1 « fin. « 7.—
3.10 « « 1 « finb. « 9.—
3.10 « « 1 « legfin. 12.—
2.10 « « 1 felöltőre 6.—
2.10 « « 1 « fin. 8.—
3.10 « « 1 fek. sz. ölt. 10.—
6.50 mét. mosh. kammg. 3.—
Posztó gyári-raktár
BRUNNER FRIGYES, nagyban **BRÜNN** kicsinyben. Fröhlichergasse 3.
Minták ingyen és bérmentve.
Nemtetsző áruk visszavétetnek.
9288

Valódinak elismert csakis a **MÜLLER J. L.**-féle
Tojás olaj szappan
darabja 15 kr., 3 darab 40 kr., 6 darab 80 kr., 12 darab 1 frt 50 kr.
kapható egyedül 8749
MÜLLER J. L. illatszer- és pipere-szappan-gyárosnál **BUDAPESTEN**
Gyári raktár: Koronaherczeg-utcza 2. — Gyár: Rottenbiller-utcza 36.

Gummi és halhólyag
legfinomabb franczia gyártmány, 2, 3, 4 és 5 frt; **Párizsi szivacsok**: 3, 4 és 5 frt tuczatja. Pely porus (preservativok nőknek) darabja 2 frt 50 kr. 9670
HATSCHEK EMIL BUDAPEST, Deák-Ferencz-utcza 15. sz.
Postai rendelmények pontosan és titoktartással.

1889. ápril. 148. sz. 1889. ápril.
BUDAPESTI SZEMLE
a M. T. Akadémia megbizásából szerkeszti:
GYULAI PÁL.
TARTALOM:
A magyar nyelv apologiája. — Simonyi Zsigmondtól.
Egy ősi emberfajtáról Ássia keleti szélén. (III.) — Török Auréltól.
Bethlen Gábor udvara. — Acsády Ignácztól.
Palacky Ferencz és a magyarok. (II). — Gömöri Havas Sándortól.
Az Atlasz-család. Regény. (II.) — Csiky Gergelytől
Későn érkezett. Rajz. — Tutsek Annától.
Költemények: A töprengő. — Lévay Józseftől. — Madriver, a fehér hegyek közt. — Longfellow után, angolból Szász Bélától.
Kazinczy Ferencz Hamlet-forditása. — Bayer Józseftől.
Értesitő. Csiky G.: Az elvált asszony. — t. — Concha Gy. Ujkori alkotmányok. — V. K. — Janssen H., Märchen und Sagen des Esthnischen Volkes. — V. B. — A franczia pair-kamara vitái az elsőszülöttségi jogról. — P. Á.
Megjelen évenként 12-szer 10 ívnyi havi füzetekben. Előfizetési ár bérmentes küldéssel egész évre 12 frt, félévre 6 frt.
FRANKLIN-TÁRSULAT
9815 magyar irodalmi intézet és könyvnyomda Budapesten

DR. BATIZFALVY egyetemi m. tanár, ujonnan épitett és a mai tudomány szinvonalán álló
VIZGYÓGYINTÉZETE
Budapesten, városligeti fasor és Arena-ut sarkán.
Szakavatott gyógykezelés, jó ellátás, gondos ápolás és **jutányos árak** mellett vesz fel **bennlakó és bejáró** betegeket. A rendszeres **vizgyógymódon** kivül **svédgyógytornászat, villamozás, massage.** Nagy terjedelmü árnyas sétányok, olcsó gyors közlekedés ez intézet előnyeit képezik. Az intézet **orvos-, sebészi és testegyenészeti osztálya** 31 év óta szakadatlanul müködik. 9496
Kimeritő programm bérmentve.

Legjobb és legolcsóbb legbiztosb s legrégibb
trágyaszer
czukorrépa, komló, szőlő, burgonya, len, konyhakertiek, valamint általában minden mezei terményhez
bármely talajnemen tartós hatással, elismert *gazdasági szaktekintélyek* számos bizonylata szerint a *szerves légeny, phosphorsav* és *káli-tartalom szigoru jótállása* mellett s ezenkivül mintegy 60% szerves anyag tartalom mellett bármely mennyiségben nyomban szállitható
koncentrált marha-trágya (Engrais de boeuf) 9116
Saxl testvérek temesvári első cs. kir. kizár. enged. és szab. koncentrált marhatrágya-gyárából.
Központi iroda: Bécs, III., Rennweg, Nr. 20/3.
Minták és ismertetések ingyen és bérmentve.

Operáczió kéjgázzal
mütogok és **fogsorok** kezesség mellett, a 8664 legtartósabb **tömbökkel** mérsékelt árak mellett **DICK V.** fogorvos műtermében **Budapest, IV. Kristóf-tér 8**

PAÁL GERGELY
asztalos-mühelye és butorgyára,
Budapesten, Dalnok-utcza 18.
(saját házában),
bátorkodik a t. cz. közönség szives figyelmét
főraktárára
nádor-utcza 4-ik szám alatt,
fölhivni. Szolid készitésü saját gyártmányu kész **asztalos- és kárpitozott butorok** nagy raktára a legjutányosabb gyári árak mellett. 9818

A bécsi zongora-készitők

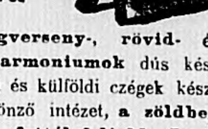

budapesti főraktára IV., váczi-utcza 24. szám.
ajánlja **hangverseny-, rövid-** és **mignon-zongorák, pianinók, harmoniumok** dús készletét, valamint a legkiválóbb bécsi és külföldi czégek készitményeit gyári árakon. Zongora-kölcsönző intézet, **a zöldbe, rövid zongorák** és **pianinok 5 frttól feljebb. Javitások és hangolások** jutányosan számittatnak és lelkiismeretesen eszközöltetnek. 9813

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.
Titkos betegségeket,
hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőkné fehérfolyást, bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket**, melyeknek a **magtalanság** egyik főokozója, és **bőrbetegségeket** gyógyit **ujgyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**
Dr. GARAY ANTAL
orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos.
Lakás: BUDAPEST,
IV. ker., kigyó-utcza I. sz.
Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — **Nőknek külön váróterem.** 9397
Ugyanott megjelent és szerzőnél Dr. GARAY ANTAL-nál megrendelhető:
Népszerü utmutató
a nemi betegségek s ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, máris a második kiadás. — **Ára 2 frt 50 kr.**
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. II. A nemi élet ébredése. III. Az önfertöztotés és az éjjeli magömlések. IV. A hugycsőtakár (Tripper) és hugycsőszükületek. V. A bujakór (syphilis). VI. Fehérfolyás. VII. Elgyengült férfierő. VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitutió.

Hirdetmény.
A «**jász-nagykun-szolnokmegyei mezőgazdasági hitelintézet és takarékpénztár részvénytársaság**» f. évi márczius hó 31-én tartott közgyülésén az alaptőke teljes befizetését határozván el: felhivatnak ezen társaság t. részvényesei, hogy részvényenkint 10 forintot legkésőbb f. évi május hó 15-éig s további 15 forintot legkésőbb f. évi julius hó 1-ig annyival is inkább sziveskedjenek, a társaság pénztáránál Szolnokon, befizetni, mivel ezen határidők elmultával, a késedelmezőkkel szemben, alapszabályaink erre vonatkozó 10. §-a nyer alkalmazást.
Az első részlet befizetéséről ideiglenes nyugta csak kivánatra s a bélyegdij megtéritése mellett adatik ki. — A teljes befizetés az ideiglenes részvények lebélyegzése által igazoltatik. — A lebélyegzésre benyujtandó ideiglenes részvények mellett az első részlet befizetéséről esetleg kiadott nyugták is beszolgáltatandók.
Közgyülési határozat értelmében a lebélyegzett ideiglenes részvények további intézkedésig forgalomban maradnak.
Szolnokon, 1889. április hó 3-án. 9821
A jász-nagykun-szolnokmegyei mezőgazdasági hitelintézet és takarékpénztár részv.-társ. igazgatósága.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadó hivatalában kapható:
FRANCZIA-MAGYAR SZOTAR.
Szójegyzék és nyelvtani megjegyzések a franczia akadémia és a legjelesebb franczia szótár irók után.
3 nagy kötet füzve 10 frt, kötve 12 frt.

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6 szám.